

කොකෝවා වගාවේ යහපත්
කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් සඳහා
ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වූ භාවිත
සංග්‍රහය

(Standardized GAP Code of
Practices for Cocoa Cultivation)

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති අංක : 1653, 4 වන කොටස

අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

වැවිලි කර්මාන්ත හා අපනයන කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය

2020

උපදේශකත්වය
ආර්. එස්. විජේසේකර

වැඩසටහන සම්බන්ධීකරණය
එල්. එම්. ජේ. කේ. ලින්දර

තාක්ෂණික කමිටුව
ආචාර්ය එච්. එම්. පී. ආනන්ද සුභසිංහ (සභාපති)
එම්.කේ.එස්.ආර්. දමයන්ති සමරසිංහ (ලේකම්)
පී.ආර්. ඉඩමේකෝරාළ
ඩබ්.එම්.ආර්.ඩබ්.බී. විජේකෝන්
තුෂාරි ලියනගේ
ජී.ඒ.එම්.එස්.එස්. ගුණරත්න

සංස්කරණ සභාය
අරුණ එස්. බී. දිසානායක
ජී.ඒ.එම්.එස්.එස්. ගුණරත්න

ගැලික් නිර්මාණ සහ පරිගණක පිටු සැකසීම
ප්‍රසන්න තිලකරත්න
ආශා ලක්මාලි වීරසේකර

නියාමන දායකත්වය
මහාචාර්ය සී.කේ. බෙනරගම - කෘෂිකර්ම පීඨය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
කේ.ඒ. අනිල් - ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති දායකතා
නිල්මිණි වනසිංහ - අපනයන සංවර්ධන මණ්ඩලය

ව්‍යාපෘති සභාය
OXPAM ITALIA under EGSD Project (Uva & Central Provinces)

ප්‍රකාශනය
අපනයන කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

පටුන

පෙරවදන (Preface)	5
හැඳින්වීම(Introduction).....	6
1. විෂය පථය (SCOPE)	8
2. ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ (REFERENCES)	9
3. නිර්වචන (DEFINITIONS).....	10
4. අවශ්‍යතා (REQUIREMENTS).....	12
4.1 ලේඛන අවශ්‍යතා (Documentary requirements).....	12
4.2 වාර්තා පවත්වාගැනීම (Record keeping)	12
4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය (Internal auditing).....	13
4.4 පැමිණිලි වාර්තා කිරීම (Record of Complaints).....	13
5. ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන අවශ්‍යතා (PRIMARY PRODUCTION REQUIREMENT).....	14
5.1 පාරිසරික ස්වස්ථතාව (Environmental hygiene).....	14
5.2 නිෂ්පාදන ස්ථානයේ පිහිටීම (Location).....	14
5.3 රෝපණ ද්‍රව්‍ය (Propagatory materials)	15
5.4 භූමියේ ඉතිහාසය (Site history).....	18
5.5 GAP සහතික කිරීම සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP Certification)	19
5.6 භූමි කළමනාකරණය (Site management)	20
5.7 අන්තර් වගාව (Intercropping)	21
5.8 පාංශු හා උපස්ථර කළමනාකරණය (Management of soil and media).....	21
5.9 පොහොර කළමනාකරණය (Fertilizer management).....	22
5.10 ජලසම්පාදනය හා පොහොර-ජලසම්පාදනය (Irrigation & fertigation)	27
5.11 බෝග ආරක්ෂාව (Crop protection).....	29
5.12 අස්වනු නෙලීම (Harvesting)	39
5.13 අස්වනු වියළීම (Drying).....	43
5.14 ගොවිපලෙහි ඇසුරුම් කිරීම හා ගබඩා කිරීම (Packaging & storing on farm)	44
5.15 පසු අස්වනු හැසිරවීම (Post-harvest handling)	45

5.16 අපද්‍රව්‍ය හා පරිසර දූෂණය කළමනාකරණය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය සහ නැවත භාවිතය (Waste Management, Pollution control, Recycling and Re-use).....	47
6.0 සේවක සෞඛ්‍යය, සුරක්ෂිතභාවය සහ යහපැවැත්ම (WORKER HEALTH, SAFETY AND WELFARE)	49
6.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (Action plan).....	49
6.2 පුහුණුව (Training).....	49
6.3 පහසුකම් සහ උපකරණ (Facilities & equipment).....	49
6.4 පලිබෝධනාශක හැසිරවීම (Pesticide handling).....	49
6.5 සේවකයින්ගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව (Worker's hygiene).....	49
6.6 සුභසාධනය (Welfare)...	50
7.0 සමාජ සාධාරණත්වය (SOCIAL JUSTICE).....	51
8.0 පාරිසරික ගැටළු (ENVIRONMENTAL ISSUES)	52
8.1 ගොවිතැනින් පරිසරයට ඇති කරන බලපෑම (Impact of farming on the environment)	52
8.2 වනජීවී හා ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය (Wildlife and biodiversity conservation)	52
8.3 ඵලදායී නොවන ගොවිපල (Unproductive sites).....	52
9.0 ඇසුරුම්කරණ අවශ්‍යතා (PACKAGING REQUIREMENTS).....	53
10.0 සලකුණු කිරීම සහ / හෝ ලේබල් කිරීමේ අවශ්‍යතා (MARKING AND/OR LABELING REQUIREMENTS).....	54
ඇමුණුම 1	
අපනයන කෘෂි බෝග සඳහා නිර්දේශිත පලිබෝධනාශකවලට අදාළ උපරිම අවශේෂ මට්ටම් (Maximum residual limits for recommended pesticides)	55
ඇමුණුම 2	
අභ්‍යන්තර විගණනය සඳහා පිරික්සුම් ලැයිස්තුව (Internal audit checklist)	57

පෙරවදන (Preface)

ලෝකයේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආරම්භවීමත් සමඟ ස්වභාවික පරිසරයක් නැතහොත් අනිශ්චිත තිරසාර ගොවිතැන් ක්‍රමයක් පැවතුණි. මීට වසර 30-40 කට පෙර ලංකාවේ පැවති හේන් ගොවිතැන් මීට ආසන්න කෘෂිකාර්මික පරිසර පද්ධතියක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. ඒත් කාලයත් සමඟ ජනගහනය වැඩිවීමත්, ආහාර සඳහා ඉල්ලුම වැඩිවීමත්, වගා කල හැකි ඉඩම් ප්‍රමාණය අඩුවීමත්, සමඟ ආහාර නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණික ක්‍රම භාවිතාකිරීමට සිදුවිය. තනි වගාවක් ඉතා විශාල බිම් ප්‍රදේශයක වගා කිරීමත් සමඟ පලිබෝධ හා රෝග පැතිරයාම අප ස්වභාවිකත්වයෙන් ඉවත්වීම නිසාම අපහට ලබාදුන් දඬුවමක් ද විය හැක. මෙම හානිකර තත්ත්වයන් පාලනය කිරීමට විවිධ කෘමිනාශක, දිලීරනාශක ආදී කෘතීම රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීමට සිදුවිය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කාලයත් සමඟ අප ස්වභාවික පරිසර පද්ධතියෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම ඇත්වී එයින් ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ කෘතීම කෘෂිකාර්මික පරිසර පද්ධතියක් කරා ලඟා විය. මේ සමඟ අපගේ ආහාර වලට වස විස එකතුවීම මෙන්ම පස ජලය හා වාතය දූෂණය වීමද ආරම්භ විය. අපගේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන වල ඵලදායිතාව ප්‍රමාණාත්මකව පමණක් නොව ගුණාත්මක බවින්ද බොහෝසෙයින් වෙනස් වුණි. කෘෂිකාර්මික බෝග පමණක් නොව ඒ වටා ඇති පරිසරයත්, එහි ජීවත්වන සියලුම ජීවීන්ටත්, එම බෝග නිෂ්පාදන ආහාරයට ගන්නා අපත්, ක්‍රමයෙන් හානිදායක පරිසරයක් කරා ලඟා විය.

වර්තමානයේ අප ගන්නා සෑම ආහාර වර්ගයක් දෙසම අප බලන්නේ සැකයෙනි. පිරිසුදු ආහාරයක්, එළවළුවක්, පළතුරක් සොයාගැනීමත් අසීරු කාර්යයකි. ගොවීන් ඔවුන්ගේ වගාවන් ආරක්ෂාකර ගැනීමට බෝග වගාව ආරම්භ කල දිනයේ පටන් විවිධ කෘමිරසායනික ද්‍රව්‍ය නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලටත් වඩා භාවිතා කිරීම බොහෝවිට නිරීක්ෂණය කල හැක. කාලයත් සමඟ පස නිසරු වීම නිසා විවිධ රසායනික පොහොර වර්ග අධික ප්‍රමාණ වලින් යෙදීමට සිදුවී ඇත. මිනිසා විසින් පරිසරයට කාලයක් තිස්සේ සිදුකල හානියට තවත් දඬුවමක් ලෙස නිසි කලට වැසි ලැබීම නතර වී කාලගුණික රටාවන් සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් වී ඇත. මේ නිසාම සෑම කෘෂිකාර්මික බෝගයකම වර්ධනය, අස්වැන්න වගේම අස්වනු වල ගුණාත්මක ලක්ෂණත් සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවෙමින් පවතී. අමාරුවෙන් වගාකලත් ගොවියාට තම නිෂ්පාදන සඳහා නිසි මිලක් ලබාගැනීමටද අසීරු වී ඇත.

මේ තත්ත්වය සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කිරීමට නොහැකි වුවද කිසියම් ප්‍රමාණයකින් හෝ ආපස්සට ගොස් පිරිසුදු ආහාර මෙන්ම සැකයක් නැතුව ආහාරයක් ලබාගන්නත්, පරිසරයට සිදුවන හානිය අවම කරගන්නත්, ගොවියාට සැලකිය යුතු තරමේ ලාභයක් ලබාගන්නත් කිසියම් පාලිත තත්ත්වයන් යටතේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදුකිරීමට මිනිසා ටිකෙන් ටික යොමුවන ප්‍රවණතාවයක් වර්තමානයේ දැකිය හැක. මේ සඳහා ආරම්භ වූ විශේෂිත කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේදයක් ලෙස “යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්” (Good Agricultural Practices – GAP) හඳුන්වා දිය හැක. මෙය මුලින්ම එළවලු බෝග සමඟ ආරම්භ වුවත් මේ වන විට බහුචාර්මික බෝග සඳහාද පහසුවෙන් යොදා ගනිමින් පවතී. ඒ නිසාම වර්තමානය වන විට ලංකාවේ කුළුබඩු වල ගුණාත්මය තවදුරටත් ආරක්ෂා කරගැනීම සඳහා එම බෝග සඳහාද මෙම පිළිවෙත් යෙදීම අත්‍යාවශ්‍ය බව අවබෝධ වී ඇත.

මෙම ප්‍රකාශණය යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීමේ වැදගත්කම පිලිබඳ වගාකරුවන්ට, නිෂ්පාදකයින්ට හා අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන්ට අවබෝධයක් ලබාදී යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කර සෞඛ්‍යාරක්ෂිත හා ගුණාත්මක කුළුබඩු නිෂ්පාදන සකස්කිරීමට ඔවුන් යොමුකරවීම ප්‍රධාන අරමුණක් කරගෙන ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. මේ නිසා පරිසරයට සිදුවන බලපෑම අවම කරමින්, සමාජමය වටිනාකම් ආරක්ෂා කරගනිමින්, ආර්ථික ලාභයක් සහිතව, වැඩි ගුණාත්මයකින් යුත් නිෂ්පාදනයන් සිදුකිරීමට අනුගමනය කලයුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්වල සම්මත ප්‍රමිතීන් මෙම ප්‍රකාශනය මඟින් හැකි තරම් සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කර ඇත. ලෝකයේ ගුණාත්මක බවින් උසස්ම යැයි සැලකෙන කුළුබඩු වල වටිනාකම් අනාගත පරම්පරා වලට උරුමකරදී තිරසාර කුළුබඩු කර්මාන්තයක් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම අපගේ උත්සාහයයි.

හැඳින්වීම (Introduction)

මෙම ප්‍රමිතිය කෘෂිකාර්මික ආංශික කමිටුව විසින් අනුමත කරන ලද අතර ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනයේ මහා මණ්ඩලය විසින් 2020.11.20 දින ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිතියක් ලෙස අනුමත කර ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට බලය ලබා දී ඇත .

යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAPs) ගොවීන්ට සහ අනෙකුත් අදාළ පාර්ශවයන්ට මූල-පාදක භාවිතයන් මඟින් පූර්ව-රෝපණ මෙහෙයුම්වල සිට පසු අස්වනු හසුරුවීම දක්වා මග පෙන්වීම සපයයි. මෙම පිළිවෙත් ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කිරීම, ගුණාත්මක නිෂ්පාදන, සේවක සුභසාධනය සහ පාරිසරික කළමනාකරණය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇත. කොකෝවා, සාදික්කා සහ කරාඹු ඇසුරුම් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයට විශේෂිත වූ නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදිතවල නිෂ්පාදනයේ සියලු අදියරයන් හා සම්බන්ධ ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා භෞතික උපද්‍රව පාලනය කිරීමට උපකාරී වන යහපත් නිෂ්පාදන පිළිවෙත් (GMPs) හි අදාළ විධිවිධාන එයට ඇතුළත් වේ. හොඳ කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අස්වැන්න සහ / හෝ පිරිසැකසුම් කරන ලද නිෂ්පාදිතවල පලදාව සහ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීම පිණිස බෝග නිෂ්පාදකයාට සහායවේ. මීට අමතරව එලදායිතාව ඉහළ නැංවීම, ස්වාභාවික සම්පත් වල ගුණාත්මකභාවය සහ භාවිතය වැඩිදියුණු කිරීම සහ අඩු වශයෙන් අවම තිරසාරභාවයට අනුකූල වීම, ගොවි ආදායම වැඩිදියුණු කිරීම සහ ගොවිතැන අනාගත පරපුරට ආකර්ශනය කිරීම සඳහා සුදුසු ආධාර හා තාක්ෂණික සහාය ලබා දීම සඳහා ද එය භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

මෙම ප්‍රමිතිය 1980 අංක 26 දරණ ආහාර පනත, 1980 අංක 47 දරණ පාරිසරික පනත, 1996 අංක 24 දරණ පාංශු සංරක්ෂණ පනත, 1964 අංක 44 දරණ සත්ව හා ශාක ආරක්ෂණ පනත, 1885 අංක 10 දරණ වන පනත, 1980 අංක 33 දරණ පළිබෝධනාශක පාලන පනත, 1956 අංක 47 දරණ කාන්තාවන්, තරුණයින් හා ළමුන් සේවයේ යෙදවීමේ පනත යන පනත්වල සීමාවන්ට යටත් වන අතර සහ ඒ අනුව සකස් කරන ලද රෙගුලාසි සහ වෙනත් ඕනෑම නියාමන හා ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතා වලට අදාළ ඕනෑම අවස්ථාවක දී එකඟ වේ.

මෙම ප්‍රමිතිය සකස් කිරීමේදී ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිති සංවිධානය, Codex Alimentarius කොමිෂන් සභාව, මැලේසියාවේ ප්‍රමිති ආයතනය සහ කුච්බඩු වෙළඳ සංගම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සංවිධානවල (IOSTA) යන ප්‍රකාශනවලින් ලබාගත් අගනා සහය කෘතඥතා පුර්වකව සිහිපත් කෙරේ.

කොකෝවා බෝගය හඳුන්වන්නේ “දෙවියන්ගේ ආහාරය” ලෙසයි. ඊට හේතුවන්නේ ඒ මඟින් සිදුකරන නිෂ්පාදන ඒ තරම්ම මිහිරි රසයකින් යුක්ත වීමයි. මේ නිසා වර්තමානයේදීද පානීය බෝගයක් ලෙස ලොවපුරා ජනප්‍රිය රසවත් නිෂ්පාදන ගණනාවක් මේ මඟින් නිෂ්පාදනය වෙයි. මෙහි ගුණාත්මක වටිනාකම මුලින්ම හඳුනාගෙන ඇත්තේ මායා ඉන්දියානුවන් වන අතර නිජබිම ලෙස සැලකෙන්නේ දකුණු ඇමෙරිකාවේ ඇමසන් වනාන්තරයයි. නිවර්තන වනාන්තරයේ උප වියන් ස්ථරයේ සෙවන ප්‍රියකරන ශාකයක් ලෙස ආරම්භ වී පසු කාලයේ ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු බොහොමයක් නිවර්තන කලාපයේ රටවල ව්‍යාප්තවී ඇත. මුලින්ම යුරෝපීයන් විසින් ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දී ඇති අතර වසර 1819 කාලයේදී මාතලේ නාලන්ද ප්‍රදේශයේ මුල්ම වගාව ආරම්භ කර ඇති බව වාර්තා වේ. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ අතරමැදි කලාපයට වඩාත් සුදුසු බෝගයක් වන අතර ප්‍රධාන වශයෙන් මාතලේ, කුරුණෑගල, මහනුවර, බදුල්ල හා මොනරාගල යන දිස්ත්‍රික්ක වල වඩාත් ව්‍යාප්තව පවතී. ගුණාත්මක කොකෝවා නිෂ්පාදනය අතින් ලොව ඉදිරියෙන් සිටින අතර, බීජවල අඩංගු බටර් ප්‍රමාණය අනෙකුත් කොකෝවා වගාකරන රටවල කොකෝවා වලට වඩා සාපේක්ෂව ඉහල අගයක් ගනී.

කොකෝවා ශාකය බහුවාර්ෂික සදාහරිත සෙවන ප්‍රියකරන කාෂයීය ශාකයකි. එය උද්භිද විද්‍යාත්මකව නියෝබ්‍රොමා කැකැම් (*Theobroma cacao* L.) ලෙස හැඳින්වේ. වාර්ෂිකව මි.මී. 1750 කට නොඅඩු වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 450 ක් පමණ දක්වා උස් භූමි කොකෝවා වගාවට යෝග්‍යය. කොකෝවා තනි වගාවක් ලෙස මෙන්ම පොල් හා රබර් වගා අතර සහ ගෙවතු තුළ මිශ්‍ර වගාවක් වශයෙන් ද වගා කෙරේ. ආර්ථිකව වැදගත් අංගය වන කොකෝවා එළය මේරීම සඳහා මාස 7 ක් පමණ ගතවන අතර එහිදී ක්‍රමයෙන් මතුපිට කහ පැහැයට හැරේ. හොඳින් මේරූ එළ වලින් ලබාගන්නා බීජ නියමිත පරිදි පැසවීමට ලක්කර සෝදා වියළාගත යුතුවේ. කොකෝවා බීජ සඳහා දේශීය සහ විදේශීය වෙළඳපොළ තුළ සාපේක්ෂව ඉහල මිලක් ලබා ගැනීමට නම් වැඩි ගුණාත්මයකින් යුතු ඉහල අස්වැන්නක් සේම අවසාන නිෂ්පාදනයේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව සුරැකිය යුතුය. පරිසර හිතකාමී කොකෝවා වගාවක් තුලින්, වස විසෙන් තොර බීජ සඳහා ඇති පාරිභෝගික ඉල්ලුම සපුරාලිය හැකිය. කොකෝවා වගාව යහපත් කෘෂි කාර්මික පිළිවෙත් යටතේ සිදුකිරීම තුලින් ගුණාත්මයෙන් ඉහල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත කොකෝවා අපනයනය දිරිමත් කිරීමටත්, එමඟින් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා වැඩි මිලක් ලබා ගැනීමටත් හැකිවෙයි. මේ අනුව, යහපත් කෘෂි කාර්මික පිළිවෙත් යටතේ කොකෝවා වගාව සිදුකිරීමට වගාකරුවන් යොමු කරවීම යුගයේ අවශ්‍යතාවයකි.

කොකෝවා වගාවේදී යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳ වගාකරුවන්ට, නිෂ්පාදකයන්ට සහ අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන්ට අවබෝධයක් ලබාදී, යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කර සෞඛ්‍යාරක්ෂිත හා ගුණාත්මක කොකෝවා නිෂ්පාදන සකස් කිරීමට වගාකරුවන් යොමු කරවීම මෙම ග්‍රන්ථයේ අරමුණ වේ. එනිසා පරිසරයට සිදු වන බලපෑම අවම කරමින්, සමාජමය වටිනාකම් ආරක්ෂා කර ගනිමින්, ආර්ථික ලාභයක් සහිතව, වැඩි ගුණාත්මයකින් යුත් කොකෝවා බීජ නිෂ්පාදනය කිරීමට අනුගමනය කළ යුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත්වල සම්මත ප්‍රමිතීන් මෙම ප්‍රකාශනය මගින් සවිස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කෙරේ.

1.0 විෂයපථය (SCOPE)

මෙම ප්‍රමිතිය මගින් කොකෝවා බෝගය, ගොවිපල භූමිය තුළ නිෂ්පාදනය හා පිරිසැකසුම් සඳහා යෙදවිය යුතු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAPS) නියම කර ඇති අතර ඒවායේ නිරසාර නිෂ්පාදනය සඳහා නීත්‍යානුකූලව අනුකූල, පාරිසරික වශයෙන් ශක්තිමත්, සමාජීය වශයෙන් පිළිගත හැකි සහ ආර්ථික වශයෙන් සහතික වන අතර ඒවා භාවිතයට සුදුසු ගුණාත්මක නිෂ්පාදන සහතික කිරීම සඳහා සහ / හෝ පරිභෝජනයට සුදුසු ගුණාත්මක නිෂ්පාදන බව සහතික කරයි.

ප්‍රමිති සහතික ලාංඡන (SLS) සලකුණ භාවිතා කරන නිෂ්පාදන සඳහා ප්‍රමිතිවල දක්වා ඇති නිර්ණායක සපුරා ගැනීමෙන් මෙම ප්‍රමිතිය කිසිදු නිෂ්පාදනයක්, පුද්ගලයෙක්, ආයතනික ආයතන සහ සංවිධානවලින් නිදහස් නොවේ.

ජානමය වශයෙන් විකරණය කරන ලද ජීවී ද්‍රව්‍ය අඩංගු (GMOs) හෝ එම ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදන මෙම ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවේ.

2.0 ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ (REFERENCES)

- කොකෝවා , තාක්ෂණික ප්‍රකාශනය (2015), අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
- ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් සැකසූ GAP සම්මත ප්‍රමිතීන්
- ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති අංක 1653, 4 වන කොටස (කොකෝවා) : 2020 සහ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් - 4 වන කොටස කොකෝවා 2020 ශ්‍රී ලංකා ප්‍රමිති ආයතනය
- SLS 143 ආහාර ස්වස්ථතාව පිළිබඳ පොදු මූලධර්ම සඳහා වන භාවිත සංග්‍රහය
- SLS 614 පානීය ජලය සඳහා පිරිවිතර
- SLS 1465 පළිබෝධනාශක යෙදීම සඳහා වූ භාවිත සංග්‍රහය
- SLS ISO 19932-1 බෝග ආරක්ෂාව සඳහා වූ උපකරණ - නැප්සැක් ඉසිනය -
  - 1 කොටස: සුරක්ෂිතතාව සහ පාරිසරික අවශ්‍යතා
- SLS ISO 27065 ආරක්ෂිත ඇඳුම්
  - පළිබෝධනාශක යෙදෙන ක්‍රියාකරුවන් විසින් පැළඳ සිටින ආරක්ෂිත ඇඳුම් සඳහා සහ නැවත ඇතුළු වන සේවකයින් සඳහා කාර්ය සාධන අවශ්‍යතා
- ආහාර පනත
- බීජ පනත
- පැලෑටි සංරක්ෂණ පනත
- ශාක නිරෝධායන පනත
- වන සත්ත්ව හා තුරුලතා ආරක්ෂක ආඥා පනත
- පළිබෝධනාශක පනත
- පාංශු සංරක්ෂණ පනත
- <http://www.fao.org/fao-who-codexalimentarius/codex-texts/dbs/pestres/pesticides/en/>
- <https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/public/?event=pesticide.residue.displayMRL&language=EN>

3.0 නිර්වචන (DEFINITIONS)

මෙම ප්‍රමිතිය සඳහා පහත දැක්වෙන නිර්වචන අදාළ වේ:

- 3.1 බෝග නිෂ්පාදකයින් (Crop producers): පුද්ගලයන්, කණ්ඩායම් සහ සමාගම් ඇතුළු හෝග වාණිජ නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ ආයතන.
- 3.2 ආර්ථික වශයෙන් ශක්‍ය නිෂ්පාදනය (Economically viable production): තිරසාර පදනමක් මත ධනාත්මක ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන නිෂ්පාදනය.
- 3.3 පාරිසරික වශයෙන් යහපත් (Environmentally sound): පරිසරයට අහිතකර බලපෑම් ඇති නොකරන ගොවිපල භාවිතයන්, උදා. ජල මාර්ගවල රසායනික දූෂණය හා අපජලය බැහැර කිරීම.
- 3.4 අත්‍යවශ්‍ය අංගය (Essentials element): උග්‍ර, ප්‍රධාන හෝ ප්‍රධාන සාධකය.
- 3.5 උපද්‍රව (Hazards): ආහාරවල හෝ ආහාරවල තත්වයෙන් සෞඛ්‍යයට අහිතකර බලපෑමක් ඇති කළ හැකි ජෛව, රසායනික හෝ භෞතික කාරකය
- 3.6 යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (Good Agricultural Practices - GAP): ආර්ථික, සමාජීය හා පාරිසරික තිරසාර බව සැලකිල්ලට ගනිමින් ගොවිපල නිෂ්පාදන හා පශ්චාත් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලීන් සඳහා යෙදිය යුතු මූලධර්ම එකතු කර, එහි ප්‍රතිපලයක් ලෙස සුරක්ෂිත හා ගුණාත්මක ආහාර, කුළුබඩු, බීම සහ ආහාර නොවන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයට ගන්නා පියවර එනම් නිෂ්පාදනවල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බවට හෝ ගුණාත්මක බව කෙරෙහි ඇතිවන අන්තරායකාරී බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා යම් බෝගයක් නිෂ්පාදනය කිරීමේදී, ගොවිපල තුළදී සිදුකරනු ලබන ඊට අදාළ වන සියලුම ක්‍රියාකාරකම් යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් ලෙස හඳුන්වයි .
- 3.7 අන්තරායකාරී ද්‍රව්‍ය (Hazardous substances): මිනිස්, සත්ව හෝ ශාක සෞඛ්‍යයට හානියක් විය හැකි සන, ද්‍රව, හෝ වායුමය ඕනෑම ද්‍රව්‍යයක් එනම් පරිසරයට හානිකර රසායනික ද්‍රව්‍ය හෝ සංයෝග, අහිතකර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හෝ ඔහුන්ගේ විෂ ද්‍රව්‍ය අන්තරාය කාරී ද්‍රව්‍ය ලෙස හැඳින්වේ
- 3.8 ඒකාබද්ධ පළිබෝධ කළමනාකරණය (Integrated Pest Management-IPM): පළිබෝධකයන්ගේ ගහනය ආර්ථික හානියක් සිදුකරන මට්ටමට වඩා අඩු මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා හැකි තරම් අනුකූල වන පරිදි සුදුසු සියලු ශිල්පීය තාක්ෂණයන් සහ ක්‍රම භාවිතා කරන කළමනාකරණ පද්ධතියකි.
- 3.9 නීත්‍යානුකූලව අනුකූල වීම (Legally compliant): පවත්නා සියලුම ජාතික නීති පිළිපැදීම.
- 3.10 පළිබෝධකයන් (Pests): බෝග වලට හානියක් හා ආර්ථික / වාණිජමය අලාභයක් කළ හැකි ජීවීන්, කෘමීන් හෝ වෙනත් අපෘෂ්ඨ වංශීන්, දිලීර, බැක්ටීරියා, වෛරස්, මයිකොප්ලාස්මා, වල් පැලෑටි සහ පෘෂ්ඨ වංශීන් මෙම ජීවීන්ට ඇතුළත් වේ.

- 3.11 පෙර අස්වනු අන්තරය (Pre-harvest Interval - PHI):** බෝගයකට පළිබෝධනාශක යෙදීම සහ එම බෝගයේ අස්වැන්න නෙලාගැනීම අතර ගත විය යුතු කාලය.
- 3.12 නිෂ්පාදන (Produce):** සාමූහිකව, කුරුඳු, ගම්මිරිස්, කෝපි සහ කොකෝවා යන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන මෙම ප්‍රමිතියට අනුව නිෂ්පාදනය කිරීම.
- 3.13 නිෂ්පාදිතය (Product):** මෙම ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිෂ්පාදනය කරන ලද, පිරිසැකසුම් කරන ලද සහ / හෝ හසුරුවන ලද නිෂ්පාදන.
- 3.14 ගුණාත්මක නිෂ්පාදන (Quality Produce):** පරිභෝජනයට ආරක්ෂිත සහ / හෝ භාවිතයට සුදුසු නිෂ්පාදන.
- 3.15 සමාජමය වශයෙන් පිළිගත හැකි (Socially acceptable):** ගොවිපල අවට හා ගොවිපල තුළ වැඩ කරන හෝ ජීවත්වන පුද්ගලයන්ගේ සුභසාධනය සහ සුරක්ෂිතභාවය පිළිබඳ කරුණු සපුරාලීම.
- 3.16 තිරසාර බෝග නිෂ්පාදනය (Sustainable production):** සම්පත් කළමනාකරණයෙහි කාර්යක්ෂම වන අතර සමාජ, ආර්ථික හා පාරිසරික ක්‍රියාවලීන් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාවය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන ගොවිතැන සඳහා පරිපූර්ණ, පද්ධති-නැඹුරු ප්‍රවේශයකි. මෙම ප්‍රවේශය පදනම් වී ඇත්තේ පාරිසරික වශයෙන් යහපත්, සමාජීය වශයෙන් වගකිවයුතු සහ ආර්ථික වශයෙන් ලාභදායී පිළිවෙත් මත ය.
- 3.17 අනුරේඛියතාව (Traceability):** වාර්තා කරන ලද හඳුනාගැනීමේ දත්ත හරහා අයිතමයක ඉතිහාසය, යෙදුම, භාවිතය සහ පිහිටීම හෝ එහි ලාක්ෂණික සොයා ගැනීමේ හැකියාව එනම් ගොවිපළ නිෂ්පාදනයක නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ ආසන්න ඉතිහාසය වගාව ආරම්භයේ සිට නිෂ්පාදනය හැසිරවීම, නිෂ්පාදන සකස් කිරීම, වෙළඳපළට ඉදිරිපත් කිරීම දක්වා වූ සියළුම ක්‍රියාවලීන් නැවත සොයාබැලීමට ඇති හැකියාව අනුරේඛණයයි.
- 3.18 භෞතික හා රසායනික දූෂණය (Physical & chemical contamination):**
 අහිතකර ද්‍රව්‍ය හෝ සංයෝග මගින් හෝ වෙනත් ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් බෝගයක නිෂ්පාදන වලට හෝ ඒ අවට පරිසරයට කරනු ලබන බලපෑමෙන් නිෂ්පාදනයේ සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බවට හෝ ගුණාත්මයට ඇතිවන අහිතකර බලපෑම දූෂණයවීමක් ලෙස හඳුන්වයි.
- 3.19 GAP සහතිකකරණය සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP):**
 වගාවේ GAP සහතිකකරණය ලබා ගැනීම සඳහා නව වගාවක් නම් මූලාරම්භයේ සිට මාස 6ක් ද පවතින සාම්ප්‍රදායික වගාවක නම් වාර්ෂික ප්‍රධාන අස්වැන්නෙන් පසුව මාස 6ක කාලයක් ද සහන කාලය ලෙස සලකා බලනු ලැබේ.
- 3.20 රසායනික ද්‍රව්‍ය හෝ අනෙකුත් කාරක (Chemicals and other substances):**
 අකාබනික පොහොර, පළිබෝධනාශක, හෝමෝන සහ වෙනත් පාංශු ආකලන මෙලෙස හඳුන්වා ඇත.

3.21 පලිබෝධනාශක (Pesticides): පලිබෝධකයින්ගේ ගහණය පාලනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන රසායනිකයන් හෝ ජීව විද්‍යාත්මක සංයෝග පලිබෝධනාශක වේ.

4.0 අවශ්‍යතා (REQUIREMENTS)

4.1 ලේඛන අවශ්‍යතා (Documentary requirements)

4.1.1 අනුරේඛියතාව (Traceability)

නිෂ්පාදන මූලින් නිපදවා ඇති ගොවිපල දක්වා අනුරේඛනය කළ හැකි විය යුතුය.

4.1.2 භූමි සිතියම (Site map)

ගොවියා විසින් ඉඩමේ පිහිටීම, ගොවිපලට ප්‍රවේශය, ගොවිපල පසුතලය, ගොවිපලෙහි ඉඩම් ප්‍රමාණය සහ යාබද ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළුව වගා භූමියේ සිතියමක් පවත්වාගෙන යා යුතුය.

4.1.3 ගොවිපල භූමියේදී (At the farm site)

ගොවිපල භූමියේ අනුරේඛියතාව (Traceability) සහතික කිරීම සඳහා ලේඛන අවශ්‍ය වේ.

4.1.4 අවසාන නිෂ්පාදිතය (Final product)

නිම් භාණ්ඩය ගොවිපල දක්වා ඇති අනුරේඛනය සඳහා නිෂ්පාදිතය තීරු, කාන්ඩය, කේත හෝ ඕනෑම විශ්වාසදායක ක්‍රමයක් භාවිතයෙන් ලේබල් කළ යුතුය.

4.1.5 ප්‍රවාහනය අතරතුර (During the transportation)

ගොවිපල, අස්වැන්න නෙලන දිනය සහ ශ්‍රේණිය සහ නිෂ්පාදනයේ වර්ගය සොයා ගැනීමට හැකිවන පරිදි ප්‍රවාහනයේදී අනුරේඛන ක්‍රමයක් පවත්වා ගත යුතුය.

4.1.6 සිල්ලර වෙළඳපොළ තෙක් (At the retail market)

අවශ්‍ය විටෙක ගොවිපල වෙත අනුරේඛනය වීමට (දක්වා යාමට) හැකි වන පරිදි නිෂ්පාදනයේ හඳුනාගැනීමේ අංකය අඩංගු විය යුතුය.

4.2 වාර්තා පවත්වාගැනීම (Record keeping)

4.2.1. ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වලට අදාළ සියලු වාර්තා යාවත්කාලීන වාර්තා පවත්වා තබා ගත යුතුය.

- a) විශ්ලේෂණයන්ගේ වාර්තා ගොනුකර තැබිය යුතුයි.
- b) ගොවිපලින් අලෙවිය සඳහා බෙදාහැරීම සිදු කරන සෑම නිෂ්පාදන තොගයක්ම පහසුවෙන් හඳුනාගැනීමට හැකි පරිදි ලේබල හා වාර්තා තබාගැනීම සිදු කිරීම කළ යුතුයි.
- c) වගාව අයිතිකරුවන්ට හා ශ්‍රමිකයන්ට තම තමන්ගේ කාර්යයන්ට අදාළව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වලට සම්බන්ධ වගකීම් පිළිබඳව පුහුණු වරින් වර ලබාදිය යුතු අතර ඊට අදාළව වාර්තා තබා ගැනීම කළ යුතුයි.
- d.) සියලු යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් නිවැරදිව ඉටුවන්නේදැයි වාර්ෂිකව නැවත පරීක්ෂා කිරීමකට ලක් කළයුතුය. යම් පිළිවෙතක් එසේ නොවන බවට නිරීක්ෂණය කළහොත්

එය නිවැරදි කිරීමට ක්‍රියා කළ යුතුය. නැවත පරීක්ෂා කිරීමට භාජනය කළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් පිළිබඳ හා ඒවා නිවැරදි කිරීමට ගත් ක්‍රියා මාර්ග සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගත යුතුය.

e.) නිෂ්පාදන වල සෞඛ්‍යාරක්ෂිත බව සම්බන්ධයෙන් ලැබෙන පැමිණිලි විසඳීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබාගත යුතුය

4.2.2 කිසියම් විශේෂිත නීති මගින් නියම කර නොමැති නම් සියලුම වාර්තා අවම වශයෙන් අවුරුදු 2 ක් වත් පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

4.2.3 ගොවිපල වාර්තා ප්‍රවේශ විය හැකි හා විගණනය කළ හැකි විය යුතුය. ඒවා රහස්‍ය ලේඛන ලෙස සැලකිය යුතුය.

4.2.4 සියලුම අත්‍යාවශ්‍ය අංග ග්‍රහණය කර ගන්නා පරිදි වාර්තා පවත්වා ගැනීමේ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. ගොවිපල වාර්තාවේ පහත සඳහන් විස්තර අඩංගු විය යුතුය;

- a) ගොවියාගේ නම;
- b) ගොවිපල භූමියේ ලිපිනය;
- c) අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරියාගේ නම;
- d) වර්ෂය සහ වගා කන්නය ;
- e) බෝගය, විවිධත්වය, රෝපණ ද්‍රව්‍යවල ආරම්භය සහ සිටුවීමේ දිනය;
- f) පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, යොදන ආකාරය සහ යෙදූ දිනය;
- g) පළිබෝධනාශකයේ පොදු නම, වාණිජ හෝ වෙළඳ නාමය, ප්‍රමාණය හෝ මාත්‍රාව, ක්‍රියාකරුගේ නම, යොදන ආකාරය සහ පළිබෝධනාශක යොදන දිනය;
- h) අස්වැන්න නෙළන දිනය, ප්‍රමාණය සහ ගුණාත්මකභාවය; සහ
- j) ඉඩමේ ප්‍රමාණය

4.3 අභ්‍යන්තර විගණනය (Internal audit)

4.3.1 මෙම ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතා මත පදනම්ව අවම වශයෙන් මාස 06 කට වරක් අභ්‍යන්තර විගණනය සිදු කළ යුතුය. එය සම්පූර්ණ කර ලේඛනගත කළ යුතුය.

4.3.2 නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ලේඛනගත කිරීම අවශ්‍ය වේ.

4.4 පැමිණිලි වාර්තාකිරීම (Record of complaints)

මෙම ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූල නොවන සියලුම නිෂ්පාදන පිළිබඳ පැමිණිලි වාර්තා සහ ඒවාට පිළියම් යෙදීම ගොවිපල තුළ තිබිය යුතුය.

5. ප්‍රාථමික නිෂ්පාදන අවශ්‍යතා (PRIMARY PRODUCTION REQUIREMENTS)

5.1 පාරිසරික ස්වස්ථතාව (Environmental hygiene)

- 5.1.1. ප්‍රභව ශාකය එනම් කොකෝවා ශාකයට සෞඛ්‍යයට අවදානමක් විය හැකි මට්ටම්වල තිබිය හැකි මානව, සත්ව, ගෘහස්ථ, කාර්මික හා කෘෂිකාර්මික අපද්‍රව්‍ය වලින් දූෂනය වීමෙන් ප්‍රායෝගිකව ආරක්ෂා කළ යුතුය.
- 5.1.2 මෙම අපද්‍රව්‍ය, බෝග ශාක දූෂනය නොවන අයුරින් බැහැර කිරීම හා අවසාන නිෂ්පාදනය පාරිභෝගිකයින්ට සෞඛ්‍යයට තර්ජනයක් නොවන පරිදි ප්‍රමාණවත් පූර්වෝපායන් අනුගමනය කළ යුතුය.

5.2 නිෂ්පාදන ස්ථානයේ පිහිටීම (Location of the production site)

- 5.2.1. සත්ව නිෂ්පාදනය සිදුකෙරෙන, අන්තරායකර අපද්‍රව්‍ය පිහිටි ස්ථාන සහ අපද්‍රව්‍ය පිරිපහදු ස්ථාන සහ කොකෝවා නිෂ්පාදන ප්‍රභවයන් දූෂනය වීම සඳහා වැඩි අවදානමක් ඇති වෙනත් නිෂ්පාදන ස්ථානවල සමීපත්වය, ක්ෂුද්‍රජීවී හෝ වෙනත් පාරිසරික උපද්‍රව්‍යන්ගෙන් කොකෝවා නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර දූෂනය කිරීමේ හැකියාව ආදිය ඇගයීමට ලක් කළ යුතුය.
- 5.2.2 ජීව විද්‍යාත්මක සහ රසායනිකව කොකෝවා වගාව හා එහි නිෂ්පාදන දුහණය වීමට ඇති ඉඩකඩ පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා ඉඩම අතීතයේ භාවිතා කළේ කුමන කටයුතු සඳහාද, වර්තමානයේ භාවිතා කරන්නේ කුමන කටයුතු සඳහාද යන්න විමසා බලන්න. එසේම අදාළ ඉඩම අවට ඇති අනෙක් ඉඩම් වල සිදු කරන කටයුතු පිළිබඳවද පරීක්ෂා කිරීම අවශ්‍ය වේ. මෙලෙස දුහණය වීමේ අවදානමක් හඳුනා ගතහොත් ඒ පිළිබඳව වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය.
- 5.2.3 සංවර්ධන කටයුතු සඳහා පුරවන ලද ඉඩම් මෙන්ම විෂ අපද්‍රව්‍ය, කැනීම් කටයුතු වලදී ඉවත්කළ අපද්‍රව්‍ය, බනිජ අපද්‍රව්‍ය, ආරෝග්‍ය ශාලා අපද්‍රව්‍ය, පිළිස්සු ද්‍රව්‍ය සහ කාර්මික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කළ ඉඩම් ආහාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු නොවේ.
- 5.2.4 කොකෝවා නිෂ්පාදනයට යොදා ගැනීමට යෝජිත භූමිය අවට ඇති ඉඩම්, හෝ පොහොර ගබඩා කිරීමට භාවිතා කරන්නේ නම් හෝ අවට ඉඩම් වලින් ගලා එන ජලය නිසා නිෂ්පාදන භූමිය යට වන්නේ නම් එවැනි භූමි වල වගා කරන කොකෝවා ආහාරයට ගැනීමෙන් මිනිසාගේ සෞඛ්‍යයට අවදානමක් ඇති වීමේ හැකියාවක් පවතී.
- 5.2.5 නිෂ්පාදන ස්ථාන පිහිටීම සලකා බැලීමේදී බැවුම ඇගයීම සහ අවට ඇති ක්ෂේත්‍ර වලින් ගලායාමේ විභවය, ගංවතුර අවදානම සහ කොකෝවා නිෂ්පාදන භූමියට සාපේක්ෂව අවට ස්ථානවල ජල විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ ඇතුළත් විය යුතුය.
- 5.2.6 පරිසරයෙන් දූෂනය වීමේ විභව ප්‍රභවයන් හඳුනාගත යුතුය.

- 5.2.6.1 ජීව විද්‍යාත්මක හෝ රසායනික හානියක් පිළිබඳ සැලකිය යුතු අවදානමක් හමු වුවහොත් ඒ සඳහා ප්‍රතිකර්ම යෙදිය යුතු අතර එම ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.
- 5.2.6.2 කොකෝවා වගා භූමියේ නිෂ්පාදනයට නුසුදුසු දුහණය වූ ස්ථාන වල පිහිටීම් පිළිබඳ වාර්තා තබාගත යුතුය.
- 5.2.6.3 යෝජිත ඉඩම් වල සිදුවිය හැකි පරිසර හා අනෙකුත් භෞතික හානි පිළිබඳව ඇගයීමක් කළ යුතුය. ඒ පිළිබඳව වාර්තා තබාගත යුතුය.
- 5.2.6.4 නිෂ්පාදන භූමියේ ප්‍රභව පැලෑටි දුහනය වීම වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සඳහා කටයුතු කොකෝවා බෝග නිෂ්පාදකයා විසින් ක්‍රියාත්මක විය යුතුය.
- 5.2.6.5 නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදන දුහනය වීමේ විභව ප්‍රභවයන් අවම කිරීම සඳහා සතීපාරක්ෂක තත්වයන් යටතේ ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයට සම්බන්ධ ක්‍රියා පිළිවෙත් සිදු කළ යුතුය.

5.3 රෝපණ ද්‍රව්‍ය (Planting materials)

- 5.3.1 කොකෝවා වගාවක් ස්ථාපිත කිරීමට පෙර අදාළ ප්‍රදේශයට සුදුසු ප්‍රභේදයක් තෝරාගැනීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. එසේම එම කොකෝවා වල ගුණාත්මය, වෙළඳපොළ ඉල්ලුම, රෝග පළිබෝධ, අහිතකර පරිසරික තත්වයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව හා දේශගුණික අනුවර්තනය වීම යනාදී කරුණු පිළිබඳ විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුතුවේ. මේ සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිර්දේශිත කොකෝවා ප්‍රභේදයක් තෝරා ගත යුතුය. කොකෝවා රෝපණ ද්‍රව්‍ය අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සහතික කළ රෝපන ද්‍රව්‍ය විය යුතුය
- 5.3.2 කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් සහ ගනුදෙනුකරුවන් අතර එකඟ වූ පරිදි රෝපණ ද්‍රව්‍ය තෝරාගත යුතු අතර හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්දේශ කිරීම සහ සහතික කිරීම සිදු කළ යුතුය.
- 5.3.3 කොකෝවා රෝපණ ද්‍රව්‍යවල ගුණාත්මකභාවය භාවිතයට පෙර දැනගත යුතු අතර, අදාළ වර්ගයේ නම, සංශුද්ධතාවය සහ වෙළෙත්ඞා පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය. ලබා ගත හැකි ස්ථානවල, රෝපණ ද්‍රව්‍ය සහතික කිරීමේ වාර්තා රඳවා ගත යුතුය.
- 5.3.4 කොකෝවා රෝපණ ද්‍රව්‍ය පළිබෝධ සහ රෝග වලින් තොර විය යුතුය
- 5.3.5 රෝපණ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනයේදී මව් ශාක වල තොරතුරු, රෝග හා පළිබෝධ හානිවලට ප්‍රතිකාර සිදු කළේනම් එම ප්‍රතිකාර කිරීමට හේතු, එම ප්‍රතිකාර පිළිබඳවද වාර්තා තබා ගත යුතුය.
- 5.3.6 ගොවිපල තුළ නිපදවන ප්‍රචාරක ද්‍රව්‍ය, මව් පැල පිළිබඳ වාර්තා, මව් ශාක ස්ථාපිත දිනය, ප්‍රචාරණය කිරීමේ ක්‍රමය, රෝපණ මාධ්‍ය/ බඳුන් මිශ්‍රණය, භාවිතා කළ කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය, භාවිතා කළ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු, සහ කෘෂි විද්‍යාත්මක වගා කළමනාකරණ පිළිවෙත් ආදිය වාර්තා කළ යුතුය
- 5.3.7 ආරක්ෂිත ප්‍රභේද භාවිතා කරන විට, ගොවිපල ශාක විවිධත්වය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ බුද්ධිමය දේපල අයිතිය පිළිබඳ නීතිවලට ගරු කර එම කරුණු පිළිබඳ සලකා බැලිය යුතුය
- 5.3.8 පළිබෝධ නාශක භාවිතය අවම කිරීම සඳහා ගොවිපලෙහි සිටුවීම සඳහා භාවිතා කරන

ප්‍රභේදවලට ප්‍රධාන පළිබෝධ සහ රෝග වලට ප්‍රතිරෝධය හෝ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව තිබිය යුතු බැවින් එවැනි කොකෝවා ප්‍රභේද තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

5.3.9 කොකෝවා රෝපණ ද්‍රව්‍යවලට විවිධ ප්‍රතිකාර සිදු කරන්නේ නම්, මෙම ප්‍රතිකාර භාවිතය සාධාරණීකරණය කළ යුතු අතර ඒවා සටහන් කළ යුතුය.

5.3.10 ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීමට පෙර පිටතින් ලබා ගත් හෝ ගොවිපල තුළ නිෂ්පාදනය කළ කොකෝවා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් ලෙස දැඩි කිරීම සිදු කර තිබිය යුතුය.

5.3.11. කොකෝවා ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවීම හා බෝග කළමනාකරණය නිසිලෙස සිදුකළයුතුය.

5.3.11.1 කොකෝවා වගාව සඳහා සෙවන සැපයීම.

- a) කොකෝවා බෝගය සෙවන ප්‍රියකරන බෝගයක් වන අතර මේ සඳහා 50 – 60 % ක පමණ සෙවනක් තිබීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.
- b) මේ නිසා වඩා සුදුසු වන්නේ රබර් හෝ පොල් වගාව තුළ අතුරු බෝගයක් ලෙස කොකෝවා හඳුන්වා දීමයි.
- c) තනි වගාවක් ලෙස වගා කරන්නේ නම් අවශ්‍ය සෙවන ලබාදීම සඳහා ග්ලිරිසිඩියා හෝ එරබදු වැනි ශාක නිසි පරිදි සිටුවා අවශ්‍ය සෙවන ලබාදිය යුතුවේ.
- d) තනි වගාවක් ලෙස සිටුවීමේදී කොකෝවා අතර පරතරය අඩි 10 x 10 විය යුතු සෑම කොකෝවා ගස් 4 ක් මැද සෙවන ශාකයක් බැගින් තිබිය යුතුවේ.
- e) තනි වගාවේදී කොකෝවා සිටුවිය යුත්තේ සෙවන ශාක මඟින් ප්‍රමාණවත් ලෙස සෙවන ලැබෙන විට දී වේ. මේනිසා කොකෝවා සිටුවීමට මාස 5 – 6 කට පමණ පෙර සෙවන ශාක සිටුවිය යුතුය.

5.3.11.2 අතුරු බෝගයක් ලෙස කොකෝවා වගාකිරීම.

- a) පොල් වගාවේ අතුරුබෝගයක් ලෙස සිටුවීම සඳහා පොල් වගාවේ වයස අවුරුදු 12ක් පමණ ඉක්මවා තිබිය යුතුවේ. පොල් ගස් අතර පරතරය අඩි 26 x 26 විය යුතුය. එහිදී සෑම පොල් ගස් ඡේලි 2 ක් අතරම එක් කොකෝවා ඡේලියක් බැගින් සිටුවිය හැක. කොකෝවා ගස් අතර පරතරය අඩි 10ක් විය යුතුය.
- b) රබර් වගාවේ අතුරු බෝගයක් ලෙස සිටුවීමේදී රබර් වගාවේ වයස අවුරුදු 3 ක් හෝ ඊට අඩු විය යුතුවේ. එහිදී ප්‍රමාණවත් සෙවනක් රබර් වියනෙන් නොලැබෙන නිසා මුල් අවධියේ සෑම කොකෝවා ගස් 2 ක දෙපස අඩි 5 ක් දුරින් කෙසෙල් ගස් 2 ක් සිටුවා අමතර සෙවනක් ලබාදිය යුතුවේ. මේ සඳහා කෙසෙල් ගස් මාස 2 කට පමණ කලින් සිටුවිය යුතුය.
- c) අතුරු වගාව සඳහා රබර් ශාක අතර පරතරය අඩි 27 x 8 ප්‍රමාණයේ තිබිය යුතුය.
- d) සෑම රබර් ශාක ඡේලි දෙකක් අතරම එක කොකෝවා ඡේලියක් බැගින් සිටුවිය හැක. කොකෝවා ගස් අතර පරතරය අඩි 10 ක් විය යුතුය.

5.3.11.3 කොකෝවා සාර්ථකව වගා කිරීම පිණිස පැළ සිටුවීම සඳහා නිර්දේශිත ආකාරයෙන් සෙ.මී. 45 x 45 x 45 ප්‍රමාණයට වළවල් සකසා ගත යුතුය.

5.3.11.4 වල පිරවීමේදී පසට පෝෂක එකතු කිරීම කළ යුතුය

- a) සති දෙකකට පමණ පෙර හොඳින් දිරාපත් වූ කාබනික පොහොර, මතුපිට පස් සමඟ හොඳින් මිශ්‍ර කර එයින් වළ පුරවිය යුතුය.
- b) කාබනික පොහොර වශයෙන් ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් පොහොර කුඩා එකහමාරක් (දළ වශයෙන් කිලෝ ග්‍රෑම් 10 -12) භාවිත කල හැකිය.
- c) තවද පැළ සිටුවීමට පෙර රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100 ක් කපා ගත් වළවල්වලට දමා හොඳින් මිශ්‍ර කර ගත යුතුය.

5.3.11.5 පසේ තෙතමනය රැක ගැනීමට පියවර ගත යුතුය

- a) වගා ප්‍රදේශයේ ඇති වර්ෂාපතන රටාව අනුව වර්ෂා කාලය ආරම්භයේදී පැළ සිටුවිය යුතුය.
- b) බෑවුම් ඉඩම්වල කොකෝවා වගා කිරීමේදී එක් එක් පැළයට අදාළව සකස් කර ගනු ලබන බෙසම්, ඉඩමේ බෑවුමට විරුද්ධව අඩ කවයකට සිටිනසේ පොල්ලෙලි ඇල්ලීමෙන් තෙතමනය ආරක්ෂා කර ගත හැකිය.
- c) වර්ෂා සමය ආරම්භයත් සමග සිටුවීම සිදුකළද ඇතැම් විට දැඩි සූර්යාලෝකයට ලක්විය හැකි නිසා තාවකාලිකව සෙවන සැපයීම මෙන් ම අවශ්‍ය පරිදි වසුන් යෙදීමෙන් පාංශු තෙතමනය ආරක්ෂා කරගැනීමටද අවශ්‍ය පියවර ගතයුතුය.

5.3.11.6 කොකෝවා ස්ථාපනය කිරීමේදී මුල් වසර තුළ නිර්දේශිත සෙවණ සැපයීමට නිසි පියවර ගත යුතුය

5.3.11.7 නිවැරදිව පැලය සිටුවා මුල් මාස කිහිපය නිරන්තරව පරීක්ෂා කරමින් ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නිසි කලට ඉටුකළ යුතුය.

5.3.11.8 රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් තොරව වල් පැලෑටි පාලනය කළයුතුය

- a) කොකෝවා වගාවේදී සාමාන්‍යයෙන් ක්ෂේත්‍රයේ වල්පැලෑටි සම්පූර්ණයෙන් ඉවත්කිරීමක් සිදුනොකරයි. කොකෝවා පැළ වටා සෙ.මී. 45ක් පමණ වට ප්‍රමාණයක අතින් උදුරා ඉවත් කිරීම නිර්දේශිය.
- b) සෙසු ප්‍රදේශවල විසි කැති ගැසීම මගින් වල් පැලෑටි පාලනය සිදු කිරීම නිර්දේශිතය.

5.3.11.9 කොකෝවා වියන පාලනය සඳහා කප්පාදු කිරීම.

- a) කොකෝවා පැළ වල වයස මාස 8 – 10 ක් පමණ ගතවුවිට හරස් අතු ඇතිවේ. හරස් අතු ඇතිවීම අඩි 5- 6 ක් පමණ උසින් ඇතිවීම වඩාත් සුදුසු වේ. වඩාත් පහලින් හරස් අතු ඇතිවුව හොත් ප්‍රධාන කඳ කප්පාදු කිරීමෙන් පසු නව සිරස් අංකුර ඇතිවීමට ඉඩ සලස්වා නැවත හරස් අතු ඇතිවීමට ඉඩදීමෙන් නියමිත උසකින් වියන පාලනය කරගත හැක.
- b) වියනේ වර්ධනයත් සමඟ එහි පත්‍ර වර්ගඵල දර්ශකය (Leaf Area Index – LAI) නැතහොත් පත්‍ර ස්ථර සංඛ්‍යාව 4 ක් පමණ පවත්වාගත යුතුය. මේ සඳහා පහලට යොමුවූ අතු ඉවත් කිරීම, අමතර අතු ඉවත් කිරීම, රෝගී අතු ඉවත් කිරීම හා ඉහල වියනේ දිය රිකිලි ඉවත් කිරීම සිදුකල යුතුය.

- c) එසේම ප්‍රධාන කඳේ මෙන්ම ගසේ සෑම ස්ථානයකින්ම ඇතිවන දිය රිකිලි සති 6 කට පමණ වතාවක් පරීක්ෂාකර බලා ඉවත්කල යුතුවේ.
- d) මල් ඇතිවීම ආරම්භ වූ විට වියනේ මුදුනෙහි අතු කීපයක් ඉවත්කර වියන තුලට ආලෝකය විසිරියාමට ඉඩදිය යුතුය.

5.3.11.10 තනි වගාවේදී නියමිත කාල වකවානු තුළ සෙවන ශාකද කප්පාදු කර නිර්දේශිත සෙවන තත්ත්ව පවත්වාගත යුතුවේ.

- a) සෙවන ශාකවල වර්ධනය අනුව වසරකට 3 – 4 වතාවක් බැගින් සෙවන ශාක කප්පාදු කර 50% ක සෙවන ප්‍රතිශතයක් පවත්වාගත යුතුය.
- b) එමඟින් ලැබෙන කොළ පොහොර වසුනක් ලෙස කොකෝවා පැළ වටා යෙදිය යුතුය. කප්පාදු කිරීමේදී ෆ්ලිරිසිඩියා ආධාරකයේ උස කොකෝවා ගසේ වියනට වඩා උසින් පවත්වා ගත යුතුවේ.

5.4 භූමියේ ඉතිහාසය (Site history)

5.4.1 කොකෝවා වගා කරන භූමියේ ඉතිහාසය සහ ඒවායේ බෝග ඉතිහාසයේ ක්ෂේත්‍ර සැකැස්ම සඳහා වාර්තා ගත කිරීමේ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කළ යුතුය.

- a) ඉඩමේ ඉතිහාසගත කරුණු පිළිබඳ මනාව දැනුවත් විය යුතුය
- b) වගා කල බෝග සහ ඒවායේ කළමනාකරණය පිළිබඳ සියලුම දත්ත වාර්තාගත කළ යුතුය.

5.4.2 සියළුම නව කෘෂිකාර්මික භූමි සඳහා, පහත සඳහන් කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් අවදානම ඇගයීමක් සිදු කළ යුතුය:

- a) ඉඩමේ පෙර භාවිතය;
- b) යාබද හෝග වගාවන් සහ ප්‍රදේශ කෙරෙහි නිෂ්පාදනයේ විභව බලපෑම; සහ
- c) යාබද ප්‍රදේශවල සිදු කරනු ලබන ක්‍රියාකාරකම්වල , පරිසරයෙන් සිදුවියහැකි විභව බලපෑම.

5.4.3. අවදානම් ඇගයීමේ තොරතුරු සටහන් කළ යුතුය.

5.4.4 වගාකරුවන් විසින් ඉඩමේ නීත්‍යානුකූල හිමිකාරිත්වය පැහැදිලිව සනාථ කළ යුතු අතර එය වාර්තාවට ඇතුලත් කළ යුතුය.

5.4.5 කොකෝවා වගාව සඳහා ඉතාමත්ම සුදුසු ඉඩම් හඳුනාගැනීමට ගොවිපල සඳහා ඉඩම් වල යෝග්‍යතාවය තක්සේරු කළ යුතුය. මෙම ඉඩම් කොකෝවා වගා කිරීම සඳහා පමණක් වෙන්කර තැබිය යුතු අතර ගොවිපලේ අනෙකුත් ඉඩම් කොටස් ගොඩනැගිලි, ගබඩා, වැඩපොලවල්, කොම්පෝස්ට් සකස් කරන ස්ථාන ආදිය පිහිටුවීමට භාවිතා කලයුතුය.

1. කොකෝවා වගා කිරීමට යොදා ගන්නා ඉඩම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ රෙගුලාසි වලට අනුකූල වන ලෙස මැදරට සහ පහතරට පිහිටි ඉඩම් විය

යුතුය. මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර 450 දක්වා ප්‍රදේශ වල කෘෂි පාරිසරික පිහිටීමට අනුව සාර්ථකව කොකෝවා වගා කළ හැකිය

2. කොකෝවා නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු පාරිසරික තත්වයන් පහත පරිදි තිබීම වඩා හිතකර වේ.

a) හොදින් පැතිරුණු වාර්ෂික වර්ෂාපතනය මිලි මීටර 1750 සහ 2750 අතර වීම කොකෝවා වගාව සඳහා යෝග්‍ය වේ.

b) පාරිසරික උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 25-28 අතර වීම.

c) ජලය හොදින් බැසයන සැහැල්ලු පාංශු වයනයක් සහිත ගැඹුරු ලෝම පසක් තිබීම.

d) පසේ පී.එච්. අගය 4.0 - 6.5 දක්වා පැවතීම

5.4.6. මහා පරිමාණ ඉඩමක් (හෙක්ටයාර 02 ට වැඩි) නම් එහි පහත සඳහන් කොටස් පෙන්වීම සඳහා පිහිටීමේ සිතියමක් පිළියෙල කළයුතුය.

- බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා යොදා ගන්නා ඉඩම් කොටස්
- පාරිසරික හානි වලට පාත්‍රී ප්‍රදේශ,
- අධික ලෙස නිසරු බිම් කොටස්,
- රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කරන ප්‍රදේශ,
- යන්ත්‍රෝපකරණ පිරිසිදු කරන ප්‍රදේශ,
- කොම්පෝස්ට් සකස් කරන ප්‍රදේශ,
- ජල ප්‍රභවයන්,
- ජල සම්පාදන පද්ධති,
- ජලපවාහන පද්ධති,
- ගොඩනැගිලි, පාරවල් ආදිය එහි සලකුණු කළයුතුය.

a) යම් ඉඩමක සැලකිය යුතු පාරිසරික හා භෞතික හානි පිළිබඳ අවදානමක් නිරීක්ෂණය කලහොත් එම ඉඩම සහ අවට වගා කිරීම සඳහා භාවිතයට නොගත යුතුය. එසේ නොමැති නම් විය හැකි හානි වැළැක්වීමට හෝ අවම කර ගැනීමට සුදුසු පරිදි අස්වනු නෙලීමෙන් පසු හැසිරවීමේ කටයුතු භාවිතා කළයුතුය.

b) නිසරු ඉඩම් කොටස් ගොවිපලේ පවතී නම් ඒවා තවදුරටත් පරිහානිය කරා යාම වළක්වා ගැනීම හෝ අඩු කිරීම සඳහා ක්‍රියා කළයුතුය.

c) කොකෝවා වගාව සඳහා යෝග්‍යතාවය පරීක්ෂා කිරීමේදී භූමියේ ඇති පසේ හා ජල ප්‍රභවයන්ගේ බැර ලෝහ හා හානිකර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් අවම මට්ටමක පැවතීම යෝග්‍ය වේ. ඒ පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.5 GAP සහතික කිරීම සඳහා අවම සහන කාලය (Minimum grace period for GAP certification)

5.5.1 සාම්ප්‍රදායික ගොවිතැනේ සිට GAP දක්වා අවම සහන කාලය කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය මාස 06 ක් හෝ අවසාන වාර්ෂික අස්වැන්න ලබාගත් දින සිට මාස 6ක් විය යුතුය.

5.5.2 දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ (වසර 1 කට වඩා වැඩි කාලයක්) කෘෂිකාර්මික හෝ කාර්මික අරමුණු සඳහා භාවිතා නොකළ ප්‍රදේශයක කොකෝවා බෝගය ස්ථාපිත කළ විට සහන කාලය අදාළ නොවේ.

5.6 භූමි කළමනාකරණය (Site management)

5.6.1 කොකෝවා ඉඩම්, වගාව සඳහා නෛතික අයිතිවාසිකම් සහ අවශ්‍ය සියලු නියාමන අනුමත කිරීම් ගොවිපල කළමනාකරණය විසින් පෙන්වුම් කළ යුතුය.

5.6.2 කොකෝවා ගොවිපලවල් පරිසරයට අහිතකර විය හැකි බැවුම්වල පිහිටා නොතිබිය යුතුය.

- a) වගා කිරීමට යෝජිත ඉඩම පාංශු සංරක්ෂණ පනතේ රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය.
- b) බැවුම 60% ඉක්මවූ බැවුම් ඉඩම් වගාවන් සඳහා යොදාගත යුතු නොවේ.
- c) පවතින වගාවන් සඳහා සම්මත බැවුම් ප්‍රතිශතය ඉක්මවා ඇති අවස්ථාවලදී පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීම අනිවාර්ය වේ.

5.6.3 බැවුම් සහිත භූමියක ගොවිපලවල් පිහිටා ඇති විට (අවසර ලත් මට්ටමින්), පාංශු බාදනය සහ වෙනත් ජල මාර්ගවලට රොන්මඩ තැන්පත් වීම වැළැක්වීම සඳහා සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතුය.

5.6.4 කොකෝවා වගාව සඳහා ගොවිපලවල් පිහිටුවීමේදී වන රක්ෂිතයන්ට සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රවාහයන් සැලකිල්ලට ගතයුතුය

- a) වන රක්ෂිතයන්ට සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රවාහයන්ට ආසන්න නොවිය යුතු අතර වන ආඥා පනතේ ප්‍රකාරව අදාළ දුර සීමාවන් පවත්වා ගත යුතුය.
- b) ජල පෝෂක ප්‍රදේශ සහ ස්වභාවික ජල ප්‍රභව ආරක්ෂා වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.
- c) උක්ත කරුණු ගොවිපලේ අදාළ සීමාවන් හි දැන්වීම් පුවරු මගින් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය

5.6.5 ගොවිපල ජලාශයට හෝ ස්වභාවික ජල ධාරාව ආසන්නව පිහිටා ඇති විට අවශ්‍ය ජල පෝෂක ප්‍රදේශය ආරක්ෂා කළ යුතුය.

5.6.6 සෑම කොකෝවා ක්ෂේත්‍රයක් සඳහාම දෘශ්‍ය හඳුනාගැනීමක් හෝ සමුද්දේශ පද්ධතියක් (Reference systems)

5.7 අන්තර් වගාව (Intercropping)

කොකෝවා බෝගය තනි වගාවක් හෝ වෙනත් ප්‍රධාන බෝගයක් සමග අතුරු වගාවක් හෝ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස පවත්වා ගෙන යා හැක. අතුරු වගාවක් හෝ මිශ්‍ර වගාවක් ලෙස කොකෝවා වගා කිරීමේදී සීමිත භූමියකින් උපරිම ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකිඅතර, මේ මගින් ස්වභාවික සම්පත් ප්‍රශස්ථ මට්ටමින් භාවිතා කිරීමට හැකිය.

5.7.1. අන්තර් බෝග වගාව සම්බන්ධයෙන් සැලකිලිමත් වන විට අනෙකුත් බෝග සඳහා වූ නිර්දේශ රෙගුලාසි කොකෝවා සඳහා ද අනුගමනය කළ යුතුය.

5.7.2 වගා කිරීමේ පරතරයන් හා හෙක්ටයාරයට අවශ්‍ය පැළ ගණන පහත පරිදි වේ.

වගුව 01: කොකෝවා තනි සහ අතුරු වගාවන් සඳහා නිර්දේශිත පරතරයන්

	පරතරය (මීටර්)	හෙක්ටයාරයට අවශ්‍ය පැළ ගණන
a. තනි වගාවක් ලෙස	3 x 3	1000
b. අතුරු වගාවක් ලෙස		
පොල් යටතේ-	3	460
රබර් යටතේ-	3	400

5.7.3 විභව පැළ සංඛ්‍යාවක් සහිතව මිශ්‍ර බෝග හා අතුරු බෝග වගාව ආදී ක්‍රම යටතේ වගා කිරීම යහපත් කෘෂි කාර්මික ක්‍රම ලෙස සැලකේ.

5.7.4 අතුරු වගාවක් ලෙස කොකෝවා වගා කිරීමේදී ප්‍රධාන බෝගයේ ගොවිපළ හා බෝග කළමනාකරණ කටයුතු ඒ ඒ බෝග වල නිර්දේශිත ආකාරයෙන් පමණක් ඉටුකල යුතු අතර , නඩත්තු කටයුතු පිළිබඳව වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.8 පාංශු හා උපස්ථර කළමනාකරණය (Soil and substrate management)

5.8.1 පාංශු වර්ග සිතියම්ගත කිරීම

ගොවිපල තුළ පිහිටි විවිධ පාංශු ලක්ෂණ එක් එක් ප්‍රදේශය අනුව හඳුනාගෙන සිතියමක වාර්තා ගත කළ යුතු අතර, එමඟින් ඉඩම් සකස් කිරීම, බෝග මාරුව සැලසුම් කිරීම, අන්තර් බෝග වගා කිරීම නැවත සිටුවීමේ වැඩසටහන් වලදී සහ සහ වෙනත් අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී භාවිතා කළ හැකිය.

5.8.2 පාංශු ව්‍යුහය

කොකෝවා වගා ක්‍රම තෝරා ගත යුත්තේ පසේ තද බව ඇති නොවීමට සහ පසේ ව්‍යුහය වැඩි දියුණු කිරීම සහ පවත්වා ගැනීම සඳහාය.

5.8.3 පාංශු සංරක්ෂණය

පාංශු බාදනය අවම කරන නිර්දේශිත ක්ෂේත්‍ර ක්‍රම සහ පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කළ යුතුය.

- a) තනි වගාව සඳහා ක්ෂේත්‍රය පිළියෙල කිරීමේදී අනවශ්‍ය ගස් පමණක් ඉවත් කිරීම සහ පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා මූලිකත්වය දී කටයුතු කළයුතුය.
- b) බැවුම් සහිත ඉඩමක නම් වලවල් ලකුණු කිරීම සමෝච්ච රේඛා ඔස්සේ සිදුකළයුතු අතර, ගල්වැටි හෝ කාණු යෙදීම මගින් හෝ ජීව වැටි යොදා ගැනීමෙන් පාංශු සහ ජල සංරක්ෂණය වැඩි දියුණු කරගත යුතුය.
- c) තැනිතලා ඉඩම්වල ජලය රඳා පවතින නම් කානු කැපීම මගින් මනා ජලවහනයක් පවත්වා ගත යුතුවේ.
- d) ගල් සහිත ඉඩම්වල වලවල් කැපීමේදී වලේ ප්‍රමාණය පිළිබඳව නොසිතා ගල් වැනි දෑ ඉවත්කර වැටියක් ලෙස යොදා ගත යුතුය

5.8.4 පාංශු ධූමකරණය

කොකෝවා පාංශු උපස්ථර හෝ පෝච්චි මාධ්‍යවල රසායනික ධූමකරණය සිදු කරන විට, එය සාධාරණීකරණය කර වාර්තාගත කළ යුතුය.

5.8.5 බඳුන් මාධ්‍ය, වසුන් සහ සෙවන ද්‍රව්‍ය (Potting media, mulch and shading material)

- 5.8.5.1 ස්වාභාවික උපස්ථර භාවිතා කිරීමට වඩා කැමැත්ත දැක්විය යුතුය.
- 5.8.5.2 ස්වාභාවික වන රක්ෂිතයෙන් රැකවරණ, වසුන්, පස හෝ කිසිම උපස්ථරයක් ලබා නොගත යුතුය.
- 5.8.5.3 නිර්දේශිත පරිදි කොකෝවා බඳුන් මාධ්‍ය සැකසීම සඳහා වැලි, මතුපිට පස්, කොහු බත්
- 5.8.5.4 බඳුන් මාධ්‍ය භාවිතා කිරීමට පෙර නිර්දේශිත ජීවාණුහරණය කිරීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.8.5.5 භාජන මාධ්‍ය ජීවාණුහරණය කිරීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන විට ඒවා ජීවාණුහරණය කරන ස්ථානය ද ඇතුළත්ව වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය. ජීවාණුහරණය වඩාත් සුදුසු විකල්පය සූර්යකරන ජීවාණුහරණය විය යුතුය.

5.9 පොහොර කළමනාකරණය (Fertilizer management)

5.9.1 පෝෂණ අවශ්‍යතාවය

- 5.9.1.1 කාන්දු වීමෙන් හා සෝදා යාම මගින් පෝෂක අපතේ යාම අවම කිරීම සඳහා කොකෝවා ක්ෂේත්‍රයේ සුදුසු පාංශු සංරක්ෂණ සැලැස්මක් සකස් කළ යුතුය
- 5.9.1.2 පොහොර යෙදීම, හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම පසෙහි හෝ උපස්ථර වල පෝෂක මට්ටම් සහ බෝගයේ අවශ්‍යතා මත පදනම් විය යුතුය.
- 5.9.1.3 පාංශු පෝෂක සඳහා පස් පරීක්ෂා කිරීමෙන් පසුව, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයට අනුකූලව පාංශු පෝෂක යෙදීම කළ යුතුය.

5.9.2 පොහොර භාවිතය

5.9.2.1. පොහොර භාවිතය අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශයන්ට අනුකූල විය යුතුය.

- a) කොකෝවා වගාව සඳහා පෝෂක ලබාදීමේදී, රසායනික පොහොර හා කාබනික පොහොර දෙවර්ගයම නියමිත ප්‍රමාණ වලින්, නියමිත කාලයේදී, නියමිත ක්‍රමයට අනුව ලබාදිය යුතුය. හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම, මෙම සමෝධානික ශාක පෝෂක කළමනාකරණ ක්‍රම (Integrated Plant Nutrient Management - IPNM) භාවිතා කිරීමට වගා කරුවන් කටයුතු කළ යුතුය.
- b) පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, යෙදීමේ ක්‍රමය, යොදන වේලාව සහ යොදන කාලාන්තර යන කරුණු පිළිබඳව ඉතාමත් හොඳින් විමර්ශනය කර පෝෂක හානි අවම වන පරිදි භාවිතා කළ යුතුය.
- c) සියලුම කාබනික හා අකාබනික පොහොර යෙදීම නිවැරදි හා උපරිම අස්වැන්නක් ලැබෙන පරිදි මනුෂ්‍ය සෞඛ්‍යයට, පරිසරයට හා නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මයට හානි අවම වන පරිදි සිදුකළ යුතුය.
- d) පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිසා කොකෝවා ශාකය රසායනිකව හෝ ජීව විද්‍යාත්මකව දූෂනය වීමට ඇති ඉඩකඩ ගැන පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු අතර සැලකිය යුතු අනතුරක් හඳුනා ගතහොත් ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගැනීම කළ යුතුය.
- e) පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය නිසා නිෂ්පාදනය දූෂනය විය හැකි බවට හඳුනා ගතහොත් එම අවදානම අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියා කළ යුතුය.
- f) බැර ලෝහ මගින් නිෂ්පාදනය දූෂනය වීමේ අවධානම අවම වන පරිදි පොහොර හා පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය තෝරා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- g) කොකෝවා නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රදේශ හා ජල ප්‍රභව දූෂනය වීමට ඇති ඉඩකඩ අවම කිරීම සඳහා පොහොර හෝ පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය, ගබඩා කිරීම, මිශ්‍ර කිරීම හා පැටවීම සඳහා භාවිතා කරන පහසුකම් ස්ථානගත කිරීම, ඉදි කිරීම හා නඩත්තු කිරීම විධිමත් පරිදි කළයුතුවේ

5.9.2.2 ප්‍රතිලාභ උපරිම කිරීම සහ පාඩු අවම කර ගැනීම සඳහා පොහොර යෙදුමේ වර්ගය, ප්‍රමාණය, ක්‍රමය, වේලාව සහ සංඛ්‍යාතය (වාර ගණන) හොඳින් නිරීක්ෂණය කළ යුතුය.

5.9.2.3 කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් විසින් ප්‍රතිකාර නොකරන ලද සන හෝ දියර පොහොරවල රෝගී කාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් පැවැතිය හැකි බැවින් ප්‍රතිකාර නොකරන ලද සන හෝ දියර පොහොර වගාවට භාවිතා නොකළ යුතුය. මන්ද ව්‍යාධිජනක ක්ෂුද්‍ර ජීවීන්ට පසෙහි දීර්ඝ කාලයක් පැවතිය හැකිය.

5.9.2.4 ගොවිපල තමන්ගේම කාබනික යෙදවුම් (උදා: කොම්පෝස්ට්) නිපදවන විට,

a) අමුද්‍රව්‍යවල ඇති රෝගකාරක බීජ අඩු කිරීම හෝ තුරන් කිරීම එනම් රෝගකාරක ඇතුළු නොවීමට අදාල ප්‍රතිකර්මයන් ඒ සඳහා සිදුකළ යුතුය .

b) කාබනික පොහොර සෑදීමට භාවිත කළ අමු ද්‍රව්‍ය හා ඇතුළු ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගත යුතුය.

නිෂ්පාදනය දූෂනය වීමේ සම්භාවිතාව අවම කිරීම සඳහා නිසි ප්‍රතිකාර ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කළ යුතුය. හරස් දූෂනය , පිටවීම හෝ කාන්දු වීම වැළැක්වීම සඳහා කොම්පෝස්ට් සාදන ස්ථානය පිහිටුවීමේදී බැවුම සහ නිෂ්පාදන ප්‍රදේශවලට එහි ඇති සම්පත්වය ද සලකා බැලිය යුතුය. සෝදා යන ජලය එකතු වීම වැළැක්වීමේ උපක්‍රම, පිළිබඳව සැලකිලිමත් විය යුතුය.කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදන ප්‍රදේශයේ පහළම ස්ථානයේ පිහිටුවිය යුතුය

5.9.2.5 අස්වැන්න ප්‍රශස්ත කිරීම සහ මිනිස් සෞඛ්‍ය, පරිසරය සහ නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මකභාවය කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් අවම වන පරිදි සියළුම කාබනික හා අකාබනික පොහොර නිසි පරිදි භාවිතා කළ යුතුය.

5.9.3 යොදා ගැනීමේ වාර්තා ලේඛන

පාංශු හා පත්‍ර පොහොරවල සියලුම යෙදුම් වාර්තාගත කළ යුතුය. පසට එකතු කරන වෙනත් ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ තොරතුරු වාර්තා කර තබා ගත යුතුය.

වාර්තා වල පහත කරුණු ඇතුළත් විය යුතුය.

- a. පොහොර වර්ගය
- b. පොහොර යෙදූ ස්ථාන
- c. පොහොර ලබාගත් ස්ථානය /මූලාරම්භය හා එහි සංයුතිය
- d. පොහොර යෙදූ දිනය
- e. යෙදූ පොහොර වර්ගය ,ප්‍රමාණය සහ වාර ගණන
- f. පොහොර යෙදූ ආකාරය /ක්‍රමය
- g. යෙදූ පුද්ගලයාගේ විස්තර

5.9.4 යෙදුම් යන්ත්‍රෝපකරණ

පොහොර යෙදුම් යන්ත්‍රෝපකරණ හොඳ ක්‍රියාකාරී තත්වයක තබා ගත යුතු අතර නිවැරදි ප්‍රමාණය යෙදීම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රමාංකනය කළ යුතුය.

5.9.5 පොහොර ප්‍රභවය සහ ගබඩා කිරීම

5.9.5.1 පොහොර තොග වාර්තා යාවත්කාලීනව තබා පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ලබා දිය යුතුය.

5.9.5.2 පොහොර පැහැදිලිව ලේබල් කළ යුතු අතර පරිසරය දූෂනය නොවන ආකාරයෙන් ගබඩා කළ යුතුය.

5.9.5.3 පොහොර පළිබෝධනාශක සහිත එකම කාමරයේ ගබඩා නොකළ යුතුය. මෙය කළ නොහැකි නම්, පොහොර සහ පළිබෝධනාශක භෞතිකව වෙන් කොට ඒ අනුව ලේබල් කළ යුතුය.

5.9.5.4 පොහොර ජල මූලාශ්‍ර දූෂනය වීමේ අවදානමක් නොමැති ආවරණයක් සහිත පිරිසිදු වියළි ස්ථානයක ගබඩා කළ යුතුය. පොහොර බීම සමඟ සෘජුව ගැටෙන පරිදි නොතිබිය යුතුය.

5.9.5.5 පොහොර, තවාන් තොග සමඟ ගබඩා නොකළ යුතුය.

5.9.5.6. පොහොර, ගොවිපල නිෂ්පාදන හා නිෂ්පාදිත සමඟ ගබඩා නොකළ යුතුය.

5.9.5.7 භාවිතා කළ පොහොරවල ප්‍රභව හා රසායනික අන්තර්ගතයන් පිළිබඳ වාර්තා ලබා දිය යුතුය.

5.9.6 කාබනික පොහොර

5.9.6.1 පරිසරය දූෂනය වීමේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා කාබනික පොහොර ගබඩා කර සුදුසු පරිදි ඇසිරිය යුතුය.

5.9.6.2 මිනිස් අපද්‍රව්‍ය, රොන් මඩ භාවිතා කිරීමට අවසර නැත.

5.9.6.3 බැර ලෝහ මගින් හෝ නයිට්‍රේට් කාන්දු වීමෙන් සිදුවන දූෂනය වළක්වා ගැනීම සඳහා, කාබනික පොහොරවල ඇති පෝෂ්‍ය පදාර්ථ, බැර ලෝහ සහ වෙනත් විභව දූලක ද්‍රව්‍ය යොදා ගැනීමට පෙර තහවුරු කළ යුතුය. කාබනික පොහොරවල පෝෂක දායකත්වය පිළිබඳව ද නිසි සැලකිල්ලක් දැක්විය යුතුය.

5.9.6.4 කොකෝවා වගාවේදී කාබනික පොහොර යෙදිය යුත්තේ පෝෂක කළමනාකරණ සැලසුම් මත ය.

5.9.6.5 භාවිතා කළ කාබනික පොහොර ප්‍රභවය සටහන් කළ යුතුය.

5.9.6.6 කොකෝවා සඳහා ඩොලමයිට්, කාබනික සහ රසායනික පොහොර යෙදීම

5.9.6.6.1. පසට ඩොලමයිට් යෙදීම

- a) සෑම වසරකටම වරක් පසේ පී.එච්. අගය පරීක්ෂා කර අවශ්‍ය නම් පමණක් පසේ පී.එච්. අගයට අනුව පහත පරිදි ඩොලමයිට් යොදා පස සකස් කළයුතුය.

වගුව 2: පසේ පී.එච්. අගයට අනුව හෙක්ටෙයාරයකට අවශ්‍ය ඩොලමයිට් ප්‍රමාණයන්

පසේ පී.එච්. අගය	ඩොලමයිට් (හෙක්ටෙයාරයකට කිලෝග්‍රෑම්)
4.0 ට අඩු	1000
4.0-4.5	750
4.5-5.0	500
5.0-5.8	300

- b) ඩොලමයිට් යොදන විට රසායනික පොහොර යෙදීමට සති 4කට පෙර යෙදිය යුතුය.

5.9.6.6.2 කාබනික පොහොර යෙදීම

ක්ෂේත්‍රයේ පැළ සිටුවීමේදී එක් පැළයකට ගොම පොහොර හෝ කොම්පෝස්ට් කුඩා 1 1/2 ක් (කි.ග්‍රෑ. 10-12) යෙදිය යුතුය. මෙමඟින් මුල් මාස 06 තුළ කොකොවා ගස් වල ප්‍රශස්ත වර්ධනයක් ලබා ගැනීමට උපකාරී වේ.

5.9.6.6.3.රසායනික පොහොර යෙදීම

- a) පැළ සිටුවීමට සති දෙකකට පමණ පෙර එක් වලකට රොක් පොස්පේට් ග්‍රෑම් 100 ක් බැගින් යෙදිය යුතුය.
- b) ඉක්මනින් හා වැඩි අස්වැන්නක් තහවුරු කිරීම සඳහා කොකොවා පැළ සිටුවා මාස 06 න් පසු පහත වගුවලට අනුව ප්‍රමාණවත් ලෙස පොහොර යෙදීම කළ යුතුය.

වගුව 3: කොකොවා පොහොර මිශ්‍රණයක අඩංගු විය යුතු පොහොර අනුපාතයන්

මිශ්‍රණයේ අඩංගු ද්‍රව්‍ය	බර අනුව කොටස්
යූරියා (46%N)	4
රොක් පොස්පේට් (28% P ₂ O ₅)	5
මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ් (60%K ₂ O)	3.5
කිසරයිට් (24% MgO)	1

වගුව 4: එක් එක් පොහොර වර්ගය මඟින් ගසකට යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය පොහොර ගසකට ග්‍රෑම්

යූරියා	210
රොක් පොස්පේට්	260
මියුරියේට් ඔෆ් පොටෑෂ්	180
කිසරයිට්	50
එකතුව	700

වගුව 5: පැළයේ වර්ධන අවධිය අනුව වසරකට රසායනික පොහොර යෙදිය යුතු ප්‍රමාණයන්

	පළමු මෝසම් වර්ෂාව ආරම්භයේදී (යල) (ගසකට / ග්‍රෑම්)	දෙවන මෝසම් වර්ෂාව ආරම්භයේදී (මහ)(ගසකට / ග්‍රෑම්)
ප්‍රථම වර්ෂය (පැළ සිටුවා මාස 6 කට පසු)	125	125
දෙවන වර්ෂය	250	250
තෙවන වර්ෂය හා ඉන්පසුව	350	350

- c) තෙත් කලාපයේදී කිසරයිට් සපයා ගැනීම අපහසු අවස්ථා වලදී කොකෝවා ගසකට කිසරයිට් වෙනුවට ඩොලමයිට් වර්ෂයකට ග්‍රෑම් 100 ක් යෙදිය යුතුවේ.

- d) නමුත් ඩොලමයිට් යෙදීමේදී යූරියා පොහොර සමග මිශ්‍ර කිරීම සුදුසු නොවන බැවින් යූරියා ඇතුළු අනෙකුත් පොහොර යෙදීමට සති 06 ට පමණ පෙර ඩොලමයිට් යෙදීම සිදුකළයුතුය
- e) රසායනික පොහොර යොදන විට පසේ තෙතමනය තිබිය යුතු ය. ගසේ පාමුල සිට සෙ.මී. 30 – 45 අතර රවුමක ආකාරයට පොහොර විසුරුවා හැර මුල් වලට හානි නොවන ආකාරයට පස මුල්ලු කළයුතුවේ.
- f) වගා කරන ක්ෂේත්‍ර වල පස සෑම වසර දෙකකටම වරක් බැර ලෝහ මගින් දූහණය වීමට ඉඩකඩක් තිබේදැයි පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.

5.9.6.6.4. පත්‍ර පිරික්සීමෙන් වගාවේ පෝෂණ උනන්දුවක් වේදැයි මූලික අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය.

- පැළ වල පත්‍ර කහ පැහැ වීම නයිට්‍රජන් උනන්දුව නිසා සිදුවිය හැක. මේ සඳහා නයිට්‍රජන් අඩංගු නිර්දේශිත පොහොර යෙදිය යුතුවේ.
- වැඩුණු ශාක වල පත්‍ර අග සිට V හැඩයට පත්‍ර පිලිස්සී ඇතිනම් පොටෑසියම් උනන්දුවයකි. ඒ සඳහා නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යෙදිය යුතුවේ
- පත්‍ර වල නාරටි අතර කහපැහැ ගැන්වීම මැග්නීසියම් උනන්දුව නිසා සිදුවේ. ඒ සඳහා නිර්දේශිත රසායනික පොහොර යෙදිය යුතුවේ.

5.10 ජලසම්පාදන හා පොහොර-ජලසම්පාදනය (Irrigation & fertigation)

5.10.1 සැලසුම් කිරීම

- a) ඓතිහාසික හා විද්‍යාත්මක දත්ත මත පදනම්ව තම වාරිමාර්ග හෝ පොහොර ක්‍රමය සැලසුම් කිරීම ගොවීන් විසින් සිදු ගත යුතුය.
- b) ගොවිපල තුළ ක්‍රමවත් ජලසම්පාදන ක්‍රම ඇතිකර ගත යුතු අතර පරිසර දූහණය අවම වන ලෙසත් හා කාර්යක්ෂමතාව උපරිම වන ලෙසත් ජල ප්‍රභවයන් හා ජල සම්පාදන ක්‍රම සැලසුම් කරගත යුතුය.
- c) ජල සම්පාදනය කළ වගාව ගැන විස්තර, දිනය, ප්‍රමාණය, සම්පාදනය කළ ජල පරිමාව, ජලසම්පාදනය කළ කාලය, ක්‍රියාකරුගේ විස්තර ආදී ජල සම්පාදන භාවිතයට අදාළ විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් නඩත්තු කළ යුතුය

5.10.2 ක්‍රමය

- 5.10.2.1 පෝෂක හා ජල සම්පත් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම සහතික කිරීම සඳහා මෙන්ම ජල ප්‍රභවයන් ආරක්ෂා කිරීම සහ දූහණය වළක්වා ගැනීම සඳහා වඩාත් කාර්යක්ෂම හා වාණිජමය වශයෙන් ප්‍රායෝගික ජල සැපයුම් පද්ධතිය භාවිතා කළ යුතුය.
- 5.10.2.2 ජලය හා පෝෂක භාවිතය වඩාත් ඵලදායී (Optimize) කිරීම සහ නාස්තිය අවම කිරීම සඳහා ජල කළමනාකරණ සැලැස්මක් පිළිබඳව සලකා බැලිය යුතුය (උදා: නැවත භාවිතා කිරීම

සඳහා පද්ධති, රාත්‍රියේ යෙදීම, කාන්දු වීම අවම කිරීම සඳහා උපකරණ නඩත්තු කිරීම, වැසි ජලය එකතු කිරීම)

5.10.2.3 බෝග නිෂ්පාදකයින් වාරිමාර්ග හා පොහොර ජලය භාවිතය පිළිබඳ වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය.

5.10.2.4. කොකෝවා සඳහා මතුපිට ජල සම්පාදන ක්‍රම, බේසම් ජල සම්පාදනය භාවිතා කළ හැකිය. හැකි නම් ක්ෂුද්‍ර ජල සම්පාදන ක්‍රමයන් (බිංදු ජල සම්පාදන ක්‍රමය) යොදා ගැනීමට හැකිය.

- a) බිංදු ජල සම්පාදනය යටතේ කොකෝවා වගාව සඳහා ජල අවශ්‍යතාවය ඇස්තමේන්තු ගත කිරීමේදී වගා කරන ප්‍රදේශය හා එහි දේශගුණික කරුණු, වාෂ්පීකරණ උත්ස්වේදන අගය, පාංශු බාණ්ඩය හා ආවේණික පාංශු ලක්ෂණ සලකා බලා අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය තීරණය කළ යුතුය
- b) ඉහත සාධක අනුව හොඳින් වැඩුණ කොකෝවා ගසක හෝග ජල අවශ්‍යතාවය දිනකට ලීටර් 25 සිට 36 දක්වා වෙනස් වේ. එසේම ගස් වල වයස අනුවද මෙම ජල අවශ්‍යතාව වෙනස් වේ.
- c) කොකෝවා සඳහා බිංදු ජල තාක්ෂණය යෙදීම වඩා සුදුසු වේ. ඒ මඟින් ගසේ වයස අනුව ජලසම්පාදනය පහත පරිදි සැලසුම් කළ හැක.

හෝගයේ වයස - අවු.	01	02	03	04	05	06 සහ ඉන් පසු
ජල පරිමාව - ලීටර් /දිනකට	04	08	12	18	24	30 – 36

- d) හෝගයේ වයස වසර 6 න් පසුව දිනක හෝග ජල අවශ්‍යතාව ලීටර් 30 – 36 දක්වා වෙනස්වේ. මෙය ප්‍රදේශයේ පවත්නා වාෂ්පීකරණ තත්වය අනුව වෙනස් කළ යුතුය. (දිනක සාමාන්‍ය වාෂ්පීකරණය මි.මී. 3 සිට 4 වෙනස්වීම සලකා ඉහත අගයයන් ගණනය කර ඇත.)
- e) වර්ෂා කාලය තුළදී ජලසම්පාදනය කිරීම අවශ්‍ය නොවන අතර වර්ෂාව නතරවී දින 3 කට පසු නැවත ආරම්භ කළයුතුය. එසේම හොඳින් වසුන් යොදා ඇත්නම් ඉහත ජල සැපයුම දින 3 කට වරක් යෙදීම ප්‍රමාණවත් වේ.
- f) කොකෝවා හෝගයේ මල් පිපීම වර්ෂය පුරා අඛණ්ඩව සිදුවුවද වර්ෂා සමය ආරම්භ වීමත් සමඟ මල් පිපීමේ හැකියාව වැඩිවේ. මෙම මල් පිපීමේ සිට එම අස්වනු නෙලාගන්නා තෙක් කාලය තුළ සාපේක්ෂව දිගු නියන් කාලයක් ඇතිවුවහොත් අවශ්‍ය පරිදි වසුන් යෙදීමත් ජලසම්පාදනය මඟින් අඛණ්ඩව පාංශු තෙතමනය පවත්වා ගැනීමත් ඉතාමත් වැදගත් වේ.

5.10.3 ජලයේ ගුණාත්මකභාවය

5.10.3.1 කොකෝවා සඳහා ජල සම්පාදනය කරනු ලබන්නේ නම් ඒ සඳහා යොදා ගන්නා ජලය දූලක කාරක වලින් තොර විය යුතුය. පිරිපහදු නොකරන ලද අපජලය භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.10.3.2 අවදානම ඇගයීම මත පදනම්ව, ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා ඛනිජ දූලක සඳහා අවම වශයෙන් වසරකට වරක්වත් ජල ප්‍රභව විශ්ලේෂණය කළ යුතුය. විශ්ලේෂණ ප්‍රතිඵල SLS 614 හි ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාත්මක අවශ්‍යතා සහ රසායනික අවශේෂ සීමාවන්ට අනුකූල විය යුතුය.

5.10.4 ජල සැපයුම

5.10.4.1 ජලය තිරසාර ප්‍රභවයන්ගෙන් ලබා ගත යුතුය.

5.10.4.2 කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් ජල මූලාශ්‍රය පිළිබඳ අදාළ බලධාරීන්ගෙන් උපදෙස් ලබා ගත යුතුය.

5.10.4.3 තිරසාර බව සහතික කිරීම සඳහා ජල භාවිතය කළමනාකරණය කළ යුතුය.

- i. ජල සම්පාදන පද්ධතියක් භාවිතා කරන විට නිෂ්පාදකයාගේ උපදෙස් මත හෝ වෙනත් යෝග්‍ය ක්‍රමයක් භාවිතා කර සෑම ජල සම්පාදනයකදීම ක්‍රියා කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය පරීක්ෂා කර බැලිය යුතු අතර එමගින් කාර්යක්ෂම ජලය බෙදා හැරීමක් සහතික කර ගත යුතුය.
- ii. ජල සම්පාදනය කල වගාව ගැන විස්තර, දිනය, ප්‍රමාණය, සම්පාදනය කළ ජල පරිමාව, ජලසම්පාදනය කළ කාලය, ක්‍රියාකරුගේ විස්තර ආදී ජල සම්පාදන භාවිතයට අදාළ විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් නඩත්තු කළ යුතුය.
- iii. නීතිය අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව ජලය එකතු කිරීම, ගබඩා කිරීම හා භාවිතය කළ යුතු වේ.
- iv. ඉඩමට හා පසට පරිසර හානියක් විය හැකි ජල ප්‍රභවයකින් ජල සම්පාදනය සඳහා ජලය භාවිතා කරන විට සිදු විය හැකි පරිසර හානිය අවම වන ලෙස කළමනාකරණය කිරීම හා ප්‍රතිකර්ම කිරීම කළ යුතුය.
- v. ගොවිපළ භූමිය තුළ හා ඉන් පිටතදී පරිසර හානිය සිදු වීමට ඇති ඉඩකඩ අවම වන ආකාරයට වැසිකිලි හා ජලාපවහන පද්ධති වල ජලය බැහැර කිරීම කළ යුතුය.
- vi. භූමියෙන් පිටතට යන ජලය පරිසර හානිය අවම වන ආකාරයට කළමනාකරණය කිරීම හෝ ප්‍රතිකාර කිරීම කළ යුතු වේ.
- vii. වගාව සඳහා ජල සම්පාදනය කිරීමට භාවිතා කරන ජලයේ ගුණාත්මය සෑම කන්තයක් පාසාම පරීක්ෂා කර බැලිය යුතුය.

5.11 බෝග ආරක්ෂාව (Crop protection)

යම් පළිබෝධ - බෝග සුසංයෝගයකට ඉතාම කල්පනාකාරීව පළිබෝධනාශක භාවිතා කිරීම පළිබෝධනාශක කළමනාකරණය ලෙස හැඳින්වේ. මෙහිදී පළිබෝධනාශක වල අනතුරුදායක බලපෑම අවම කර ගන්නා අතර එයින් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබා ගැනීම කෙරෙහි සැලකිලිමත් වේ. පළිබෝධනාශක භාවිතය අවම කිරීම සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම සහ ස්වභාවික පළිබෝධනාශක භාවිතයට නැඹුරු විය යුතුය. රසායනික නොවන පළිබෝධ පාලන ක්‍රම භාවිතය කෙරෙහි සෑම අවස්ථාවකම වගාකරුවන් උනන්දු විය යුතුය. (උදා: ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක ක්‍රම, ජෛව පාලන ක්‍රම, යාන්ත්‍රික ක්‍රම ආදිය). අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම

දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක නිර්දේශිත කාලාන්තර වලින්, නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලින්, නිර්දේශිත කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.1 කොකෝවා බෝගය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පළිබෝධනාශක භාවිතය අවම කළ යුතුය. රසායනික ප්‍රතිකාරවලට වඩා රසායනික නොවන පාලන පියවරයන් වඩාත් සුදුසු වේ.

- a) පළිබෝධනාශක භාවිතය අවම කිරීමට වගකරුවන් කටයුතු කළ යුතුය. මේ සඳහා ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම සහ ස්වභාවික පළිබෝධනාශක භාවිතයට නැඹුරු විය යුතුය. රසායනික නොවන පළිබෝධ පාලන ක්‍රම භාවිතය කෙරෙහි සෑම අවස්ථාවකම වගකරුවන් උනන්දු විය යුතුය. (උදා: ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක ක්‍රම, ජෛව පාලන ක්‍රම, යාන්ත්‍රික ක්‍රම ආදිය)
- b) කොකෝවා නිෂ්පාදනයක තිබිය හැකි උපරිම පළිබෝධනාශක, අවශේෂ ප්‍රමාණය (MRL) ට වඩා අඩු මට්ටමකින් පැවතිය යුතුය. පළිබෝධනාශක අවශේෂ අවම කර ගැනීම සඳහා පළිබෝධනාශක භාවිතයට අදාළව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කළ යුතුය. (MRL අගයයන් සඳහා ඇමුණුම 01 බලන්න).
- c) ඕනෑම පළිබෝධනාශකයක් , ඉලක්ක ගත පළිබෝධකයින්ට ප්‍රතිරෝධී නොවන ලෙස භාවිතා කිරීමට වග බලා ගත යුතුය.
- d) කොකෝවා නිෂ්පාදන අපනයනය කරන්නේ නම්, එය ආනයනය කරනු ලබන රටෙහි භාවිතය තහනම් කරන ලද රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකිරීමට වග බලා ගත යුතුය.
- e) අපනයනයේදී අදාළ කොකෝවා බෝගයට නියමිත ශාක නිරෝධායන ක්‍රියාදාමයන් අනුගමනය කළ යුතුය.

5.11.2 හැකි සෑම අවස්ථාවකදීම කොකෝවා නිෂ්පාදකයා විසින් පිළිගත් ඒකාබද්ධ පළිබෝධ කළමනාකරණ ශිල්පීය ක්‍රම භාවිතා කළ යුතුය. කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් IPM පිළිබඳ උපදෙස් ලබා ගත යුතුය.

5.11.3 රසායනික ද්‍රව්‍ය තේරීම

- 5.11.3.1 යොදා ගත් බෝග ආරක්ෂණ නිෂ්පාදනය (පළිබෝධනාශක) ඉලක්කගත පළිබෝධ හෝ රෝග පාලනය සඳහා සුදුසු විය යුතුය.
- 5.11.3.2 කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් භාවිතා කළ යුත්තේ ජාතික නීති යටතේ නිල වශයෙන් ලියාපදිංචි කර ඇති හා ආරක්ෂා කළ යුතු කොකෝවා සඳහා නිර්දේශිත රසායනික ද්‍රව්‍ය පමණි.
- 5.11.3.2 අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක නිර්දේශිත කාලාන්තර වලින්, නිර්දේශිත ප්‍රමාණ වලින්, නිර්දේශිත කාර්යයන් සඳහා භාවිතා කළ යුතුය.
- 5.11.3.3 කොකෝවා නිෂ්පාදකයින් විසින් නිර්දේශිත ලැයිස්තුවෙන් අවම වශයෙන් දිගටම පවතින (persistent) රසායනික ද්‍රව්‍යයක් තෝරා ගත යුතු අතර නිර්දේශ ඉක්මවා යන මාත්‍රාව භාවිතා නොකළ යුතුය.

- 5.11.3.4 බෝග නිෂ්පාදනයක තිබිය හැකි උපරිම පළිබෝධනාශක අවශේෂ ප්‍රමාණය (MRL) ට වඩා අඩු මට්ටමකින් පැවතිය යුතුය. පළිබෝධනාශක අවශේෂ අවම කර ගැනීම සඳහා පළිබෝධනාශක භාවිතයට අදාළව යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කළ යුතුය. (MRL අගයයන් සඳහා ඇමුණුම 1 බලන්න)
- 5.11.3.5 ඵලදායී යෙදුමක් සහතික කිරීම සහ ක්‍රියාකරුවන්ට, පාරිභෝගිකයින්ට සහ පරිසරයට ඇති අවදානම වළක්වා ගැනීම සඳහා ලේබලයේ උපදෙස් අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.11.3.6 ඕනෑම එක් රසායනික ද්‍රව්‍යයක් මත රඳා සිටීම වැළැක්වීම සඳහා ප්‍රතිරෝධක විරෝධී උපාය මාර්ගයක් අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.11.3.7 බෝග අපනයනය කිරීම සඳහා, බෝග නිෂ්පාදකයින් ආනයනය කරන රටවල තහනම් හෝ තහනම් කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය. (අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී EU/ASDA/CODEX නිර්දේශයන්ට අනුකූල විය යුතුය. නිරෝධායන කටයුතු අනුගමනය කළ යුතුය.
- 5.11.3.8 සමෝධානික ගොවිපොල වලදී ඉලක්ක ගත බෝගයට හැර වෙනත් බෝග සඳහා පළිබෝධනාශක යොදන්නේ නම්, අදාළ බෝගයට සෘජුවම විසිරීම හැකි තරම් වළක්වා ගත යුතුය.
- 5.11.3.9. කොකෝවා සඳහා නිර්දේශිත පළිබෝධ කළමනාකරණ ක්‍රම (Pest Management) කොකෝවා බෝගයට වැළඳෙන ප්‍රධාන රෝග සහ පළිබෝධ තත්වන්ගේ ලක්ෂණ සහ එක් එක් රෝග සහ පළිබෝධයට අදාළ රෝග පාලන ක්‍රම පහත දක්වා ඇත.

කොකෝවා ගෙඩි කුණු වීමේ රෝගය (Black Pod Disease)

පයිටොප්තරා පාර්මිවෝරා (*Phytophthora parmvora*), පයිටොප්තරා කැප්සිසි (*Phytophthora capsici*) සහ පයිටොප්තරා මෙගාකර්යා (*Phytophthora megakarya*) යන දිලීරයන් මෙම රෝගයේ රෝග කාරකයන් වේ. මෙහි ප්‍රධාන ලක්ෂණය වන්නේ ගෙඩි කුණුවී යාමය, කුණු වූ ගෙඩි මතු පිට කළු දුඹුරු පැහැයට කුණු වූ පැල්ලම් ලෙස දිස්වේ. රෝගය මූලික අවශ්ථාවේදී තෙත් වූ කුඩා දුඹුරු පැහැති පැල්ලම් ගෙඩිය මතු පිට දැකිය හැකි අතර පසුව එය ගෙඩිය පුරාම පැතිරී යයි. රෝගය පැතිරී යාම අවට පරිසරයේ ජල වාෂ්ප ප්‍රමාණය අධික නම් වඩාත් ඉක්මනින් සිදුවේ. එමෙන්ම රෝගය උත්සන්න අවශ්ථාවේදී රෝග කාරකයා ගෙඩිය තුලට ද පැතිරී ගොස් ගෙඩියේ පොත්ත , මදය සහ බීජ වලට ද ආසාදනය වී කුණු වී යයි. ඇතැම් අවශ්ථාවලදී රෝගකාරක දිලීරය ගෙඩිය මතුපිට කුණු වූ පැල්ලම් වර්ධනය වන කෙලවරයන්හි දක්නට ලැබේ. හොඳින් නඩත්තු නොකරන ලද වගාවන් වල මෙම රෝගය බහුලව දක්නට ලැබේ.

- 5.11.3.9.1. රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.
  - a) රෝගය හේතුවෙන් කුණු වී ඇති ගෙඩි සියල්ලම වගාවෙන් ඉවත්කොට පුළුස්සා දැමිය යුතුවේ. එහෙත් මේරු ගෙඩි රෝගයට පාත්‍ර වී ඇත්නම් එම ගෙඩිවල බීජ වෙන්කර ඉතිරි

කොටස් පුළුස්සා දැමිය යුතු අතර වෙන්කර ගත් කොකෝවා බීජ වෙනමම පැසවීමේ ක්‍රියාවලියට ලක් කළ යුතුය.

- b) ලේනුන්, වඳුරන් සහ රිලවුන් ඇතුළු අනෙක ක්ෂරපායී සතුන්ගේ හානියට ලක් වී වගාවේ ඉතිරිව ඇති ගෙඩි කොටස් සියල්ලම ද වගාවෙන් ඉවත් කොට පුළුස්සා දැමිය යුතුය.
- c) ක්ෂේත්‍රයට මනා වාතාශ්‍රයක් ලැබෙන පරිදි දිය රිකිලි සහ එල නොදරන අනවශ්‍ය අතු කප්පාදු කර කේෂත්‍රයෙන් ඉවත් කිරීම
- d) ක්ෂේත්‍රයේ හොදින් ජලය බැස යාමට සැලැස්වීම.
- e) ක්ෂේත්‍රයේ ඇති වල් මර්ධනය කිරීම
- f) වගුව 08 පරිදි නිර්දේශිත පලිබෝධනාශක යොදන්න.

කඳ පිළිකා (Stem Canker)

මෙම රෝගය කොකෝවා ගෙඩි කුණුවීමේ රෝගය පාලනය නොකරන ලද වගාවන් වල බහුලව හමු වන රෝගී තත්වයකි. මෙහි රෝගකාරකයා වන්නේ ද ගෙඩි කුණු වීමේ රෝගයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවන පයිටොප්තරා පාර්මිවෝරා (*Phytophthora parmvora*) නැමති දිලීරයයි. මෙම රෝගයේ රෝග ලක්ෂණ ලෙස අසාධිත කඳ මතුපිට තෙතමනයක් සහිත කළු දුඹුරු පැහැයට හුරු පැල්ලම් දැකිය හැකි අතර මෙම පැල්ලම් උදය කාලයේ දී නිරීක්ෂණය කල විට එතුල රතු දුඹුරු පැහැයට හුරු ස්‍රාවයක් දක්නට ලැබේ, තවද, ආසාදිත ප්‍රදේශයේ මතුපිට පොත්ත ඉවත්කොට බැලූ විට එහි දම් පාටට දිස්වේ.

5.11.3.9.2 රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය.

- රෝගය පාලනය සඳහා ක්ෂේත්‍රයේ සනීපාරක්ෂකතාවය හොඳ මට්ටමක පවත්වා ගෙන යා යුතු අතර ගෙඩි කුණුවීමේ රෝගය ද හොදින් පාලනයකරගෙන තිබිය යුතුය. ඒ සඳහා වගාවේ ඇති කුණු වී ඇති ගෙඩි ඉවත්කර පුළුස්සා දැමීම. ක්ෂේත්‍රයට මනා වාතාශ්‍රයක් ලැබෙන සේ අනවශ්‍ය අතු කප්පාදු කර ඉවත්කිරීම සිදුකල යුතුය.
- පසුව රෝගී කඳේ ආසාදිත කොටස් හොදින් පිරිසිදු කොට (දම් පැහැවී ඇති කොටස් ඉවත්වන තුරු) ඒ මත බෝබෝ පාප්පය ආලේප කිරීම

කොකෝවා ප්‍රතිමාර රෝගය (Cocoa die-back disease)

මෙම රෝගය බොට්‍රියෝඩිප්ලොයිඩියා තියෝට්‍රෝමේ (*Botryodiplodia theobromae*) නැමැති දිලීරය ආසාදනය වීම මගින් හට ගන්නා අතර රෝගය වගාවන් තුල මෙන්ම කොකෝවා තවාන් වලද දක්නට ලැබෙන රෝගී තත්වයකි. රෝග ලක්ෂණ ලෙස පත්‍රවල සහ දළවල දුඹුරු පැහැති පැල්ලම් දක්නට ලැබීම සහ එම පැල්ලම් පසුව අංගමාර ලක්ෂණ පෙන්වීම කිරීම. අසාධිත වියලි පත්‍ර හැලී නොගොස් ගසේ රැඳී පවතින අතර ඇතැම් විට මෙම පත්‍ර හැලී යාම සිදුවේ. රෝගය ආසාදිතව වියලී ඇති පත්‍ර සහිත අතු කෙලවර සිට මැරී යයි (Die-back).

5.11.3.9.3 රෝගය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් රෝග පාලන ක්‍රම අනුගමනය කළයුතුය

- a) ආසාදිත රෝගී කොටස් ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත්කොට පුළුස්සා දමන්න
- b) නව වගාවක් ආරම්භ කරන්නේ නම් සහතික කරන ලද පැළ පමනක් බාවිත කිරීම
- c) වගුව 08 පරිදි නිර්දේශිත පලිබෝධනාශක යොදන්න.

කොකෝවා (කැප්සීඩ් මකුණා) - හෙලෝපෙල්ටිස් සෙලෝනෙන්සිස් (*Helopeltis ceylonensis*, De Silva): -

සුහුඹුලන් සහ ශිෂුවන් කොකෝවා ගසේ ගෙඩි, නොමේරූ පත්‍ර හා කඳ මතින් යුෂ උරා බොති. ඔවුන් ශාක පටක වලින් යුෂ උරා බීම නිසා ගෙඩි වල තෙත සහිත කුඩා ලප ප්‍රදේශ ඇතිවේ. මෙම පැල්ලම් කවාකාර හැඩයක් ගන්නා අතර, ඉතා ඉක්මනින් කළු පැහැයට හැරේ. සෙ.මී. 7 ට වඩා දිගින් අඩු (සාමාන්‍යයෙන් මාස 2ට වඩා අඩු වයස් වූ කොකෝවා ගෙඩි වලින් යුෂ උරා බීම හේතුවෙන් කුඩා ගෙඩි වියළී යන අතර (*cherelle wilt*), විශාල ගෙඩි (සෙ.මී.7 ට වඩා දිගින් වැඩි) වලින් යුෂ උරා බීම නිසා ගෙඩියේ ආවරණය පුපුරා ඒ තුලින් දිලීර ආසාදනය වී විනාශ විය හැකි අතර, බීජ කුණු වීම සිදු විය හැක. වයස මාස හතරකට වඩා වැඩි ගෙඩි වලින් යුෂ උරා බීම නිසා එම ගෙඩි වලට කිසිදු භානියක් ඇති නොකරයි. ඔවුන් පත්‍ර වලට හානි කළ විට කඳෙන් ගිලිහී වැටෙන අතර, අතු අග සිට මැරෙනු දැක ගත හැක.

5.11.3.9. 4. හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කලයුතුය

- 1. සෙවණ පාලනය කරන්න. සාමාන්‍යයෙන් 40% ක් පමණ සෙවණ තිබීම ප්‍රමාණවත්ය.
- 2. කොහොඹ නිස්සාරක යෙදීම මගින් ද මෙම කෘමීන් මර්දනය කළ හැක.
- 3. හානිය අධික නම් මෙම සතුන් පහසුවෙන් අල්ලා විනාශ කිරීම සඳහා sticky trap භාවිතය.

පිටි මකුණා - ප්ලැනොකොකස් සිට්‍රි (*Planococcus citri*, Risso): -

සුහුඹුල් ගැහැණු සත්වයා ඕවලාකාර හැඩයක් ගන්නා අතර ලා කහ පැහැතිය. උගේ ශරීරය සුදු පිටි වැනි ග්‍රාවයකින් වැසී තිබේ. සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන් ශාකයේ වර්ධක කොටස් ආසන්නයේ සහ ගෙඩි වල නටුවෙන් යුෂ උරාබීම සිදුකරයි . මෙම සතුන්ගෙන් සෘජුව සිදුකරන හානිය එතරම් සෘජුව වැදගත් නොවන අතර මොවුන් කොකෝවා රිකිලි ඉදිමුම් (CSSV) වයිරසයේ රෝග වාහකයෙක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. මොවුන්ගේ ශරීරයෙන් පිටවන මධු වැනි ස්‍රාවීය ද්‍රව්‍යය නිසා පැමිණෙන කුහුඹුවන් මොවුන් සෑම තැනම රැගෙන යති.

5.11.3.9. 5 හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කලයුතුය

ස්පැල්ජිස් එපියස් (*Spalgis epius*, West wood නොහොත් ඒප් ෆ්ලයි (Ape fly) නමින් හඳුන්වන සමනළ විශේෂය පිටි මකුණන්ට ස්වාභාවික සතුරෙකු ලෙස ක්‍රියාකරන බැවින් මකුණන් මර්ධනය සඳහා විශේෂිත පාලන ක්‍රමයන් අවශ්‍ය නොවේ.

- 1. හානි වූ වර්ධක කොටස් අතු කොටස් කපා දමා ඒවා එකතු කර පුළුස්සා දමන්න.
- 2. පිටි මකුණන් ප්‍රචාරණය වනු ලබන්නේ කුඹින් මගිනි. එම නිසා ආශ්‍රිතව කුඹින් සිටි නම් ඔවුන් මර්ධනය කළ යුතු වේ.

3. හානිය දරුණු නම්, පිටි මකුණන් මර්ධනය සඳහා පලිබෝධනාශක නිර්දේශිතය. වගුව 08 පරිදි කෘමිනාශක යොදන්න.

කඳන් විදින ගුල්ලා :

වැඩුණු කොකෝවා ශාකයේ ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අතු විශ්කම්භය සෙ.මී.1 ක් පමණ වර්ධනය වී ඇති අවස්ථා වල කුඩා සිදුරක් සාදා කඳ තුළට ගමන් කර එම කඳ තුළ කානු ආකාරයට මාර්ග සාදා එම කාණු තුළ බිත්තර තැන්පත් කරයි. වැඩුණු කුරුමිණියා මි.මී 2.5ක් පමණ දිගකින් යුතු කළු පැහැති කුඩා සතෙකි. මෙම කෘමියා හානි කරන ලද හරස් අතු වල කුඩා ඇල්පෙනිති නිසක් ප්‍රමාණයේ සිදුරු දැකිය හැක. හානිවූ, කෘමියා ගසට ඇතුළු වීමට සාදන ලද සිදුරු ලඟ සිට ඇතට පත්වූ මැලවී කහ පැහැයට හැරී පසුව එම අතු කොටස් මැරී යනු දක්නට හැක. බොහෝවිට කෘමියා සිදුරු කල ස්ථානය ලඟින් අතු කැඩී යාමක්ද දැකිය හැක.

5.11.3.9. 6 හානිය පාලනය සඳහා පහත සඳහන් පාලන ක්‍රම අනුගමනය කලයුතුය

1. ක්ෂේත්‍රය නිතර හොදින් පරීක්ෂා කර බලන්න.
2. වියළී ගිය හෝ මැලවී ගිය අතු දක්නට ලැබේ නම් කුරුමිණියා ඇතුළුවූ සිදුරු ඇත්දැයි හොදින් පරීක්ෂා කර බලන්න.
3. එසේ සිදුරු ඇත්නම් එම කොටස් හානි වූ සිදුරට අඩි එකක් පමණ පහලින් කපා දමා ඒවා එකතු කර වහාම පුලුස්සා දමන්න. මේ මගින් එම අතු තුළ වර්ධනය වන කෘමීන් විනාශ කිරීම මගින් අනෙකුත් ගස් වලට පැතිර යෑම වලක්වා ගත හැක.

5.11.3.9.7 පිටි මකුණන් සහ කුඹීන් හානිය අධික නම් පමණක් වගුව 08 පරිදි කෘමිනාශක යොදන්න.

වගුව 08: කොකෝවා වගාවේ රෝග හා පලිබෝධ සඳහා රසායනික පාලන ක්‍රම

රෝගය/පලිබෝධ හානිය	නිර්දේශිත පලිබෝධ නාශක	මාත්‍රාව	පෙර අස්වනු කාලය
<u>ගෙඩි කුණු විමේ රෝගය</u>	1% බෝබෝ මිශ්‍රණය	නිර්දේශිත ක්ෂේත්‍ර සනීපාරක්ෂක ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් පසුව ගසෙහි කොළ සහ ගෙඩි හොදින් තෙමෙනසේ ඉසීම (සැ.යු. දිලීර නාශක යොදන අවස්ථාවේ අස්වැන්න නෙලීමට ආසන්න ගෙඩි වගාවේ තිබේ නම් ඒවා නෙලා ගැනීමෙන් අනතුරුව දිලීරනාශක යෙදිය යුතුය).	දින 14 ක්
	කොපර් ඔක්සි ක්ලෝරයිඩ් 50% WP	නිර්දේශිත ක්ෂේත්‍ර සනීපාරක්ෂක ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් පසුව ගසෙහි කොළ සහ ගෙඩි හොදින් තෙමෙනසේ දිලීරනාශක 40g ක් වතුර ලීටර් 10 ක දියකර ඉසීම (සැ.යු. දිලීර නාශක යොදන අවස්ථාවේ අස්වැන්න නෙලීමට ආසන්න	දින 14 ක්

ගෙඩි වගාවේ තිබේ නම් ඒවා නෙලා ගැනීමෙන් අනතුරුව දිලීරනාශක යෙදිය යුතුය).

<u>කොකෝවා ප්‍රතිමාර රෝගය</u>	කාබෙන්ඩසීම් 50% WP	ග්‍රෑම් 7 ක් වතුර ලීටර් 10 ක දිය කර ගසෙහි කොළ හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසීම (සැ.යු. දිලීර නාශක යොදන අවශ්‍යතාවේ අස්වැන්න නෙලීමට ආසන්න ගෙඩි වගාවේ තිබේ නම් ඒවා නෙලා ගැනීමෙන් අනතුරුව දිලීරනාශක යෙදිය යුතුය).	දින 14 ක්
පිටි මකුණන් සහ කුහුඹුවන්	ඇක්ටාරා (Thiamethoxam 25% WG)	5 g ක් ජලය ලීටර් 10ක දියකර හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසින්න.	දින 21
	ෆිප්‍රනෝලි (Fipronol 50% SC)	මි.ලී. 5 ක් ජලය ලීටර් 10 ක දිය කර හොඳින් තෙමෙනසේ ඉසින්න	දින 21
	ප්‍රෝවාඩෝ (Imidacloprid 75% WG)	2.5 g ක් ජලය ලීටර් 10 ක දිය කර හොඳින් තෙමෙනසේ යෙදීම	දින 21

මෙම දිනට නිර්දේශිත කෘමිනාශක දක්වා ඇති අතර කාලීනව සිදුවන වෙනස්කම් දන්වා සිටිනු ලැබේ.

5.11.4 පළිබෝධනාශක යෙදීම පිළිබඳ වාර්තා

පළිබෝධනාශක යෙදීම පිළිබඳ පහත කරුණු වාර්තා ගත කළ යුතුය.

- බෝගයේ නම
- ස්ථානය හා දිනය
- යෙදීමට හේතුව
- යෙදූ පළිබෝධනාශකයේ වෙළඳ නාමය
- මාත්‍රාව
- යෙදීමේ ක්‍රමය
- සහ ක්‍රියාකරුගේ නම

5.11.5 ආරක්ෂාව, පුහුණුව සහ උපදෙස්

5.11.5.1 SLS 1465 ට අනුකූලව සේවක සේව්‍ය දෙපක්ෂයටම අයත් සෑම පුද්ගලයකුටම කෘෂි රසායනික භාවිතයට අදාලව ආරක්ෂක පියවරයන් සහ පළිබෝධනාශක නිසි ලෙස භාවිතා කිරීම පිළිබඳව සහ තම තමන්ගේ වගකීම් සම්බන්ධයෙන් හොඳ පුහුණුවක් ලබා දිය යුතු අතර ආරක්ෂාකාරී විධිමත් යෙදීමේ ක්‍රම අනුගමනය කළ යුතුය

5.11.5.2 නැවත ඇතුළත් වීමේ කාල සීමාව සඳහා යෙදුමේ සෑම ප්‍රදේශයක්ම සුදුසු අනතුරු ඇඟවීමේ ලකුණකින් සලකුණු කළ යුතුය. එනම් පළිබෝධනාශක යෙදූ ප්‍රදේශ වල ඒවා යෙදූ බවට සලකුණු කර, නැවතත් එම ප්‍රදේශ වලට ඇතුළු විය හැකි දිනය ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය.

5.11.6 පුද්ගලික ඇඳුම් සහ උපකරණ

උරහිස් හා බෙල්ලද ඇතුළු මුහුණ ප්‍රදේශයේ සම මතුපිටින් පළිබෝධනාශක ගරිරයට අවශෝෂණය වීමේ සීග්‍රතාවය ඉතාමත් අධිකය. අධික ලෙස පළිබෝධනාශක තැවරීමට හා අවශෝෂණය වීමට ඇති හැකියාව ගැන සලකා පුද්ගල ආරක්ෂිත ඇඳුම් කට්ටලය පැලඳිය යුතුය.

5.11.6.1.1 පළිබෝධනාශක ජලය සමඟ මිශ්‍ර කරන අතරතුරදී

- a) සාන්ද්‍ර පළිබෝධනාශක විසිරීම හෝ අත් වල තැවරීම වැළැක්වීම සඳහා අත් වැසුම් භාවිතය හා ඒවා මැනීම සඳහා මිනුම් කෝප්පයක් හෝ සිලින්ඩරයක් භාවිතා කරන්න.
- b) රෝගකාරක ක්ෂුද්‍ර ජීවින්ගෙන් දූෂනය වීම වැළැක්වීම සඳහා සහ නියමිත ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා පළිබෝධනාශක මිශ්‍ර කිරීම සඳහා පිරිසිදු ජලය භාවිතා කළ යුතුය.
- c) පළිබෝධනාශක බෝතලයේ / භාජනයේ අඩංගු පළිබෝධනාශකය සම්පූර්ණයෙන්ම භාවිතා කොට අවසන් වූ පසු බෝතලය/භාජනය තුන් වරක් ජලයෙන් සෝදා සේදූ ජලය ඉසින මිශ්‍ර ණයටම එකතු කළ යුතුය.
- d) පළිබෝධනාශක වලට සම නිරාවරණය වීම අවම කිරීම සඳහා සුදුසු අත්වැසුම්, සම්පූර්ණ ගරිරය ආවරණය වන ලෙස අත් දිග කම්සයක්, දිගු කලිසමක් සහ සුදුසු මුහුණ ආවරණයක් පැළඳගෙන මිශ්‍ර කිරීම කළ යුතුය.

5.11.6.1.2 පළිබෝධනාශක යෙදීමේදී

- a) පළිබෝධනාශක අත්‍යවශ්‍යනම් පමණක් යෙදිය යුතුය
- b) අවශ්‍ය පළිබෝධනාශකය බලයලත් සැපයුම්කරුවන්/ වෙළඳ මහතන්ගෙන් මිළදී ගත යුතුය.
- c) කෘෂි රසායන භාවිතා කිරීමට පෙර එහි ලේබලයේ ඇති උපදෙස් හොඳින් කියවා ඒ අනුව කෘෂි රසායන යෙදීමට කටයුතු කළ යුතුය. නිෂ්පාදනය පිළිබඳ විස්තර (සක්‍රීය ද්‍රව්‍ය, අලෙවි සමාගම හා ලිපිනය) හා භාවිතා කිරීම සඳහා උපදෙස් (බෝගය, ඉලක්ක පළිබෝධකයින්, යෙදිය යුතු ප්‍රමාණය, කාලාන්තරය, යෙදිය යුතු අවස්ථා, පෙර අස්වනු කාලය, නැවත ඇතුළු වීමේ කාල පරාසය) සාමාන්‍යයෙන් අදාල ලේබලයේ අන්තර්ගත කර ඇත.
- d) සුළං හමන දිශාවට විරුද්ධ දිශාවට පළිබෝධනාශක ඉසිමින් ගමන් නොකරන්න. පළිබෝධනාශක ඉසීමේදී සුළං හමන දිශාවට ලම්බක දිශාවට ගමන් කරන්න.

- e) බෝගයේ ශාකයක තුරු වියනේ ඇතුළත කොටසට පළමුව පළිබෝධනාශක ඉස ඉන්පසු තුරු වියනේ පිටතට ඉසින්න.
- f) යෙදූ පළිබෝධනාශකය, යොදන පළිබෝධනාශක ප්‍රමාණය, යොදන ලද වගා වපසරිය, යොදන අවස්ථාවේ පැවති කාලගුණික තත්ත්වය (සුළඟේ වේගය ආදී) සහ ක්‍රියාකරුගේ නම ආදී පළිබෝධනාශක යෙදීමට අදාළ විස්තර පිළිබඳ වාර්තාවක් තබා ගන්න.
- g) පළිබෝධනාශක ඉසින අතරතුර ආහාර ගැනීම, දුම්බීම හෝ බුලත් සැපීම ආදිය නොකළ යුතුය.

පළිබෝධනාශක ඉසීමෙන් පසු

- තුන් වරක් පිරිසිදු ජලයෙන් සේදීමෙන් ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර පිරිසිදු කරන්න.
- ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර සේදූ ජලය ජල මාර්ග වලට දැමීම නොකළ යුතුය.
- පළිබෝධනාශක ඉසීම අවසන් වූ වහාම ඉසීමේදී පැළඳ සිටි ඇඳුම් මාරු කරන්න. අත් සබන් දමා ජලයෙන් සෝදා ගන්න. (ස්නානය කිරීම වඩා සුදුසුයි)
- ඉසීම සඳහා භාවිතා කළ ඇඳුම් සේදුම්කාරක අඩංගු ජලය තුළ ගිල්වා තබා සෝදා ගන්න. අනෙක් සාමාන්‍ය ඇඳුම් සමඟ මිශ්‍ර කර මෙම ඇඳුම් සේදීමෙන් වළකින්න.
- යම් හෙයකින් මිශ්‍ර කරන ලද පළිබෝධනාශක ඉතිරි වූයේ නම් එය පුරන් වූ ඉඩම් කොටසකට යොදා ඒ සම්බන්ධ වාර්තාවක් තබා ගන්න.

5.11.6.2 පුද්ගලික ඇඳුම් හා උපකරණ භාවිතයෙන් පසු පිරිසිදු කර පාරිසරික දූෂණය අවම වන පරිදි පළිබෝධනාශක වලින් වෙන් වෙන් වශයෙන් ගබඩා කළ යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක යොදන්නන් පළිබෝධනාශක ඉසීම අවසන් වූ වහාම ඉසීමේදී පැළඳ සිටි ඇඳුම් මාරු කළයුතුය
- b) අත් සබන් දමා ජලයෙන් සෝදා ගත යුතුය. (ස්නානය කිරීම වඩා සුදුසුයි)
- c) ඉසීම සඳහා භාවිතා කළ ඇඳුම් සේදුම්කාරක අඩංගු ජලය තුළ ගිල්වා තබා සෝදා ගන්න. අනෙක් සාමාන්‍ය ඇඳුම් සමඟ මිශ්‍ර කර මෙම ඇඳුම් සේදීමෙන් වළකින්න.
- d) තුන් වරක් පිරිසිදු ජලයෙන් සේදීමෙන් ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර හොදින් පිරිසිදු කළ යුතුය.
- e) ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර සේදූ ජලය ජල මාර්ග වලට දැමීම නොකළ යුතුය
- f) පළිබෝධනාශක යෙදූ උපකරණ හා යොදන්නන්ගේ ඇඳුම් පිරිසිදු කර වෙනම ස්ථානයක තැබිය යුතුය.

5.11.7 අස්වැන්න නෙළීමට පෙර කාල පරතරය

බෝග නිෂ්පාදකයින් පළිබෝධ නාශක රෙජිස්ට්‍රාර් (ROP) විසින් නිර්දේශ කරනු ලබන අස්වැන්න නෙළීමට පෙර කාල පරතරය දැඩි ලෙස පිළිපැදිය යුතුය. එබැවින් බෝග අස්වනු නෙළීමේදී ඒ ඒ පළිබෝධනාශකයට අදාළ පෙර අස්වනු කාලය පසු කර අස්වනු නෙළීම අනිවාර්යයෙන්ම සිදු කළ යුතුය. අපනයන කෘෂිකර්ම බෝගවල පෙර අස්වනු කාලය ඇමුණුම 01 හි දක්වා ඇත.

5.11.8 ඉසින උපකරණ

5.11.8.1 ඉසින උපකරණ SLS ISO 19932-1 ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල විය යුතු අතර ඒවා හොඳ සේවා තත්ත්වයේ තබා ගත යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක ඉසින උපකරණය හොඳ තත්ත්වයෙන් පවත්වා ගැනීම සඳහා ඒවා හොඳින් නඩත්තු කළ යුතුය.
- b) ඉසින යන්ත්‍ර (ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර) වල යම් දෝෂයක් තිබේදැයි පරීක්ෂා කර එවැන්නක් ඇත්නම් නිවැරදි කර ගැනීමත් ඒ සම්බන්ධයෙන් වාර්තා තබා ගැනීමත් සිදුකළ යුතුය.
- c) ස්ප්‍රේ යන්ත්‍රයෙන් පළිබෝධනාශක වැස්සීමක් සිදු වේ නම් වහාම අඑන්වැඩියා කළ යුතුය.
- d) පළිබෝධනාශක දියර වැස්සෙන ස්ප්‍රේ යන්ත්‍රය භාවිතා කිරීම නිසා පළිබෝධනාශක අපතේ යන අතර ක්‍රියාකරුට මහත් අවදානමක් ද ඇති කරන හෙයින් දෝෂ සහිත හෝ වැස්සීම් සහිත ස්ප්‍රේ යන්ත්‍ර භාවිතා නොකළ යුතුය.
- e) ඉසීමට භාවිතා කරන පළිබෝධනාශක අනුව සුදුසු නොසලය / නොසල භාවිතා කළ යුතුය.
- f) නොසල පිරිසිදු කිරීම සඳහා ජලය හෝ මෘදු කුරක් වැනි දෙයක් භාවිතා කරන්න. කිසිම විටක අවහිර වී ඇති නොසලයක් පිරිසිදු කිරීම සඳහා කටින් පිඹීම නොකල යුත්තක් වේ.

5.11.8.2 අවශ්‍ය ඉසින ප්‍රමාණය නිවැරදිව ලබා දීම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රමාංකනය සිදු කළ යුතුය.

5.11.9 අතිරික්ත ඉසින මිශ්‍රණය බැහැර කිරීම.

නිර්දේශිත මාත්‍රාව ඉක්මවා නොමැති තාක් කල් හෝ නියම කරන ලද පුරන් වූ ඉඩමක අතිරික්ත ඉසින මිශ්‍රණය සහ ටැංකි සේදීමට ගත ජලය බැහැර කළ හැකිය . බෝගයේ ප්‍රතිකාර නොකළ කොටසකට ඉසිය යුතුය. එවැනි ඉසීම පිළිබඳ වාර්තා තබා ගත යුතුය.

5.11.10 පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීම

5.11.10.1 පළිබෝධනාශක ජාතික රෙගුලාසි වලට අනුකූලව ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.2 පළිබෝධනාශක වෙනත් ද්‍රව්‍ය වලින් වෙන්කර යහපත් තත්වයේ පවතින, ආරක්ෂිත, ජලයට ඔරොත්තු දෙන, හොඳින් වාතාශ්‍රය සහ හොඳින් ආලෝකමත් ස්ථානයක ගබඩා කළ යුතුය.

- a) පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීමේදී ආරක්ෂාකාරී හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන වැස්සට හෝ ජලයට පාත්‍රී නොවන ස්ථානයක් විය යුතුය.
- b) අගුල් දැමිය හැකි කාමරයක් හෝ කබඩි එකක පළිබෝධනාශක ගබඩා කර තැබිය යුතුය.
- c) කුඩා ළමයින්ට ළඟා විය නොහැකි තැනක පළිබෝධනාශක ගබඩා කළ යුතුය

d) තෙල් බෝතල්, විනාකිරි බෝතල්, සෝයා සෝස් බෝතල් වැනි ආහාර හෝ/භා ආහාර ද්‍රව්‍ය අඩංගු බෝතල් සමඟ එකට පළිබෝධනාශක බෝතල් නොතැබිය යුතුය. පළිබෝධනාශක කුඩු වර්ග ලුණු, සීනි වැනි දේවල් ළඟ නොතබන්න.

e) ලාම්පු, ගිනිදැල් හා ගිනිදර වලින් ඇත්කර පළිබෝධනාශක තබන්න. දියර පළිබෝධනාශක වල ගිනි ඇවිලිය හැකි ද්‍රාවක අඩංගු විය හැකි නිසා ගිනිදර ළඟ තැබීමෙන් අනතුරු සිදුවීමට ඉඩ ඇත.

5.11.10.3 සියලුම රාක්ක අවශෝෂක නොවන ද්‍රව්‍ය වලින් නිමවූ ඒවා විය යුතුය. පළිබෝධනාශක අවශෝෂණය නොවන ආකාරයේ බහාලුම් පෙට්ටි භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.10.4 පළිබෝධනාශක ගබඩාවට කාන්දු වීම රඳවා ගැනීමට හැකි විය යුතුය (උදා: ජල ප්‍රභව දූෂණය වීම වැළැක්වීම සඳහා).

5.11.10.5 පළිබෝධනාශක මැනීමට හා මිශ්‍ර කිරීමට ප්‍රමාණවත් පහසුකම් තිබිය යුතුය.

5.11.10.6 දූෂණය හා අහම්බෙන් පිටවීම වැළැක්වීම සඳහා හදිසි පහසුකම් (උදා: පිරිසිදු ජලය සහ වැලි බාල්දිය) තිබිය යුතුය.

5.11.10.7 පළිබෝධනාශක හසුරුවීම පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් ඇති කම්කරුවන්ට යතුරු සහ ගබඩාවට ප්‍රවේශ වීම සීමා කළ යුතුය. පළිබෝධනාශක ගබඩාවන්හි යතුරු ආරක්ෂාකාරීව තැබිය යුතුය.

5.11.10.8 හදිසි අනතුරු හැසිරවීමේ ක්‍රියා පිළිවෙතක්, පරිහරණයේදී සිදුවිය හැකි හදිසි අවස්ථාවන් දැනුම් දීම සඳහා ආසන්න ස්ථානයක සම්බන්ධතා දුරකථන අංක ලැයිස්තුවක් සහ ළඟම ඇති දුරකථනයේ පිහිටීම ගබඩාව ආසන්නයේම තිබිය යුතුය. නම් කරන ලද දුරකථනය අසල ද ඒ හා සමාන තොරතුරු ලබා ගත හැකි විය යුතුය.

5.11.10.9 පළිබෝධනාශක ගබඩාවේ තොග ලේඛනය, පළිබෝධනාශක පිළිබඳ සියලු වාර්තා ඒවා ඕනෑම අවස්ථාවක පරීක්ෂා කළ හැකි පරිදි පහසුවෙන් ලබා ගත හැකි පරිදි තැබිය යුතුය.

5.11.10.10 සියලුම පළිබෝධනාශක ඒවායේ මුල් ඇසුරුමේම ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.11 ගොවිපලෙහි බෝග සඳහා භාවිතා කිරීම පිණිස ලියාපදිංචි කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය එනම් නිර්දේශිත පළිබෝධනාශක පමණක් පමණක් ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.12 කුඩු ආකාරයේ පළිබෝධනාශක දියර පළිබෝධනාශක වලට ඉහළින් හෝ වෙන වෙනම රාක්කවල ගබඩා කළ යුතුය.

5.11.10.13 අනතුරුදායක බව ඇඟවීමේ සංඥා පුවරු ගබඩා ස්ථාන වල ප්‍රවේශ දොරවල් වල ප්‍රදර්ශණය කළ යුතුය.

5.11.11 හිස් පළිබෝධනාශක බහාලුම

5.11.11.1 හිස් පළිබෝධනාශක බහාලුම නැවත භාවිතා නොකළ යුතු අතර හිස් පළිබෝධ

නාශක බහාලුම බැහැර කිරීම මිනිසුන්ට නිරාවරණය වීම හා පරිසරය දූෂණය වීම වළක්වන අයුරින් විය යුතුය.

- a) හිස් පළිබෝධනාශක භාජන, හිස් පළිබෝධනාශක කඩදාසි පෙට්ටි ඒවා බැහැර කිරීමේ වළ වල් වලට දමන්න.
- b) බැහැර කිරීමේ වලවල් සැකසිය යුත්තේ ජල ප්‍රභව, මිනිසුන් හා සතුන්ට ඇතින් තිබෙන තැනකය. හිස් පළිබෝධනාශක බෝතල් හා කෑන් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය සඳහා අදාළ ස්ථානයට භාර දෙන්න.
- c) හිස් පළිබෝධනාශක භාජන ගිනි තැබීමෙන් වළකින්න.
- d) පළිබෝධනාශක දැමූ බෝතල් කිසිම කටයුත්තක් සඳහා (විශේෂයෙන් ආහාර හෝ ආහාර ද්‍රව්‍ය දැමීම සඳහා) නැවත පාවිච්චි නොකරන්න
- e) අත් වල තැවරීම වැළැක්වීම සඳහා පාවිච්චි කළ පළිබෝධනාශක බෝතල් සන ප්ලාස්ටික් බැග් එකක දමා තබන්න.

5.11.11.2 තිබේ නම් නිල එකතු කිරීම සහ බැහැර කිරීමේ පද්ධති භාවිතා කළ යුතුය.

5.11.11.3 හිස් බහාලුම අවම වශයෙන් තුන් වතාවක් වතුරෙන් සේදිය යුතු අතර සේදීම බැහැර කිරීමට පෙර ඉසින ටැංකියට ආපසු එවිය යුතුය.

5.11.11.4 ස්ථාපිත ප්‍රතිවක්‍රීකරණ වැඩසටහන් වලට සහභාගී නොවන්නේ නම් හෝ බලධාරීන්ගේ ප්‍රකාශිත අවසරය ඇතිව, නැවත භාවිතා කිරීම වැළැක්වීම සඳහා සේදුම් කළ බහාලුම සිදුරු කළ යුතුය.

5.11.11.5 බැහැර කළ හැකි වන තෙක් හිස් බහාලුම සුරක්ෂිතව තබා ගත යුතුය.

5.11.11.6 බහාලු බැහැර කිරීම හෝ විනාශ කිරීම ජාතික නීතිවලට අනුකූල පරිදි සිදු කළ යුතුය.

5.11.11.7 කල් ඉකුත්වූ පළිබෝධනාශක භාවිතයෙන් වැලකිය යුතුය.

5.12 අස්වනු නෙලීම (Harvesting)

වගාවේ වයස වසර 3 ක් අවසානයේ එල දැරීම ආරම්භ වේ. මල් පිපී මාස 7 ක් පමණ ගතවූ පසු ඉන් ලැබෙන එල අස්වැන්න නෙලා ගැනීමට තත්ත්වයට පත්වේ. අස්වනු නෙලා ගැනීමෙන් පසු අස්වනු සකස් කිරීම බීජ වෙන්කරගැනීම, පැසවීම, වියලීම හා ශ්‍රේණිකිරීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කිරීම ලෙස ප්‍රධාන පියවර 6 කි.

- a) කොකෝවා අස්වැන්න නෙලා ගැනීමේ අවධිය අවසන් නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මය කෙරෙහි විශාල වශයෙන් බලපානු ලබයි. මේ නිසා හොඳින් මේරු ගෙඩි පමණක් අස්වනු ලෙස නෙලාගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය කටයුත්තකි.
- b) මල් කොටය (Cushion) හෝ ගසේ පොත්තට හානියක් සිදුනොවන අයුරින් අස්වනු නෙලා ගැනීම කළ යුතුවේ. මෙය ඊලඟ කන්නයේ අස්වැන්න අඩුවීමටත් සහ රෝග පැතිරීයාම

වැඩිවීමටත් කිරීමට බලපායි. මේ නිසා අස්වනු නෙලීමේදී නියුණු පිහියක් භාවිතා කොට ගෙඩියේ නටුව ප්‍රවේශමෙන් කපා ගෙඩි නෙලාගත් යුතුය.

- c) රෝග පළිබෝධ හානි සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ විට එම වගාව නිර්දේශිත පෙර අස්වනු කාලය ගතවූ පසුව එම අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලා හොඳින් සේදීමෙන් පසු සැකසීම කලයුතුවේ. එමඟින් නිෂ්පාදිතයට රසායනික අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම අවම මට්ටමක පවත්වා ගත හැකිය.
- d) නෙලා ගත් අස්වැන්න හැකි ඉක්මනින්ම සකස් කරන ඒකකයට යොමුකළ යුතුය.
- e) මෙහිදී සිමෙන්ති හෝ ටයිල් කළ පොළවක් මත සුදුසු අතුරණයක් එලා අපද්‍රව්‍ය එකතුවන පරිදි සනීපාරක්ෂක ලෙස ගෙඩියෙන් ඇට වෙන් කර ගැනීම සිදු කළයුතුය.
- f) පිහියක් හැඩයට තනා ගත් ලී උපකරණයක් භාවිතයෙන් (wooden mallet) ගෙඩි විවෘත කර ඒවායේ ඇට වෙන්කළ යුතුය. පිහි භාවිතා කිරීමේදී බීජ කැපීමට හැකියාවක් ඇති බැවින් ගෙඩි විවෘත කිරීම සඳහා පිහි භාවිතා නොකළ යුතුය.
- g) ඉවත්කරගත් බීජ එක්රැස් කරගැනීම සඳහා පිරිසිදු වේවැල් කුඩාවලට හෝ ජලාස්ටික් බඳුන් භාවිතා කළ යුතුය.
- h) කිසිවිටකත් මේ සඳහා යකඩ හෝ තඹ බඳුන් භාවිතා නොකළ යුතුය.

පැසවීම (fermentation)

අස්වනු පරිමාව අනුව සුදුසු පැසවීමේ ක්‍රමය තෝරා ගතයුතුය. අස්වනු පැසවීමේ ක්‍රම 4 ක් පවතී. ඒවා පහත විස්තර වේ.

i) විශේෂ පෙට්ටිවල දමා පැසවීම (Sweat Box Method)

විශාල පරිමාණයේ කොකෝවා පැසවීමේදී මෙම ක්‍රමය භාවිතා කළ හැක. සුදුසු දැව වර්ගයකින් නිර්දේශිත ක්‍රම අනුව මෙම පෙට්ටි සකස්කර ගතයුතුය. පැසවීමේ ඒකකයක් පෙට්ටි 3කින් සමන්විත විය යුතුය. පැසවීම සඳහා මෙම පෙට්ටි භාවිතයේදී බීජ පෙට්ටි අතර හුවමාරු කිරීම සඳහා නිර්දේශිත ක්‍රම අනුගමනය කිරීමට ආදාළ තාක්ෂණික ප්‍රකාශන පරිශීලනය කරන්න. මෙම පැසවීමේ ඒකකයන් අසල සැමවිටම පෙට්ටි වලින් ඉවත්වී යන දියර බැස යෑමට අවශ්‍ය කාණු පද්ධතියක් සැකසිය යුතුය. කොකෝවා බීජ පැසවීම පැය 72 ක් නැතිනම් දින 6ක් සිදුකළ යුතුය. දින 6කට පසු පෙට්ටිවලින් බීජ ඉවත් කොට බීජ මත ඉතිරිව ඇති නානුමය සීනි ආවරණය ඉවත් වන ලෙස හොඳින් සේදිය යුතුය. පසුව වියලීම සඳහා යොමුකළ යුතුය.

j) තැටිවල දමා පැසවීම (Tray fermentation)

විශාල හෝ කුඩා පරිමාණයේ කොකෝවා සුදුසු තවත් ක්‍රමයකි. සෙන්ටිමීටර් 60 × 76 × 10 ප්‍රමාණයට සෙන්ටිමීටර් 2 ක් පමණ ගතකම් ලියෙන් තැටි වල රාමුව සකසා ගත යුතුය. එම රාමුවට මිලිමීටර් 2ක් පරතරය ඇති ලෙස සෙන්ටිමීටර් 2.5 ක් පළල රිප්ප පටි ගසා සකසා ගතයුතුය. එසේ සකසා ගත් තැටියට කොකෝවා පුරවා එවැනි තැටි කිහිපයක් පරිහරණයට පහසු උසකට එක මත එක තබා පැසවීම කළ යුතුය. මෙම ඒකකයන් සැමවිටම දියර

ගලායාමේ පහසුව සඳහා පොළොව මට්ටමෙන් සෙන්ටිමීටර් 10 ක් උසකින් තබා එම දියර බැස යෑමට අවශ්‍ය කාණු පද්ධතියක් සැකසිය යුතුය. තැටිවල ඉහළම තට්ටුව කෙසෙල් කොළ වලින් ආවරණය කොට මුළු ඒකකයම ගෝනිවලින් වැසිය යුතුය. දින 6කට පසු තැටිවලින් බීජ ඉවත් කොට බීජ මත ඉතිරිව ඇති නානුමය ආවරණය ඉවත් වන ලෙස හොඳින් සේදිය යුතුය. පසුව වියලීම සඳහා යොමුකළ යුතුය.

k) ගොඩගසා පැසවීම (Heap fermentation)

මෙම ක්‍රමයේදී ලෑලි වලින් හෝ සිමෙන්තියෙන් තැනූ කුඩා වේදිකාවක් මත කෙසෙල් පත්‍ර අතුරා ඒ මත කන්දක් ආකාරයට කොකෝවා බීජ ගොඩගැසිය යුතුය. ඉන්පසු එම බීජ කන්ද හොඳින් වැසෙන සේ කෙසෙල් පත්‍ර වලින් ආවරණය කර වැස්ම ඉවත්වීම වැලැක්වීම සඳහා ඒ මත බර තැබිය යුතුය. මෙම ඒකකයන් අසල සෑමවිටම දියර බැස යෑමට අවශ්‍ය කාණු පද්ධතියක් සැකසිය යුතුය. දින 6කට පසු බීජ ඉවත් කොට බීජ මත ඉතිරිව ඇති නානුමය සීනි ආවරණය ඉවත් වන ලෙස හොඳින් සේදිය යුතුය. පසුව වියලීම සඳහා යොමුකළ යුතුය.

l) කුඩයක දමා පැසවීම (Basket fermentation)

කොකෝවා බීජ කුඩා ප්‍රමාණයක් ඇති විට මෙම ක්‍රමය යොදාගන්නා අතර වේවැල් කුඩා හෝ සිඳුරු කළ ප්ලාස්ටික් බේසම් හෝ ප්ලාස්ටික් කුඩා බාවිතා කළ යුතුය. පතුලෙන් දියර ගලා යාමට පහසු ලෙස ලී වේදිකාවක් මත තබා පැසවීම සිදුකළ යුතුය. මෙම ඒකකයන් අසල සෑමවිටම දියර බැස යෑමට අවශ්‍ය කාණු පද්ධතියක් සැකසිය යුතුය. කුඩය මත කෙසෙල් කොළ අතුරා ඒමත කොකෝවා බීජ කුඩය පිරෙනතුරු දමා කුඩයේ ඉහල කොටස නැවත කෙසෙල් පත්‍ර වලින් හොඳින් වසා බර තැබිය යුතුය. දින 6කට පසු බීජ ඉවත් කොට බීජ මත ඉතිරිව ඇති නානුමය සීනි ආවරණය ඉවත් වන ලෙස හොඳින් සේදිය යුතුය. පසුව වියලීම සඳහා යොමුකළ යුතුය.

5.12.1 අස්වැන්න නෙලීම හා සැකසීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ, බහාලුම් සහ නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය කරන වාහන පිරිසිදු හා සනීපාරක්ෂක විය යුතුය.

- a) අස්වනු නෙලීමේදී ඉතා හොඳින් පිරිසිදු කරගත් බහාලුම් භාවිත කළ යුතුය. එමඟින් නිෂ්පාදනයට පිටතින් අපද්‍රව්‍ය, ධූලක සහ රසායනික ද්‍රව්‍ය එකතු වීම වලක්වා ගත හැකිය. විශේෂයෙන් මෙහිදී පොහොර මලු, රසායන ද්‍රව්‍ය දැමූ භාජන හා හිස් තීන්ත භාජන ආදිය භාවිතා නොකළ යුතුය
- b) නෙලූ අස්වැන්න හැකි ඉක්මනින් ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත් කොට අමු කොකෝවා ගබඩා කරන ගබඩා තුළ ගබඩා කළ යුතුය.
- c) භාවිතාකරන සියළු යන්ත්‍ර සූත්‍ර වල කොකෝවා නිෂ්පාදනය හා ගැටෙන උපස්තරයන් සුදු යකඩ නිමාවෙන් විය යුතුවේ
- d) බෝග නිෂ්පාදනය දුහනය වීම අවම කිරීම සඳහා උපකරණ හා ඇසිරීමේ බඳුන් නිරන්තරයෙන් සෝදා වියලා පිරිසිදු කළ යුතුය

- e) උපකරණ, ඇසිරීමේ බඳුන් හා ඇසිරීමේ ද්‍රව්‍ය වල භාවිතයට සුදුසු/නුසුදුසු බව පිළිබඳ නිතර පරීක්ෂා කර බලමින් නුසුදුසු ඒවා ඉවත් කිරීමට පියවර ගතයුතුය.
- f) සෑම අස්වනු නෙලීම් වාරයකටම පසු යන්ත්‍ර සේවා කලයුතුය. සැකසුම් ඒකක සෝදා පිරිසිදුකොට අවිච්චි වියලා ගත යුතුය.
- g) වර්ෂාවෙන් ආරක්ෂා කරගෙන හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන පරිදි ප්‍රවේශමෙන් වෙළඳපොළ කරා ඇසුරු තොග ප්‍රවාහනය කලයුතුය.

5.12.2 ගබඩා ස්ථානය පිරිසිදු හා සනීපාරක්ෂක, හොඳ වාතාශ්‍රයක් සහිතව සෘජු හිරු එළියට නිරාවරණය නොවිය යුතු, තාප සමුච්චය රහිතව හා අන්තරායකාරී ද්‍රව්‍ය වලින් දූෂනය වීම වළක්වා ගත හැකි පරිදි විය යුතුය.

- a) නෙලා ගන්නා ලද කොකෝවා, සැකසීම, වියළීම, තේරීම, හැසිරවීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ගොඩනැගිලි හා වෙනත් ව්‍යුහ කොකෝවා දූෂනය වීම අවම කෙරෙන පරිදි ඉදි කිරීම කළ යුතුවෙයි.
- b) ගබඩා කරන විට කොකෝවා බීජවල තෙතමන ප්‍රමාණය 12 % ට වඩා අඩුවිය යුතුය.
- c) අඩු ආර්ද්‍රතාවයක් (65%) යටතේ හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන ස්ථානයක ලී රාමු මත ශ්‍රේණි කළ කොකෝවා මළ වෙන වෙනම අසුරා ගබඩා කළ යුතුය. ගබඩාකිරීමේදී කොකෝවා මළ ගබඩාවේ බිත්ති හා නොගැටෙනසේ ඇසිරිය යුතුය.
- d) මියන්, කුරුල්ලන්, ගොවිපල සතුන්, ගෘහාශ්‍රිත සතුන් හා භෞතිකව හා රසායනිකව දූෂනය විය හැකි ද්‍රව්‍ය වලින් තොරව ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය ගබඩා කර තිබිය යුතුය.
- e) සෑමවිටම ගබඩාව කෘමීන් හා වෙනත් සතුන් ගෙන් තොරව පවත්වා ගතයුතුය.
- f) ගබඩාව අවට විශාල ගස් ඉවත් කළයුතුය.
- g) ගබඩාව සිලිම ගැසිය යුතු අතර සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකිලෙස සියළුම කවුළු දැල් ගසා ආවරණය කළයුතුය.
- h) කොකෝවා කෘෂිසායනික ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් ද්‍රව්‍ය සමඟ එකට ගබඩා නොකළ යුතුය
- i) බෝග නිෂ්පාදන දූෂනය වීම වැළැක්වීම සඳහා ග්‍රීස්, ඔයිල්, ඉන්ධන හා ගොවිපල යන්ත්‍ර සූත්‍ර තිබෙන ස්ථාන, බෝග හැසිරවීම, තේරීම, වියළීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ප්‍රදේශ එකිනෙකින් වෙන් කර තැබිය යුතුය.

5.12.3 නෙලන ලද අස්වනු නිෂ්පාදන භූමිය සමඟ සෘජුව සම්බන්ධ නොවිය යුතුය.

5.12.4 අලුතින් නෙලන ලද අස්වනු වල නිෂ්පාදන කලින් සිදුකරන ලද නිෂ්පාදන සමඟ මිශ්‍ර නොවිය යුතුය. එනම් ඒ ඒ නිෂ්පාදන කාණ්ඩයන්, කාණ්ඩ අංක යොදා වෙන වෙනම ගබඩා කළයුතුය.

- a) කොකෝවා ශ්‍රේණි කිරීම එනම් වියළි කොකෝවා බීජ වල විශාලත්වය අනුව ශ්‍රේණි කර ගබඩා කල යුතුය.

- b) එහිදී පළමුව නෙලූ අස්වැන්න පළමුව නිකුත් කීමයට (First-in First- out) ගත හැකි පරිදි වෙනවෙනම ගබඩාකිරීම සුදුසුය.
- c) කොකෝවා ප්‍රවාහනය සඳහා යොදා ගන්නා වාහනවල පිරිසිදු බව, රසායනික ද්‍රව්‍ය තිබීම, ආගන්තුක ද්‍රව්‍ය තිබීම හා පළිබෝධකයින් සිටීම ආදී කරුණු පිළිබඳව පූර්ව පරීක්ෂාවකට භාජනය කළයුතුය.
- d) ඇසුරු කොකෝවා තොග ප්‍රවාහනය කිරීමේදී රසායනික, ජීව විද්‍යාත්මක හෝ භෞතිකව දූෂනය වීමට විභවයක් තිබෙන භාණ්ඩ හා ද්‍රව්‍ය වලින් වෙන් කර ප්‍රවාහනය කළයුතුය.

5.12.5 හානි වූ, රෝගී වූ හෝ නිර්දේශිත ගුණාත්මයෙන් තොර නිෂ්පාදන වෙන් කළ යුතුය. තවදුරටත් පිරි සැකසුම් කිරීමෙන් ආරක්ෂිත කළ නොහැකි ඒවා දූෂනය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිසි ලෙස බැහැර කළ යුතුය.

5.12.6 අස්වැන්න සඳහා භාවිතා කරන බහාලුම් විෂ නොවන ද්‍රව්‍ය වලින් සෑදිය යුතුය. මෙම බහාලු අපවිත්‍ර වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා මේවා පිරිසිදු කර, විෂබීජහරණය කර වැඩ කරන තත්වයේ පවත්වා ගත හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා නිර්මාණය කළ යුතුය. නැවත භාවිතා කළ හැකි අස්වනු නෙලන බහාලුම් සහ මෙවලම් භාවිතා කරන විට, අපවිත්‍ර වීම වැළැක්වීම සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ හා විෂබීජ නාශක කාලසටහනක් තිබිය යුතුය. පිරිසිදු කිරීමේ වාර්තාවක් තිබිය යුතුය. හානියට පත් හා තවදුරටත් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත තත්වයක තබා ගත නොහැකි බහාලුම් ඉවත දැමිය යුතුය.

5.12.7 ප්‍රායෝගිකව, අස්වනු නෙලන බහාලුම් භාවිතා කළ යුත්තේ අස්වනු නෙලන ලද නිෂ්පාදන අඩංගු කිරීම සඳහා පමණි. මෙම බහාලු වෙනත් අරමුණු සඳහා භාවිතා කරන්නේ නම්, ඒවා භාවිතයට පෙර අවශ්‍ය පරිදි පිරිසිදු කර විෂබීජහරණය කළ යුතුය.

5.12.8 අස්වැන්න එකතු කිරීම සහ ආවරණ නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා භාවිතා කළ පොහොර වර්ග අසුරා තිබූ ඇසුරුම් භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.13 වියළීම (Drying)

සාමාන්‍යයෙන් කොකෝවා ගොවිපොලක අවසන් නිෂ්පාදනය වන්නේ හොඳින් වියලා ගත බීජ වේ. එම වියලූ බීජ වල ප්‍රමිතිය නිර්දේශිත මට්ටමෙන් පවත්වාගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය කාර්යයකි. මෙහිදී පැසවීමෙන් පසු නානුමය ආවරණය හොඳින් සෝදා ඉවත්කළ කොකෝවා බීජ වියළීම සඳහා අවම වශයෙන් හෝ කෘතීම වියලන භාවිතා කළ යුතුවේ. එමගින් තෙතමනය 10 % ක් දක්වා අඩු කළ යුතුය. හිරු එළියේ වියළීම කමතක් මත හෝ සූර්ය වියලනයක් මගින් හෝ හරිතාගාර ආකාර වියලන කුටීරයක් භාවිතයෙන් කළ හැකිය. සූර්යාලෝකය යටතේ වියලා පසුව කෘතීම වියලන භාවිතා කළ විට පහසුවෙන් තෙතමනය 10 % දක්වා අඩුකළ හැකිවේ. කෘතීම වියලන භාවිතයේදී සෑමවිටම වියලනයේ උෂ්ණත්වය සේල්සියස් අංශක 60 ට අඩු උෂ්ණත්වයේ පවත්වා ගත යුතුය.

5.13.1 හිරු එළියේ වියළීමේදී, නිෂ්පාදන පිරිසිදු, උස් වූ රාක්ක, පිරිසිදු කොන්ක්‍රීට් පොළව මත එලන ලද ටාපොලින් රෙදීමත හෝ හෝ පිරිසිදු පැදුරු මත හෝ වියලා ගත යුතුය.

- a) බීජ වියළීම සඳහා කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්තිමය මතුපිටක් සහිත කමතක් හෝ උස්වූ ස්ථානයක පිහිටවූ ආස්තරයක් භාවිතා කළ යුතු අතර ඒවා සෑම වියළීමකටම පෙර හොඳින් පිරිසිදු කර, වියලා භාවිතා කළ යුතුය.
- b) කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්ති ආස්තර පදම් වීමට පෙර භාවිතා කරන්නේ නම් ඒවා මත පිරිසිදු අතුරනයක් එලා වියළීම සිදු කළ යුතුය.
- c) කොන්ක්‍රීට් හෝ සිමෙන්ති පොලොවක් මත වියළීම සිදු කරන විට පක්ෂීන්, මීයන්, කෘමීන් වැනි සතුන්ගෙන් දුහණය වීම වලක්වාලිය යුතුය.
- d) බීජ වියළීමේ කාල පරිච්ඡේදය හැකි තරම් අවම කළ යුතු අතර එමගින් දිලීර හා විෂ ද්‍රව්‍ය එකතුවීම වලක්වා ගත හැකිය.

5.13.2 කිසිවෙකු බෝගය මත ඇවිදීම වැළැක්වීම සඳහා වියලන ස්ථානයේ මාර්ග සකස් කළ යුතුය.

5.13.3 බීජ වල පුස් සැදීම සීමා කිරීම සඳහා වියලන ද්‍රව්‍ය රේක්කයකින් පෙරලීම (turned frequently) නිතරම කළ යුතුය.

5.13.4 වියළීම සඳහා විශේෂයෙන් වත් කරන ලද කොන්ක්‍රීට් බිම් හෝ ස්ලැබ් සුදුසු පිරිසිදු කිරීමේ වැඩසටහනකට භාජනය කළ යුතු අතර සුදුසු අවස්ථාවලදී විෂබීජහරණය කළ යුතුය. නව කොන්ක්‍රීට් ස්ලැබ් වියළීම සඳහා භාවිතා කළ යුත්තේ නව කොන්ක්‍රීට් හොඳින් සමනය (cured) වී ඇති අතර අතිරික්ත ජලයෙන් තොර බව නියත වශයෙන්ම සහතික වූ විට පමණි. සම්පූර්ණ නව කොන්ක්‍රීට් ස්ලැබ් පුරා පැතිර ඇති සුදුසු ප්ලාස්ටික් ආවරණයක් තෙතමන බාධකයක් ලෙස භාවිතා කළ හැකිය; කෙසේ වෙතත්, ජලය එක්දැස් වීම වැළැක්වීම සඳහා එය සම්පූර්ණයෙන්ම සමතලා විය යුතුය.

5.13.5 කොකෝවා බීජ වියළීම, හසුරුවීම සහ ගබඩා කිරීමේදී ගෘහස්ථ සතුන්, මීයන්, කුරුල්ලන්, කීඩුවන්, කෘමීන් හෝ වෙනත් ප්‍රතිකූල (objectionable) දක්වන ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් අපවිත්‍ර වීමෙන් හා හානිවලින් නිෂ්පාදන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගිකව සුදුසු පියවර ගත යුතුය.

5.13.6 එළිමහනේ වියළන්නේ නම් වර්ෂාවෙන් නැවත තෙත්වීම සහ උඩ සිටින කුරුල්ලන්ගෙන් දුහණය වීම වැළකෙන පරිදි වේදිකා වහලක් යට තැබිය යුතු අතර එය කවුළු, සිදුරු හෝ ඇදීමෙන් ගෙවී ගිය (frayed) ද්‍රව්‍ය වලින් තොර විය යුතුය.

5.13.7 දිලීර වර්ධනය හා විෂ නිෂ්පාදනය වලක්වා ගැනීම සඳහා තෙතමනය මට්ටම අවශ්‍ය වන

පරිදි ඉතාම හොඳ/ වාසිදායක වියළීමේ තත්වයන් (උදා: උෂ්ණත්වය, ආර්ද්‍රතාවය සහ වාතාශ්‍රය) භාවිතා කිරීමෙන් වියළීමේ කාලය හැකි තාක් අඩු කළ යුතුය.

5.14 ගොවිපලෙහි අසුරුම්කිරීම හා ගබඩා කිරීම (Packaging and storing on farm)

5.14.1 භෞතික හා රසායනික උපද්‍රව මෙන්ම පළිබෝධකයන්ගෙන් දූෂනය වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදු ගබඩා ප්‍රදේශවල ගබඩා කළ යුතුය. එය මිසත්, පක්ෂීන් සහ වෙනත් සතුන්ගෙන් ආරක්ෂා විය යුතුය.

- a) කොකෝවා වියලා ගත් බීජ ඇසිරීම සඳහා ඉතා පිරිසිදු වියළි මළ හෝ ඇසුරුම් යොදා ගත යුතුය. මේ සඳහා පොලිප්‍රොපිලීන් ඇතුළත ආස්තරයක් සහිත පොලිසැක් මළ භාවිතා කළ යුතුය
- b) පොහොර හෝ වෙනත් කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය අසුරන ලද මළ මේ සඳහා යොදා නොගත යුතුය.

5.14.2 නිෂ්පාදන ගොවිපලේ ඇසුරුම් කරන විට, අපවිත්‍ර වීමේ අවදානමක් පවතින බැවින් අස්වනු ඇසුරුම් බඳුන් ක්ෂේත්‍රය තුළ රාත්‍රී කාලයේදී නොතැබීමට වග බලා ගත යුතුය

5.14.3 ඇසුරුම් සඳහා පවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය (virgin material) යොදා ගත යුතුය. ගොවියා ද්‍රව්‍යමය ආරක්ෂිත දත්ත පත්‍රිකාව (MSDS) සමඟ සැපයුම්කරුගෙන් ආහාර ශ්‍රේණියේ (food grade) සහතිකය ලබා ගත යුතුය.

5.14.4 රසායනික ද්‍රව්‍ය හා ආහාර ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කළ කවර හෝ බහාලු නැවත භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.14.5 නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක භාවයට සහ / හෝ පාරිභෝගිකයාගේ සෞඛ්‍යයට අහිතකර විය හැකි බැවින් නැවත භාවිතා කළ හැකි ක්‍රෝට් (crates), පෙට්ටි, බහාලු සහ අස්වනු නෙළන ලද භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා භාවිතා කරන වාහන විදේශීය ද්‍රව්‍ය, පස, අපිරිසිදු, පොහොර, බෝග අපද්‍රව්‍ය, දිරාපත් වන නිෂ්පාදන, ලිහිසි තෙල් සහ වෙනත් දූෂක ද්‍රව්‍ය වලින් තොර බව සහතික කිරීම කළ යුතුය.

5.15 පසු අස්වනු හැසිරවීම (Post - Harvest handling)

5.15.1 SLS 143 හි විස්තර කර ඇති පරිදි පසු අස්වනු හැසිරවීම යහපත් සෞඛ්‍යාරක්ෂක පිළිවෙත් අනුව කළ යුතුය.

5.15.2 සියළුම නිෂ්පාදිත ඇසුරුම් සහ ගබඩා ස්ථානවල ප්‍රමාණවත් තරම් පළිබෝධ පාලන පියවරයන් ගෙන තිබිය යුතු අතර විශේෂයෙන් වැඩකරන ප්‍රදේශ සහ ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය, පළිබෝධනාශක සහ පොහොර ගබඩා කිරීම සඳහා ගබඩා වෙන වෙනම තිබිය යුතුය.

- කොකෝවා පැසවීමේදී ඉවතලන ලෙලි කොම්පෝස්ට් සෑදීමට යොමුකළ යුතුය. එසේ නැතිනම් ගැඹුරු වලක් කපා ලෙලි එයට දමා පස් දමා වැසීමෙන් පරිසරයේ මදුරුවන් වැනි සතුන් බෝවීම වලක්වා ගත යුතුය.

කොකෝවා පැසවීමේදී ඉවත්වන සීනීමය ද්‍රාවණය හා සේදීමේදී බැහැර කරන අපජලය නිසි පරිදි කලමනාකරනය කොට අපජලය බැහැර කරන ඒකකවලට යොමු කළයුතුය.

5.15.3 පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර

5.15.3.1 නිර්දේශ කරන විට හැර රසායනික පසු අස්වනු ප්‍රතිකාරක භාවිතය අවම කළ යුතුය

5.15.3.2 රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන විට ඒවා ජාතික නීතිවලට අනුකූල විය යුතුය. ඊට අමතරව, පළිබෝධනාශක සම්බන්ධ වූ විට ඒවා පළිබෝධනාශක පනත යටතේ පශ්චාත් අස්වනු භාවිතය සඳහා නිල වශයෙන් ලියාපදිංචි කළ යුතුය.

5.15.3.3 බෝග අපනයනය කිරීම සඳහා, බෝග නිෂ්පාදකයින්, ඇසුරුම්කරුවන් සහ අපනයනකරුවන් ආනයනය කරන රටවල තහනම් හෝ අවසර නොදී කර ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.

5.15.3.4 බෝග නිෂ්පාදකයින්ට, ඇසුරුම් කරුවන්ට සහ අපනයනකරුවන්ට පශ්චාත් අස්වනු ප්‍රතිකාර, පසු අස්වනු හැසිරවීමේ ක්‍රියා පිළිවෙත්, ගබඩා කිරීම හා ප්‍රවාහනය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ නිපුණතාවය හා දැනුම නිදර්ශනය කිරීමට හැකි විය යුතුය.

5.15.3.5 සියලුම පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර සඳහා බෝගයේ නම, ස්ථානය, ප්‍රතිකාර කළ දිනය, ප්‍රතිකාර කිරීමට හේතුව, පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර ක්‍රමය, මාත්‍රාව, සංඛ්‍යාතය, ප්‍රතිකාර ක්‍රම සහ ක්‍රියාකරුගේ නම ඇතුළත් වාර්තා පවත්වා ගත යුතුය.

5.15.4 පසු අස්වනු සේදීම

5.15.4.1 නිෂ්පාදන සේදීම සඳහා SLS 614 ට අනුකූල පානීය ජලය භාවිතා කළ යුතුය.

5.15.4.2 අවදානම ඇගයීම කිරීම මත පදනම්ව, පශ්චාත් අස්වනු සේදීම සඳහා වන ජල ප්‍රභවය අවම වශයෙන් වසරකට වරක්වත් ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා ඛනිජ දූෂක සඳහා SLS 614 ට අනුකූලව විශ්ලේෂණය කර සනාථ කර ගත යුතුය.

5.15.4.3 පරීක්ෂණ වාර්තා අනුරේඛනය කළ හැකි විය යුතු අතර එම රසායනාගාර වාර්තා අදාළ අධිකාරිය වෙත ප්‍රතිත්‍යය වී තිබිය යුතුය.

5.15.4.4. කොකෝවා බීජ සැකසීමේදී නිකුත් කරන අපවිත්‍ර ජලය භාවිතයට ගත හැකිවන පරිදි පිරිසිදු කර ජලාශ වලට හෝ දියපහර වලට එක්කළ යුතුය

5.15.5 නිෂ්පාදනයේ පළිබෝධ නාශක ශේෂ විශ්ලේෂණය

5.15.5.1 පළිබෝධ නාශක ශේෂ විශ්ලේෂණයේ සංඛ්‍යාතය (සිදු කරන වාර ගණන) අවදානම් තක්සේරුව මත පදනම් විය යුතුය. එහි අදහස් කරන භාවිතය සැලකිල්ලට ගෙන අවදානම ඇගයීම මත පදනම් විය යුතුය.

a) අවශ්‍ය අවස්ථාවල නිෂ්පාදකයින් සහ අපනයනකරුවන් බෝග අවශේෂ පරීක්ෂණ වාර්තා ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

b) අවශ්‍ය අවස්ථාවලදී ගැනුම්කරුවන්ගේ ඉල්ලීම මත පළිබෝධනාශක අවශේෂ පිළිබඳ පරීක්ෂණ වාර්තා ලබා දීමට වගාකරු කටයුතු කළ යුතුය.

5.15.5.2 බෝග නිෂ්පාදකයින් සහ / හෝ සැපයුම්කරුවන් පළිබෝධනාශක ශේෂ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා සාක්ෂි සැපයිය යුතුය.

5.15.5.3 පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල බෝග නිෂ්පාදකයාට සහ නිෂ්පාදන ගොවිපලට අනුරේඛනය (traceability) විය යුතුය.

5.15.5.4 පළිබෝධනාශක ශේෂ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා භාවිතා කරන රසායනාගාර නිසි බලයලත් ප්‍රතිතන අධිකාරියක් විසින් ප්‍රතිතනය කළ යුතුය. එනම් එම පරීක්ෂණාගාරය රටේ පිළිගත් නීත්‍යානුකූලව බලය පැවරූ ආයතනයකින් සහතිකකළ යුතුය

5.15.5.5 අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හිදී උපරිම ශේෂ මට්ටම (MRL) ඉක්මවා ගියහොත් වැළැක්වීමේ සහ නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

a) උපරිම අවශේෂ මට්ටම් ඉක්මවා පළිබෝධනාශක හා බැර ලෝහ ඇති බවට හඳුනාගතහොත් හෝ යම් වෙළඳපොළක අවශ්‍යතාවයන්ට වඩා අවශේෂ අඩංගු බවට තීරණය කළහොත් එම අදාළ බෝග නිෂ්පාදන තොගය වෙළඳපොළට යැවීම හෝ පිටරට යැවීම නතර කළ යුතුය.

b) අවශේෂ මට්ටම් උපරිම සීමාවන් ඉක්මවා අඩංගු වීමට හේතු පරීක්ෂා කර බලා නැවතත් එවැන්නක් සිදු නොවීමට ක්‍රියාමාර්ග හා උපාය මාර්ග අනුගමනය කළ යුතු වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් අදාළ වාර්තා තබා ගැනීම අවශ්‍ය වේ.

c) රසායනික අවශේෂ උපරිම අවශේෂ අගයන් ඉක්මවා යාම වලක්වා ගැනීමේ ක්‍රියා මාර්ග දැක්විය යුතුය.

5.16 අපද්‍රව්‍ය හා පරිසර දූෂණය කළමනාකරණය, ප්‍රතිචක්‍රීකරණය සහ නැවත භාවිතය (Waste Management, Polusion control, Recycling and Re-use)

5.16.1 නිෂ්පාදනයේ සෑම අංශයකින්ම හැකි සියලුම අපද්‍රව්‍ය සහ පරිසර දූෂණය පිළිබඳ ප්‍රභවයන් හඳුනාගත යුතුය.

5.16.2 අපද්‍රව්‍ය හා දූෂක හඳුනාගත් පසු නාස්තිය හා දූෂණය වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සඳහා සැලැස්මක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. හැකි සෑම විටම, අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කිරීමෙන් ඉඩම් පිරවීම හෝ ගිනි තැබීම වළක්වා ගත යුතුය. බෝග අවශේෂ කොම්පෝස්ට් කර පාංශු සැකසීම සඳහා නැවත භාවිතා කළ හැකිය.

a) අපද්‍රව්‍ය බඳුන් නිසි පරිදි කඩදාසි හා දිරන ද්‍රව්‍ය, ප්ලාස්ටික් හා පොලිතීන්, වීදුරු, ආහාර ද්‍රව්‍ය ලෙස වෙන් වෙන් වශයෙන් බැහැර කළයුතුය

b) ගොවිපලේ අපද්‍රව්‍ය බඳුන් නිෂ්පාදන සැකසුම් කලාපයට/ප්‍රදේශයට ඇතින් ස්ථාන ගත කළ යුතුය.

c) කොකෝවා සැකසීමේදී නිකුත් වන සන බෝග අවශේෂ වෙනම එකතු කර කොම්පෝස්ට් සෑදීම කළයුතුය.

5.16.3 අනුරේඛනය /Traceability

- a) කොකෝවා බෝගයේ වයස හා ප්‍රභේද අනුව වගා භූමිය කොටස්වලට (Block) බෙදා පිළිවෙලකට සංකේත යොදා ගතයුතුය. එම සංකේත ගොවිපල සිතියමේ සටහන් කර වගාවද ඒ අනුව නම් කර ප්‍රදර්ශනය කළයුතුය.
- b) අස්වනු නෙලීමේදී එක් එක් කොටසේ අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලා සකස් කිරීමෙන් පසු ඒ ඒ බහාළුම අදාල සංකේත යොදා පැහැදිලිව නම්කර, ලේබල් යෙදිය යුතුය.
- c) එමෙන්ම ඒ ඒ කොටසේ අස්වැන්න පැහැදිලිව ලේබනයක සටහන් කළයුතුය.
- d) ඒ ඒ වගා කොටසෙන් නෙළ අස්වැන්න කුමන දිනකදී කුමන වෙළඳපොළකට යවන ලද දැයි වාර්තා පවත්වා ගතයුතුය.
- e) පලිබෝධනාශක ඉසින ලද හෝ ලෙඩ රෝග වලට පාත්‍ර වූ ශාකවලින් නෙලන ලද හෝ කෘමි හානි වලට බදුන් වූ අස්වැන්න වෙනම නෙලා වෙන වෙනම ගබඩා කල යුතුය.
- f) යම් කොකෝවා නිෂ්පාදනයක් සැකසීමේදී අපවිත්‍ර වී හෝ අපද්‍රව්‍ය, විෂ වර්ග ධූලක වර්ග එකතුවී ඇති බව හඳුනාගතහොත් එම තොගය වෙන්කර බෙදාහැරීම වැලැක්විය යුතුය.
- g) එම නිෂ්පාදන තොගය අලෙවි කර ඇත්නම් මිලදීගත් පුද්ගලයා දැනුවත් කොට බෙදා හැරීම නතර කළ යුතුය.

DRAFT DOCUMENT | කෙටුම්පත

6. සේවක සෞඛ්‍යය ,සුරක්ෂිතභාවය සහ සුභසාධනය (WORKER HEALTH , SAFETY AND WELFARE)

සියලු ගොවිපොළ කටයුතු හා නිෂ්පාදනය සෑම අතීන් ම ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැනට බලපැවැත්වෙන නීති පද්ධතියේ අවශ්‍යතාවයන් සමඟ අනුකූල විය යුතු ය.

6.1 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (Action Plan)

සුරක්ෂිත හා හොඳ සේවා තත්ව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් තිබිය යුතුය. නිෂ්පාදන හසුරුවන කම්කරුවන් නීතිමය අවශ්‍යතාවයක්/න් අනුව වෛද්‍ය පරීක්ෂණ වලට භාජනය කළ යුතුය.

6.2 පුහුණුව (Training)

6.2.1 හයානක/අනාරක්ෂිත හෝ නවීන උපකරණ ක්‍රියාත්මක කරන කම්කරුවන්ට භාරසායනික ද්‍රව්‍ය හසුරුවන අයට පුහුණුව ලබා දිය යුතුය.

6.2.2 නිෂ්පාදන හසුරුවීමට පෙර කම්කරුවන් මූලික සෞඛ්‍යාරක්ෂාව සහ ආහාර සුරක්ෂිතතාව පිළිබඳ පුහුණුව ලබා ගත යුතුය. සෞඛ්‍යාරක්ෂාව පිළිබඳ අංශ අතරට පෞද්ගලික පිරිසිදුකම, ඇඳුම්වල පිරිසිදුකම සහ පෞද්ගලික හැසිරීම ඇතුළත් වේ. මිනිස් පරිභෝජනයට නියම කර ඇති නිෂ්පාදන ආසන්නයේ වැඩ කිරීමට නුසුදුසු විය හැකි ඕනෑම බෝවන රෝගයකට භාජනය වූ විට කළමනාකරණයට දැනුම් දීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ කම්කරුවන් දැනුවත් කළ යුතුය.

6.2.3 එක් එක් සේවකයා සඳහා පුහුණුවීම් වාර්තා තබා ගත යුතුය.

6.2.4 හදිසි අනතුරු හා හදිසි ක්‍රියා පිළිවෙත් සියලු සේවකයින්ට පැහැදිලි උපදෙස් සහිතව ලබා දිය හැකිය. මෙම ක්‍රියා පිළිවෙත් සේවක මණ්ඩලයට සුදුසු භාෂාවෙන් ප්‍රදර්ශනය කළ යුතුය. උපදෙස් සුදුසු අවස්ථාවල සංකේත මගින් දැක්විය යුතුය.

6.3 පහසුකම් හා උපකරණ (Facilities & equipment)

6.3.1 ගොවිපොළේ ස්ථිර ස්ථානවල ප්‍රථමාධාර පෙට්ටි සහ වෙනත් ආරක්ෂක උපකරණ ලබා ගත හැකි ලෙස තැබිය යුතුය. සියලුම කම්කරුවන්ට මෙම ස්ථාන සහ භාරව සිටින පුද්ගලයින් පිළිබඳව දැනුම් දිය යුතුය.

6.3.2 උචිත අවස්ථාවන්හිදී උපද්‍රව ඇඟවීමේ සංඥා මගින් එම උපද්‍රව පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකිවිය යුතුය.

6.4 පලිබෝධනාශක හැසිරවීම (Pesticides handling)

ගොවිපොළේ පලිබෝධ නාශක යොදන සේවකයින්ට හා කම්කරුවන්ට නියාමන අවශ්‍යතා මත පදනම් වූ මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව නිරන්තර සෞඛ්‍ය පරීක්ෂාවන් සහ උපදෙස් ලැබිය යුතුය.

6.5 සේවකයින්ගේ සෞඛ්‍යාරක්ෂාව (Worker's hygiene)

වැඩ කරන ශ්‍රමිකයින්ට පුද්ගලික සෞඛ්‍යය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුමක් තිබිය යුතුය.

- a) ඒ සඳහා පුද්ගලික සෞඛ්‍යය ආරක්ෂක ක්‍රම පිළිබඳව පුහුණුවක් තම සේවකයින්ට ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතු අතර එවැනි පුහුණු සම්බන්ධයෙන් වාර්තාවක් තබාගත යුතුය. පුද්ගල සෞඛ්‍ය ආරක්ෂක ක්‍රම පිළිබඳ උපදෙස් ලිඛිත පත්‍රිකාවක් ආධාරයෙන් ලබා දීම

හා සුදුසු ස්ථාන වල පැහැදිලිව ප්‍රදර්ශනය කිරීම හා දැනුවත්බව පිළිබඳව නිරන්තර පරීක්ෂාවට ලක් කළයුතුය.

- b) ශ්‍රමිකයින් සඳහා වැසිකිළි හා අත් සේදීමේ පහසුකම් සපයා තිබිය යුතු අතර එම ශ්‍රමිකයින් භාවිතා කරන වැසිකිළි වල සෞඛ්‍යය ආරක්ෂිත තත්ත්වයන් හොඳින් නඩත්තු කළ යුතුය.
- c) වැසිකිළි භාවිතයෙන් පසු අත් සෝදා ගැනීමේ පහසුකම් සලසා දී තිබිය යුතුය.
- d) සෑමවිටම වැසිකිළි පිහිටීම කොකෝවා සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයෙන් ඇත්ව සැකසිය යුතුය.
- e) දවසේ වැඩ කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර, අස්වනු නෙලීමේ, සැකසීමේ හා ඇසිරීමේ කටයුතු වලට පෙර, පොහොර හා කැලිකසළ ඇල්ලීමෙන් පසු, වැසිකිළි භාවිතයෙන් පසු හා කෘෂි රසායනික භාවිතයෙන් පසු අත් සෝදා ගැනීමට ශ්‍රමිකයින් දැනුවත් කළ යුතුය.
- f) කොකෝවා නිෂ්පාදන සැකසීම, ඇසිරීම හා ගබඩා කර තබන ස්ථාන, පණුවන්, මැස්සන්, කුරුමිණියන් වැනි කුඩා ජීවීන්ගෙන් තොරව තබා ගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු සැලසිය යුතුය.
- g) සියළුම කාර්ය මන්ඩලයට ආහාර මඟින් ඇති වන රෝගී තත්ත්වයන් පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාදීමට කටයුතු කළයුතුය.
- h) බෝග නිෂ්පාදන සමඟ කෙලින්ම ස්පර්ශ වන පරිදි සිදු කෙරෙන වැඩ සඳහා රෝගී සේවකයින් යොදා නොගත යුතුය.
- i) ගොවිපල තුළ වැඩ කරන විට පැළඳීමට සුදුසු ඇඳුමක් හා සුදුසු පා ආවරණසෑම ශ්‍රමිකයෙකුටම සපයා දිය යුතුය.
- j) ගොවිපළ තුළ වැඩකරන විට ආහරණ හා අත් ඔරලෝසු ආදිය පැළඳීමේදී මෙන්ම දුරකථන භාවිතයේදී නිෂ්පාදන ක්‍රියායාවලියට බාධාවක් නොවන සේ භාවිතා කළයුතුය.

6.5.1 සේවකයින් සඳහා භෞතික, ක්ෂුද්‍රජීවී හා රසායනික දූෂණය වැළැක්වීම සඳහා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අදාල නීති රීති සකස් කළ යුතුය.

6.5.2 සේවකයින්ට තම වැඩ කටයුතු වලදී අවට පිරිසිදු වැසිකිළි හා රෙදි සෝදන පහසුකම් ලබා දිය යුතුය.

6.5.3 නිෂ්පාදන හසුරුවීම සඳහා සෞඛ්‍යාරක්ෂක අවශ්‍යතා පිළිබඳ මූලික පුහුණුවක් සේවකයින්ට ලබා දිය යුතුය. පුහුණු වැඩසටහන මඟින් අත් පිරිසිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය, සමේ කැපීම් හෝ තුවාල ආවරණය කිරීම සහ අවසර ලත් ප්‍රදේශවල දුම්පානය, ආහාර ගැනීම සහ බීම සීමා කිරීම අවශ්‍ය වේ.

6.6 සුභසාධනය (Welfare)

6.6.1 සියළුම රැකියා කොන්දේසි රෙගුලාසිවලට අනුකූල විය යුතුය.

6.6.2 ස්ථානීය නැවතීමේ පහසුකම් සපයා ඇත්නම්, ඒවා වාසයට සුදුසු විය යුතු අතර මූලික පහසුකම් තිබිය යුතුය.

7.0 සමාජ සාධාරණත්වය (SOCIAL JUSTICE)

7.1 පැහැදිලි සමාජ අසාධාරණයක් හෝ මූලික මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් සිදුවී ඇත්නම් සහතික කිරීමේ ආයතනය විසින් යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් සඳහා එම ආයතනය සහතික නොකළ යුතුය. එනම් යම් ලියාපදිංචි ආයතනයක් පැහැදිලි සමාජ අසාධාරණයක් සිදුවන අවස්ථාවන්හි දී හෝ මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් කිසිවක් උල්ලංඝනය නොකළ යුතු ය.

7.2 වයස අවුරුදු 14 ට අඩු ළමුන් රැකියාවේ නොයෙදිය යුතුය. ගොවිපොළ තුළ සේවයෙහි යොදවන්නන් ශ්‍රී ලංකා කම්කරු නීති සමුදායට අයත් වයස් සීමාවන් තුළ පමණක් සිදුකළ යුතු අතර හා එයට අදාළ නීති පද්ධතියට අනුව කටයුතු කළ යුතු ය.

7.3 වර්ණය, ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, ආගම, ජාතිය, දේශපාලන මතය, ජාතිකත්වය, නිස්සාරණය හෝ සම්භවය නොසලකා එකම මට්ටමේ වැඩ කරන විට සේවකයින්ට සමාන අවස්ථා, සමාන සැලකීම් ආරම්භය හා සමාන වැටුප් තිබිය යුතුය. වර්ණය, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය, ආගම, වර්ගය, දේශපාලන අදහස, ජාතිය, සම්භවය පදනම් කොටගෙන කිසිදු වෙනසක් නොසලකාහැරීමක් හෝ විශේෂත්වයක් සිදු නොකළ යුතු ය.

7.4 සාධාරණ ලෙස ප්‍රායෝගික වන තාක් දුරට හේතු දැක්වීම අවම කිරීම මගින්, වැඩ කරන අතරතුරදී ඇතිවන, සම්බන්ධිත හෝ සිදුවෙමින් පවතින සෞඛ්‍යයට සිදුවන අනතුරු හා තුවාල වැළැක්වීම සඳහා ක්‍රියාකරු විසින් සේවකයින්ට, අනියම් සේවකයින්ට සහ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ට ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂිත පියවරයන් සැපයිය යුතුය. වැඩ කරන පරිසරයට ආවේණික උපද්‍රව අවම කළ යුතුය.

8.0 පාරිසරික ගැටළු (ENVIRONMENT ISSUES)

8.1 ගොවිතැනින් පරිසරයට ඇතිකරන බලපෑම් (Impact of farming on the environment)

- a) බෝග නිෂ්පාදකයින් පවත්නා පාරිසරික නීතිවලට එකඟව කටයුතු කළ යුතු ය.
- b) වාතය, ජලය, පස, ජෛව විවිධත්වය හා වෙනත් පාරිසරික කරුණු පරිසර හිතකාමී අයුරින් යොදාගත යුතු ය. මෙය වාතය, ජලය, පස, ජෛව විවිධත්වය සහ අනෙකුත් පාරිසරික ගැටළු ආවරණය කරයි.

8.2 වනජීවී හා ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය (Wildlife and biodiversity conservation)

8.2.1 වනජීවී, ජෛව විවිධත්වය, ඉහළ සංරක්ෂණ වටිනාකම් සහිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සහ කෘෂිකාර්මික ජෛව විවිධත්වය ඉහළ නැංවීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ බෝග නිෂ්පාදකයින් සැමවිටම අවධානය යොමු කළ යුතුය.

8.2.2 පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු කිරීම (EIA) අවශ්‍ය වන විට වනජීවී හා ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය සඳහා සලකා බැලිය යුතු කරුණු පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර ඇතුළත් වේ:

- අ) ගොවිපලෙහි පවත්නා සත්ව හා ශාක විවිධත්වය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මූලික විගණනයක් පැවැත්වීම. ජෛව විවිධත්වය මැනීම සහ සැලකිලිමත් විය යුතු අංශ හඳුනා ගැනීම සඳහා සමීක්ෂණ පවත්වන ලෙස සංරක්ෂණ සංවිධානවලින් ඉල්ලා සිටිය හැකිය.
- ආ) ගොවිපලෙහි වාසස්ථාන වලට හානිවීම හා පිරිහීම වළක්වා ගැනීමට පියවර ගැනීම ; සහ
- ඇ) වන සංරක්ෂණ පනත හා වනජීවී පනතට අනුකූලව වාසස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීම සහ ගොවිපලෙහි ජෛව විවිධත්වය වැඩි කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් ඇති කිරීම.

8.3 ඵලදායී නොවන ගොවිපල (Unproductive sites)

බෝග නිෂ්පාදකයින්ට ඔවුන්ගේ ගොවිපලවල ඵලදායී නොවන ස්ථාන (උදා: වගුරුබිම්, බැවුම්, ගැඹුරු ජීර්ණක වගුරු) ස්වාභාවික ශාක හා සත්ව විශේෂ සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ බවට පරිවර්තනය කිරීමට දිරිගන්වනු ලැබේ.

9.0 ඇසුරුම්කරණ අවශ්‍යතා (PACKAGING REQUIREMENTS)

- 9.1 බෝග නිෂ්පාදකයින් GAP නිෂ්පාදන දූෂණය කළ හැකි ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.
- 9.2 පොලිවිනයිල් ක්ලෝරයිඩ් (PVC) අඩංගු ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය භාවිතය තහනම් කළ යුතුය.
- 9.3 කෘතිම පලිබෝධ නාශකයක්, සුරක්ෂක (Preservative), ධූමකාරක හෝ ඒවායේ ශේෂ අඩංගු ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය, ගබඩා බහාලු හෝ බඳුන් තහනම් කළ යුතුය.
- 9.4 GAP සහතික කරන ලද නිෂ්පාදන ඇසුරුම් කිරීම සඳහා ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන ලද ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකළ යුතුය.
- 9.5 සම්ප්‍රදායික කෘෂිකර්මාන්තයෙන් ලැබෙන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන GAP සහතික කළ සහ GAP ලේබල් කරන ලද නිෂ්පාදන සමඟ ඇසුරුම් නොකළ යුතුය.

10. සලකුණු කිරීම සහ / හෝ ලේබල් කිරීමේ අවශ්‍යතා (MARKING & LABELING REQUIREMENTS)

10.1 GAP සහතික කළ නිෂ්පාදිතය නිසි අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද QR කේතය සමඟ ලේබල් කළ යුතුය.

10.2 නිෂ්පාදනයේ භාවිතා වන සියලුම අඩංගු ද්‍රව්‍ය, පිරිසැකසුම් ක්‍රම සහ ආකලන තිබේ නම් ලේබලයේ සඳහන් කළ යුතුය.

10.3 සෑම ඇසුරුමකම පහත සඳහන් තොරතුරු පැහැදිලි සහ නොමැකෙන පරිදි සලකුණු කිරීම හෝ ලේබල් කිරීම කළ යුතුය.

- a) නිෂ්පාදනයේ හෝ නිෂ්පාදිතයේ නම
- b) ශ්‍රේණිය (ගුණාත්මකභාවය / ප්‍රමාණය)
- c) බෝග නිෂ්පාදකයාගේ නම සහ ලිපිනය
- d) ක්ෂණික ප්‍රතිචාර කේතය (Quick Response code) හෝ/හා තීරු කේතය (Bar code) හා අංකය
- e) කාණ්ඩ හෝ කේත අංකය
- f) ශුද්ධ ස්කන්ධය ග්‍රෑම් හෝ කිලෝග්‍රෑම් වලින්
- g) නිෂ්පාදන දිනය / අස්වැන්න ලබා ගත් දිනය
- h) කල් ඉකුත් වන දිනය / ඊට පෙර හොඳම
- i) භාවිතය සඳහා උපදෙස්
- j) සුදුසු ගබඩා තත්ත්වයන්

ඇමුණුම 1 : අපනයන කෘෂි බෝග සඳහා නිර්දේශිත පළිබෝධනාශකවලට අදාළ උපරිම අවශේෂ මට්ටම්

Maximum Residue Levels (MRLs) of Recommended Pesticides for Export
Agricultural Crops

Pesticide	Export Agricultural Crop	Time Limit in days (PHI)	Maximum Residue Level of product (mg/kg)*
Fipronil	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
Imidacloprid	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	1.0 /0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
	Ginger	21	0.05
	Coffee	21	1.0 /1.0
Abamectin	Cinnamon	21	0.05
Thiamethoxam	Cinnamon	21	0.05
	Black Pepper	21	0.05
	Nutmeg	21	0.05
	Clove	21	0.05
	Ginger	21	0.05
	Coffee	21	0.2 /0.2
Chlorantraniliprole	Cinnamon	21	0.02
	Black Pepper	21	0.02
	Coffee	21	0.05 /0.02
Tebuconazole	Cinnamon	14	0.05
	Nutmeg	14	1.5
	Clove	14	0.05
Hexaconazole	Cinnamon	14	0.05
	Nutmeg	14	0.05

Sulphur	Cinnamon	14	5.00
Thiram	Black Pepper	14	0.1/0.1
	Ginger	14	0.1
Mancozeb	Black Pepper	14	0.1/0.1
	Ginger	14	0.1
	Turmeric	14	0.1
Metalaxyl	Black Pepper	14	1.0 /0.1
Copper compounds	Cinnamon	14	40
	Black Pepper	14	40
	Nutmeg	14	40
	Ginger	14	40
	Coffee	14	50
Acetamiprid	Black Pepper	21	0.1 /0.05
Carbendazim	Clove	14	0.1 /0.1
	Cocoa	14	0.1 /0.1
Thiophanate-methyl	Black Pepper	14	0.1
	Clove	14	0.1
	Ginger	14	0.1

යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් වැඩසටහන
කොකෝවා

අභ්‍යන්තර විගණනය සඳහා පිරික්සුම් ලැයිස්තුව
(SLS 1653 Part 4, 2020)

Internal Audit Check List
Sri Lanka Good Agricultural Practices
Cocoa

ශ්‍රී ලංකා යහපත් කෘෂි පිළිවෙත් සඳහා සහතිකරණ ඒකකය
අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
ගැටමේ, පේරාදෙණිය.

Certification Board
SLGAP
Department of Export Agricultural
Getambe, Peradeniya

අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාව

ශ්‍රී ලංකාවේ නිෂ්පාදනය කරනු ලබන කොකෝවා සඳහා
යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් අනුගමනය කරන ගොවිපල සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තාව

ගොවියාගේ සම්පූර්ණ නම : .....

ලිපිනය : .....

ජාතික හැඳුනුම්පත් අංකය : .....

ගොවිපල පිහිටි ස්ථානයේ ලිපිනය : .....

පළාත / දිස්ත්‍රික්කය : .....

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය : .....

ගොවි. ජ. සේ. බල ප්‍රදේශය : .....

දුරකතන අංකය/ෆැක්ස්/විද්‍යුත් තැපෑල : .....

DRAFT DOCUMENT / කෙටුම්පතකි

01. සහතිකරණයට අදාළ වගා භූමියේ ඉතිහාසගත කරුණු (SLSI 5.2)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
1.1	වගා භූමිය මින් පෙර රෝහලක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.2	වගා භූමිය පෙර සත්ව ගාලක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.3	වගා භූමිය මින් පෙර කසල බැහැර කළ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.4	වගා භූමිය මින් පෙර රසායනික බැහැර කිරීමට යොදාගත් ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	
1.5	වගා භූමිය මින් පෙර කුමන ආකාරයේ හෝ කර්මාන්ත ශාලාවක් තිබූ ස්ථානයක පිහිටා තිබුණේද?	X	

02. වගා භූමිය කළමනාකරණය (SLSI 5.6)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
2.1	පැහැදිලිව නාමකරණය කරන ලද ගොවිපල සිතියමක් ඇත.	✓	
2.2	ගොවිපල සිතියමෙහි පිවිසුම් මාර්ග ගොවිපල පිරිසැකැස්මක් (Farm Layout) හා භූමියේ ප්‍රමාණ (අක්, රූඩ්, පර්චස්) පැහැදිලිව දක්වා ඇත.	✓	
2.3	ඉඩමේ අයිතිය :- සින්නක්කර, බදු ඔප්පු, බලපත්‍රලාභී ඉඩම්, රජයේ ප්‍රධානය කළ ඉඩම් හෝ වගා කටයුතු සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් ගෙන් ලබාගත් අවසර ලියවිල්ලක් ඇත.	✓	
2.4	වගා භූමියේ බැවුම අංශක 60 ට වඩා අඩු හා උච්චත්වය අඩි 5000 ට වඩා අඩුවිය යුතුය.	✓	
2.5	වගා භූමියේ බැවුම අංශක 60 ට වඩා අඩු වුවද නිසි පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කර ඇත.	✓	
2.6	වගා භූමිය ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය මගින් අවදානම් ඇති බවට හඳුනාගත් ප්‍රදේශයක පිහිටා ඇත.	X	

2.7	ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් (GAP) යටතේ වගා නොකරන භූමි ඇත්නම් පළිබෝධනාශක ඉසීමේදී එම ඉඩම් කොටස්වලට පළිබෝධ නාශක නොයෙදෙන / නොපැතිරෙන ලෙස බෝග කේෂ්ත්‍රය ආවරණය කර ඇත.	✓	
-----	---	---	--

03. බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය (SLSI 5.3)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
3.1	වගාව සඳහා බීජ භාවිතා කරයි නම් එම බීජ අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සහතික කර ඇත.	✓	
3.2	රෝපණ ද්‍රව්‍ය භාවිතා කරන්නේ නම් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි තව්නකින් ලබාගෙන ඇත.	✓	
3.3	වගාව සඳහා ලබාගත් බීජ හෝ රෝපණ ද්‍රව්‍ය ලබා ගත් ස්ථානය, ප්‍රමාණය, දින වකවානු සහ තවන අංක පිළිබඳ විස්තර හා එම වාර්තා ඇත.	✓	
3.4	බීජ හා රෝපණ ද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකාර කිරීමේ වාර්තා තබා ගෙන ඇත.	✓	

04. පාංශු පෝෂක කළමනාකරණය (SLSI 5.8)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
4.1	වගා භූමියේ රසායනාගාරයකින් ලබාගත් පාංශු පරීක්ෂණ වාර්තාවක් ඇත. නොඑසේනම් මාස 3ක කාලයකින් එම වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කළ හැක.	✓	
4.2	පස රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් ධූමාකරණය කර තිබේද	✓ හෝ X	
4.2.1	4.2 ඔව් නම් එයට පාදක වූ හේතු, යෙදූ රසායනික ද්‍රව්‍ය හා ඒවා යෙදූ ප්‍රමාණ ඇතුළත් වාර්තාව ඇත.	✓	
4.3	පස රසායනික ද්‍රව්‍ය මගින් ජීවානුහරණය කර තිබේද	✓	

4.3.1	4.3 ඔව් නම් එයට අදාළ කරුණු පිළිබඳව වාර්තා ඇත.	✓	
4.4	රසායනික පොහොර භාවිත කිරීමේදී අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ පමනක් භාවිතා කර ඇත.	✓	
4.5	වගාව සඳහා රසායනික පොහොර භාවිතා කරයි නම් යෙදූ පොහොර වර්ගය, ප්‍රමාණය, දින වකවානු, යෙදූ පුද්ගලයන් හා අදාළ සියලුම වාර්තා තබාගෙන ඇත.	✓	
4.6	රසායනික පොහොර නිර්දේශයට අමතරව වෙනත් රසායනික පොහොර (උදා: දියර පොහොර) යොදා ඇත්නම් එම යෙදීමට හේතු අපනයන කෘෂිකර්ම ව්‍යාප්ති නිලධාරී මඟ තා අනුමත කර ඇති බව හා ඒ පිළිබඳ වාර්තා තබා ගෙන ඇත.	✓	
4.7	රසායනික පොහොර වැසි ජලයෙන් ආරක්ෂා වන පරිදි ගබඩාවේදී පොලොව, කුඩා පැල, අස්වනු ඇතුළු වෙනත් ද්‍රව්‍ය හා නොගැටෙන සේ තබා ඇත.	✓	
4.8	රසායනික පොහොර හා පළිබෝධ නාශක වෙන වෙනම ගබඩා කර ඇත.	✓	
4.9	වගාවට කාබනික පොහොර භාවිතා කරයි නම් ඒවා පොහොර නිසි ප්‍රතිකාර කිරීමෙන් පසු හොඳින් දිරාපත් වූ පසු යොදයි. (කුකුල් පොහොර අවම දින 60 ක් වත් දිරවීමට භාවිතය හොඳින් ඒ මේ අත පෙරලා යෙදිය යුතුය.)	✓	
4.10	කාබනික පොහොර මූලික පොහොරක් ලෙස යොදා ඇත.	✓	
4.11	කාබනික පොහොර මූලික අවස්ථාවට පසු යොදන්නේ නම් යෙදිය යුතු නිර්දේශයට අනුව යෙදූ බවට හා ඒ පිළිබඳ වාර්තා තබාගෙන ඇත. (වර්ගය, ලබාගත් ස්ථානය, යෙදූ ප්‍රමාණය, දින වකවානු)	✓	
4.12	කාබනික පොහොර ගබඩා කරන විට පරිසරයට හානි නොවන අයුරු අසුරනු ලබයි.	✓	
4.13	මිනිස් මළ ද්‍රව්‍ය කාබනික පොහොරක් ලෙස භාවිතා නොකරයි.	✓	

05. ප්‍රභවය සහ ජල සම්පාදනය (SLSI 5.10)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
5.1	වගා භූමියට ලැබෙන ජලය ක්‍රමික පිළිවෙලට අතුරු කඩන ඇලක් (Interceptor Cannel) මගින් බැහැර කරන්නේද? වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මිනිස්	✓	

5.2	වාසස්ථාන හරහා ගලා එනවාද?	X	
5.3	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය සතුන් ඇති කරන ස්ථාන හරහා ගලා එනවාද?	X	
5.4	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය කර්මාන්ත ශාලා හා / හෝ අධික ලෙස රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කර නිෂ්පාදනය කරනු ලබන ස්ථාන පිහිටා ඇති පරිශ්‍රයන් හරහා ගලා බසිනවාද?	X	
5.5	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මෙයට වසර 5 ක් ඇතුළත රෝහලක් තිබූ ස්ථානවල පිහිටි ලිං හෝ වෙනත් ජල ප්‍රභව මගින් ලබා ගන්නවාද?	X	
5.6	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලය මින් වසර 2 ක් ඇතුළත සත්ව පාලන කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා ලද භූමි වල ජල ප්‍රභව මගින් ලබා ගන්නවාද?	X	
5.7	වගාව සඳහා භාවිතා කරන ජලයේ ගුණාත්මය වගාව ආරම්භ කිරීමට පෙර පිළිගත් රසායනාගාරයකින් පරීක්ෂා කර වාර්තාවක් ලබාගෙන ඇත. (එම පරීක්ෂණයට ජලයේ අහිතකර ක්ෂුද්‍රජීවීන්, රසායනික ද්‍රව්‍ය අවශේෂ විශ්ලේෂණය කර තිබිය යුතුය.)	✓	
5.7.1	එම වාර්තාවට අදාළ ජලය හානිදායක මට්ටමක නොපවතින බවට විගණකවරු සැහීමකට පත්විය යුතුය.	✓	
5.7.2	වාර්තාව මෙම අවස්ථාවේ නොමැතිනම් මාස 3 ක කාලයක්ද ලබාදීමට එකඟවිය යුතුය.	✓	

06. රෝග හා පළිබෝධ පාලනය (SLSI 5.11)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
6.1	ඒකාබද්ධ පළිබෝධ පාලන ක්‍රම භාවිත ක්‍රම පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් සහිතව එම පාලන ක්‍රම භාවිතා කරනු ලබයි. ඒ පිළිබඳ වාර්තා ඇත.	✓	
6.2	පළිබෝධ නාශක රෙගුලාසි යටතේ භාවිතා කළ යුතු පළිබෝධ නාශක පමණක් අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු නිර්දේශ භාවිතා කරයි.	✓	
6.3	පළිබෝධකයින් පාලනය කිරීම සඳහා තහනම් කරන ලද පළිබෝධ නාශක භාවිතා කරනවාද?	X	
6.4	වගාව සඳහා අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තු නිර්දේශ පමණක් භාවිතා කරන බව.	✓	
6.5	පළිබෝධනාශක අඩංගු භාජනයේ ලේබලයේ දක්වා ඇති මාත්‍රාව පමණක් භාවිතා කරන බව.	✓	
6.6	වගා නිෂ්පාදනය අපනයන කරන රට විසින්	✓	

6.7	භාවිතය තහනම් කොට ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා නොකරන බව. පළිබෝධනාශක ගබඩා කිරීමේ අදාළ රෙගුලාසි හා පළිබෝධනාශක පනතට අනුව සිදුකරනු ලබයි.	✓	
6.8	මිනිසුන්ට/සතුන්ට ළඟා නොවිය හැකි ලෙස රසායනික ද්‍රව්‍ය හා උපද්‍රව කාරක නිසි ලෙස ගබඩා කොට නාම පුවරු යොදා අගුලු දමා ඇත.	✓	
6.9	රසායනික ද්‍රව්‍ය හිරු එළිය, වර්ෂාව යන කරුණු වලින් ආරක්ෂාවන මෙන් මනා වාතාශ්‍රය පවතින ස්ථානයක ගබඩා කොට ඇත.	✓	
6.10	ගොවිපල කාර්ය මණ්ඩලය, ආහාර ගන්නා ස්ථාන හා අස්වනු සැකසුම් ඒකක වලින් බැහැරව වෙනම රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කර ඇති බව.	✓	
6.11	ජල මූලාශ්‍ර අභ්‍යන්තරයේ රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා නොකරන බව.	✓	
6.12	රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් පසු එම හිස් ඇසුරුම් ක්‍රමවත්ව බැහැර කරනවාද?	✓	
6.13	රසායනික දියර වර්ග ගබඩාවේදී දියර වර්ග පහල උසින් හා කුඩු වර්ග ඉහලින් ගබඩා කරන බව.	✓	
6.14	පළිබෝධ නාශක යෙදීමේදී නිසි ආරක්ෂක ඇඳුම් අඳිනු ලබයි. මුඛ හා අත් ආවරණය, අත් මේස්, පාද ආවරණය වන පරිදි.	✓	
6.15	පළිබෝධ නාශක භාවිතයෙන් පසු ඒ බව නාමපුවරු මගින් හා අවදානම් ලකුණු (Warning symbols) කේෂ්ත්‍රයේ ප්‍රදර්ශනය කරයි.	✓	
6.16	එකම පළිබෝධ නාශක දිගටම භාවිත කරනවාද?	X	
6.17	පළිබෝධ නාශක යෙදීමේදී පෙර අස්වනු කාලය (Pre Harvest Interval - PHI) සලකා යොදනු ලබයි.	✓	
6.18	පළිබෝධ නාශක කිහිපයක් මිශ්‍ර කර භාවිතා නොකරති.	✓	
6.19	පළිබෝධ නාශක යෙදීමෙන් පසු පිරිසිදු කාරක යොදා ස්නානය කරයි.	✓	
6.20	පළිබෝධනාශක ඉසීමෙන් පසු සියලු උපකරණ පිරිසිදු කර නිසි ස්ථානවල ගබඩා කරයි.	✓	
6.21	භාවිතයෙන් පසු අවශේෂ නාශක එම ඇසුරුම් ලේබලය සහිතව සීල් කර ආරක්ෂාකාරීව ගබඩා කරයි.	✓	
6.22	පළිබෝධ නාශක යෙදීම පිළිබඳ අදාළ සියලුම වාර්තා පවතී. (යෙදූ පළිබෝධනාශක වර්ගය, දිනය, කේෂ්ත්‍රය, යෙදූ පුද්ගලයා, යෙදීමෙන් පසු අස්වනු නෙලූ දිනය)	✓	

--	--	--	--

07. අස්වනු නෙලීම (SLSI 5.12) හා පසු අස්වනු හැසිරවීම. (SLSI 5.15)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
7.1	අස්වනු නෙලීම (Harvesting) - (SLSI 5.12)		
7.1.1.	හොඳින් මේරූ ගෙඩි පමණක් අස්වනු ලෙස නෙලාගනී.	✓	
7.1.2.	මල් කොට්ටය (Cushion) හෝ ගසේ පොත්තට හානියක් සිදුනොවන අයුරින් අස්වනු නෙලා ගනී.	✓	
7.1.3.	අස්වනු නෙලීමේදී තියුණු පිහියක් භාවිතා කොට ගෙඩියේ නටුව ප්‍රවේශමෙන් කපා ගෙඩි නෙලාගනී.	✓	
7.1.4.	රෝග පළිබෝධ හානි සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ විට භාවිතා කළ දිනය හා ප්‍රමාණයන් පිලිබදව වාර්ථා තබා ගනී.	✓	
7.1.5.	රෝග පළිබෝධ හානි සඳහා රසායන ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ විට එම වගාව නිර්දේශිත පෙර අස්වනු කාලය ගතවූ පසුව එම අස්වැන්න වෙන වෙනම නෙලාගනී.	✓	
7.1.6.	පළිබෝධ නාශක භාවිතා කළ අස්වැන්න හොඳින් සේදීමෙන් පසු සැකසීම කරයි.	✓	
7.1.7.	නෙලා ගත් අස්වැන්න හැකි ඉක්මනින්ම සකස් කරන ඒකකයට යොමුකළ යුතුය.	✓	
7.1.8.	මෙහිදී සිමෙන්ති හෝ ටයිල් කළ පොළවක් මත සුදුසු අතුරණයක් එළා අපද්‍රව්‍ය එකතුනොවන පරිදි සනීපාරක්ෂක ලෙස ගෙඩියෙන් ඇට වෙන් කර ගැනීම සිදු කරයි.	✓	
7.1.9.	පිහියක් හැඩයට තනා ගත් ලී උපකරණයක් භාවිතයෙන් (wooden mallet) ගෙඩි විවෘත කර ඒවායේ ඇට වෙන්කරයි.	✓	
7.1.10	ඉවත්කරගත් බීජ එක්රැස් කරගැනීම සඳහා පිරිසිදු වේවැල් කුඩා හෝ ප්ලාස්ටික් බඳුන් භාවිතා කරයි.	✓	
7.2.	පැසවීම (fermentation)		
7.2.1.	අස්වනු පරිමාව අනුව සුදුසු පැසවීමේ ක්‍රමය තෝරා ගනී.		
7.2.2	නිර්දේශිත ආකාරයට කොකෝවා පැසවීමේ ඒකක සකස්කර ගෙන භාවිතා කරයි.	✓	✓

7.2.3	මෙම පැසවීමේ ඒකකයන් අසල සෑමවිටම ඉවත්වී යන දියර බැස යෑමට අවශ්‍ය කාණු පද්ධතියක් සකසා ඇත.	✓	
7.2.4	කොකෝවා බීජ පැසවීම ආරම්භ කළ දිනය හා අවසන් කළ දිනය පිලිබඳව වාර්ථා තබා ගනියි.	✓	
7.2.5	පැසවීමේ කාලය පැය 72 ක් නැතිනම් දින 3 ක් සිදුකරන බව වාර්ථා මගින් තහවුරු කරයි.	✓	
7.2.6	පිරිසිදු කිරීමේ කාලසටහනක් පවත්වා ගනිමින් අස්වැන්න නෙලීම හා සැකසීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ, බහාලුම් සහ නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනයකරන වාහන පිරිසිදු කරයි. වාර්ථා පවත්වා ගනියි.	✓	
7.2.7	පොහොර මලු, රසායන ද්‍රව්‍ය දැමූ භාජන හා හිස් තීන්ත භාජන ආදිය නිර්දේශිත ක්‍රම අනුව අපහරණය කරයි. ඒ සඳහා අපහරණය කිරීම සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.8	භාවිතාකරන සියළු යන්ත්‍ර සූත්‍ර වල කොකෝවා නිෂ්පාදනය හා ගැටෙන උපස්තරයන් සුදු යකඩ නිමාවෙන් සාදා ඇත.	✓	
7.2.9	සෑම අස්වනු නෙලීම වාරයකටම පසු යන්ත්‍ර සේවා කරයි. සේවා කිරීම සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.10	ගබඩා ස්ථානය පිරිසිදු කිරීම නිශ්චිත කාල සටහනක් අනුව සිදු කර වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.11	ගබඩා කරන විට කොකෝවා වල තෙතමන ප්‍රමාණය සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී..	✓	
7.2.12	අඩු ආර්ද්‍රතාවයක් (65%) යටතේ හොඳින් වාතාශ්‍රය ලැබෙන වියලි සිසිල් ස්ථානයක ලී රාමු මත ශ්‍රේණි කළ කොකෝවා	✓	
7.2.13	මළ වෙන වෙනම අසුරා ගබඩා කරයි. වාර්ථා පවත්වා ගනී. සෑමවිටම ගබඩාව කෘමීන් හා වෙනත් සතුන් ගෙන් තොරව පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.14	ගබඩාව අවට විශාල ගස් ඉවත් කර ඇත..	✓	
7.2.15	ගබඩාව සිලිම ගසා, සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකිලෙස කවුළු ආවරණය කර ඇත.	✓	
7.2.16	කෘෂිසායනික ද්‍රව්‍ය හා වෙනත් ද්‍රව්‍ය වෙන වෙනම ගබඩා කොට හඳුනා ගත හැකි පරිදි නාම පුවරු සවි කර ඇත.	✓	
7.2.17	සෑම අස්වනු නෙලන වාරයක් පාසා අස්වනු නෙලන ලද දිනය, ප්‍රමාණය, සකස් කළ දිනය හා ගබඩා කළ දිනය	✓	

7.2.18	පිලිබදව වෙන වෙනම වාර්ථා තබා ගනී. කොකෝවා ශ්‍රේණි කර ගබඩා කරඇත.	✓	
7.2.19	අලුතින් නෙළන ලද අස්වනු වල නිෂ්පාදන කලින් සිදුකරන ලද නිෂ්පාදන සමඟ මිශ්‍ර නොවන ලෙස ඒ ඒ නිෂ්පාදන කාණ්ඩයන්, කාණ්ඩ අංක යොදා වෙන වෙනම ගබඩා කර ඇත.	✓	
7.2.20	හානි වූ, රෝගී වූ හෝ නිර්දේශිත ගුණාත්මයෙන් තොර නිෂ්පාදන වෙන් කර නිසි ලෙස බැහැර කර වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.2.21	අස්වනු නෙළන බහාලුම් සහ මෙවලම් භාවිතා කරන විට, අපවිත්‍ර වීම වැළැක්වීම සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ හා විෂබීජ නාශක කාලසටහනක් අනුව සිදුකොට පිරිසිදු කිරීමේ වාර්තාවක් තබා ගනී.	✓	
7.2.22	හානියට පත් හා තවදුරටත් සෞඛ්‍යාරක්ෂිත තත්වයක තබා ගත නොහැකි බහාලුම් අපහරණය කොට වාර්ථා තබා ගනී.	✓	
7.2.23	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය සඳහා ද්‍රව්‍යමය ආරක්ෂිත දත්ත පත්‍රිකාව (MSDS) සමඟ සැපයුම්කරුගෙන් ආහාර ශ්‍රේණියේ (food grade) සහතිකය ලබා ගෙන ඇත.	✓	
7.2.24	රසායනික ද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම සඳහා භාවිතා කළ කවර හෝ බහාලු නිසි පරිදි අපහරණය කරයි.	✓	
7.3	වියළීම (Drying) - (SLSI 5.13)		
7.3.1	වියළීම සඳහා සිමෙන්ති හෝ කොන්ක්‍රීට් කමතක් හරිතාගාර ආකාර වියලන කුටීරයක් භාවිතා කරන්නේ නම් එය මනා ලෙස පිරිසිදු කර, ජීවානුහරණය කිරීම සිදු කරන අතර ඒ සඳහා පිරිසිදු කිරීමේ කාලසටහනක් පවත්වා ගනී.	✓	
7.3.2	වියළීමට ආරක්ෂිත කමතක් එනම් සතුන්ට ඇතුළු විය නොහැකි වන ලෙස සැකසූ කමතක් භාවිතා කරයි.	✓	
7.3.3	වියළීම සඳහා භාවිතා කරන උපකරණ පිරිසිදුව සහ වියලිව, දිලීර වර්ධනය නොවන සේ පවත්වා ගනී.	✓	
7.3.4	කෘතිම වියලන භාවිතා කරයි නම් ඒවායේ උෂ්ණත්වය සම්බන්ධ වාර්ථා පවත්වා ගනී.	✓	
7.3.5	පසු අස්වනු හැසිරවීම යහපත් සෞඛ්‍යාරක්ෂක පිළිවෙත් අනුව සිදු කරයි.	✓	

7.3.6	සියළුම නිෂ්පාදිත ඇසුරුම් සහ ගබඩා ස්ථානවල ප්‍රමාණවත් තරම් පළිබෝධ පාලන පියවරයන් ගෙන ඇත.	✓	
7.3.7	වැඩකරන ප්‍රදේශ සහ ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය, පළිබෝධනාශක සහ පොහොර ගබඩා කිරීම සඳහා ගබඩා වෙන වෙනම නාමකරණය කර පවත්වා ගනී.	✓	
7.3.8	කොකෝවා පැසවීමේදී ඉවතලන ලෙලි කොම්පෝස්ට් සෑදීමට යොමුකර ඇත. එසේ නැතිනම් ගැඹුරු වලක් කපා ලෙලි එයට දමා පස් දමා වැසීමෙන් පරිසරයේ මදුරුවන් වැනි සතුන් බෝවීම වලක්වා තැනීමට පියවර ගෙන ඇත.	✓	
7.3.9	කොකෝවා පැසවීමේදී ඉවත්වන සිනීමය ද්‍රාවණය හා සේදීමේදී බැහැර කරන අපජලය නිසි පරිදිකලමනාකරනය කොට අපජලය බැහැර කරන ඒකකවලට යොමු කර ඇත.	✓	
7.4	පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර		
7.4.2	පශ්චාත් අස්වනු ක්‍රියාදාමය පිලිබඳ සියලුම ක්‍රමවේදයන් වාර්තා කළ යුතුය	✓	
7.4.3	සියලුම පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර සඳහා බෝගයේ නම, ස්ථානය, ප්‍රතිකාර කළ දිනය, ප්‍රතිකාර කිරීමට හේතුව, පසු අස්වනු ප්‍රතිකාර ක්‍රමය, මාත්‍රාව, සංඛ්‍යාතය, ප්‍රතිකාර ක්‍රම සහ ක්‍රියාකරුගේ නම ඇතුළත් වාර්තා පවත්වා ගනියි.	✓	
7.5	පසු අස්වනු සේදීම		
7.5.1	පශ්චාත් අස්වනු සේදීම සඳහා වන ජල ප්‍රභවය අවම වශයෙන් වසරකට වරක්වත් ක්ෂුද්‍රජීවී, රසායනික හා ඛනිජ දූෂක සඳහා SLS 614 ට අනුකූලව විශ්ලේෂණය කර සනාථ කර ගෙන වාර්තා පවත්වා ගනියි..	✓	
7.5.2	කොකෝවා බීජ සැකසීමේදී නිකුත් කරන අපවිත්‍ර ජලය භාවිතයට ගත හැකිවන පරිදි පිරිසිදු කර මුදා හරින ලෙස පද්ධතිය සකසා ඇත.	✓	

08. ඇසුරුම්කරණය (අදාළ වේ නම් පමණක් ප්‍රතිචාර දක්වන්න.) (SLSI 5.14)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු	ගොවිපලේ තත්ත්වය
--	---------------------	-------------------------	-----------------

		තත්ත්වය	
8.1	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය හා ගබඩා උපකරණ යම් රසායනික ද්‍රව්‍යයකින් දූෂණය Contaminate වී නැත	✓	
8.2	ඇසුරුම් ද්‍රව්‍ය නැවත නැවත භාවිත නොකරයි.	✓	

09. සේවක සුභසාධනය (SLSI 6.5, 6.6)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
9.1	කම්කරු නීතිරීති වලට අනුකූලව කටයුතු කරයි.	✓	
9.2	සනීපාරක්ෂාව, වැසිකිලි පහසුකම්, ස්නානය කිරීම, පිරිසිදු කිරීම, ස්ත්‍රී / පුරුෂ ලෙස වෙන වෙනම පහසුකම් සපයා ඇත.	✓	
9.3	ප්‍රථමාධාර පහසුකම් පහසුවෙන් ලබාගත හැකි අයුරු තබා ඇත.	✓	
9.4	ගොවිපල හිමිකරු/ කළමනාකරු / සේවක සේවිකා නම් ලැයිස්තුව ඇත.	✓	
9.4.1	9.4 හි දුරකථන සම්බන්ධතා අංක පුවරු ඇත.	✓	
9.5	රෝහල, පොලිසිය, ගිනි නිවන ඒකක හා හදිසි අවස්ථාවක දැනුම් දීමට අදාළ දුරකථන අංක හෝ වෙනත් ක්‍රමවේද සපයා ඇත.	✓	
9.6	ගොවිපල කාර්ය මණ්ඩලය බෝ වෙන රෝග හෝ වෙනත් ආසාදිත තත්ත්ව පිළිබඳ දැනුවත් වීමට ක්‍රමවේද සලසා ඇත.	✓	

10. පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම. (SLSI 5.16)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
10.1	පරිසරයට හානිවන අයුරු ඉඩම් පරිහරණය රක්ෂිත, අහසභූමි, භාවිතා නොකරයි.	✓	
10.2	ජල ප්‍රභව ආරක්ෂාකර පරිහරණය කරන බව	✓	
10.3	පස අස්වනු සැකසුම් අතුරු නිෂ්පාදන හා අපද්‍රව්‍ය ක්‍රමිකව බැහැර කරයි.	✓	

11. අනුකූලතා හා අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා (අදාළ නම් පමණක්) - (SLSI 4.3)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
11.1	මින් පෙර විගණනයට භාජනය වී ඇත.	✓	
11.2	අනුකූලතාවන් ඇති නොවන බවට වාර්තා වූයේ නම් ඒවා නිවැරදි කළ බව.	✓	

12. ගොවිපල තුළ යහපත් කෘෂිකාර්මික පිළිවෙත් GAP යටතේ බෝගවලට අමතර බෝග වගා කරන විටදී (SLSI 5.7)

	පිරික්සුම් ගත කරුණු	අනිවාර්යයෙන් තිබිය යුතු තත්ත්වය	ගොවිපලේ තත්ත්වය
12.1	එම බෝග වලට අදාළ වූ නිර්දේශ පමණක් භාවිතා කරන බව.	✓	
12.2	ඒ පිළිබඳ සියලුම වාර්තා තබාගෙන ඇති බව.	✓	

විගණන නිලධාරියාගේ නම අත්සන

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

අභ්‍යන්තර විගණන නිලධාරියාගේ නිර්: සමත් / අසමත් / සංශෝධනය සිදුකර නැවත විගණනයට